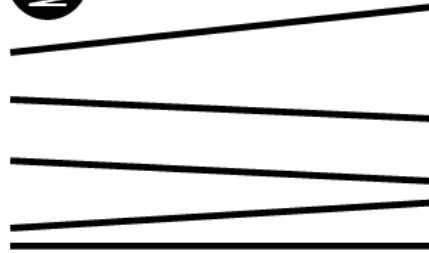

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Vallø, Knud E.; udgivne af Charlotte Vallø, født Arenstorff ; med en biografisk Indledning af C. St. A. Bille.

Titel | Title:

Knud E. Valløes efterladte Digte, Fortællinger, Parodier og Skizzer

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : H. Hagerup, 1879

Fysiske størrelse | Physical extent:

XVI, 210 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Knud E. Valløes
efterladte Digte, Fortællinger, Parodier og Skizzer.

U d g i v n e

af

Charlotte Vallø,
født Arenstorff.

Med en biografisk Indledning

af

C. St. A. Bille.

Kjøbenhavn.

H. Hagerups Boghandel.

1879.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

Indhold.

	Side.
Indledning	V.
I. Grundtvigianske Efterdigtninger.	
Emte-Jægerne	1.
Syv udvalgte Digte af Kapellanen.	
Første Omgang eller Nord-Lys-Kronen . .	52.
True-Brev til Trolde-Tøjet	52.
Vugge-Kvæde til Kron-Prinsen	53.
Til Dværg-Krybet, som gaar paa de vælske Stylter	53.
Anden Omgang eller Eja-Kransen	54.
Kukkeren	55.
Birke-Træet	57.
Storke-Lang-Bens Eja-Sang	59.
Askur og Embla	61.
Balders-Baalet i Ny-Aars-Tiden	65.
Hvor skal jeg sætte min Søn i Skole? . . .	98.
II. Skrødder-Madsens populære Foredrag	117.
III. Politisk-satiriske Digte og Viser.	
Brev til en Ven i Grønland	135.
»Hvad Svalen sang«	137.
Folke-Hymne	140.
Scene af »Intriguerne paa Kristiansborg« . .	142.
»Danmark, dine Mærgelgrave«	144.
Gildet paa »Banen«	145.
Loftets Bæger	148.

IV

	Side.
Ny-grundtvigiansk Fædrelands-Sang til Nu-	
tids-Brug	150.
Sommer-Livs-Billede	152.
Vælger-i-Vaabn-Sang	154.
Telegrammet	155.
Kejseren af Brasilien	157.
En ny Vise om den „Ærbødighed“, som i et	
frit Land skyldes Folkets Repræsentanter	159.
IV. Smaadigte og Lejlighedssange.	
Dannebrogs-Sang	163.
Farvel, Lille Jens!	164.
Til Jens, Adr.: Dannevirke	165.
Vaar eller Vinter?	169.
Vugge-Sang	172.
Læreren og Drengen ved Rosenbusken	174.
„Lærer i Naturhistorie“	175.
Gamle Minder	177.
Til min Ven N. N.'s forlorne Karnevals-Skæg	181.
Før Ballet	183.
For Øjeblikket	184.
Føljeton	186.
Et Indlæg i Toldsagen	188.
Om at rydde Skoven af Vejen m. m.	191.
Den 25de Juni 1868	193.
Paa Sikasten	195.
Drikkevisen	197.
Et lille Brøl ved Fedeskuet d. 12 Maj 1874	198.
Ved Nedlæggelsen af Grundstenen til Kyst-	
hospitalet paa Refsnæs	201.
Barberen og Nattergalen	202.
Naar kommer den gode Tid?	204.
Den 17de September 1876	206.
Menton	208.

Det er ikke noget betydeligt literært Efterladenskab, som her forelægges Læseverdenen. Knud Valløs Livsgjærning førte ham i en anden Retning end den literære; han har hele sit Liv igjennem været tvungen til vedholdende og anstrengende Arbejde, kun i sin sparsomme Fritid kunde han følge sit Lunes Inspirationer og udarbejde sine Smaating med den Finhed og Formfuldendthed, hvori deres væsenligste Fortjeneste ligger. Hans Forfatterskab tog ikke fat paa mægtige Opgaver og bredte sig ikke over store Omraader; hans Talent var af en ganske specifik Natur, det holdt sig indenfor snevre Grændser, og hans særlige Begavelse viste sig i den omhyggelige Udmejsling og den til de mindste Enkeltheder gjennemførte Behandling. Han var som en af de hollandske Miniaturmalere, der holde af at gjentage det samme Thema med smaa Variationer, men hvis Udførelse er saa fin, at den kan taale at ses endog gjennem Loupen. Med en lille Forandring af et bekjendt Ord kunde man sige om ham: „*Son genre est petit, mais il est excellent dans son genre.*“

Knud Engelbrecht Vallø var født i Roskilde den 5te Februar 1833; hans Forældre vare Prokurator Jens Jørgensen Vallø og Marie Vallø, født Selmer. Kun syv Aar gammel sattes han i Byens Latinskole, og i 1848 var han Dux i øverste Klasse, men han var for ung til at blive Student og holdtes derfor endnu et Aar tilbage i Skolen. Baade Artium og anden Examen tog han med Udmærkelse; hans hurtige Nemme, lette Opfattelse, sikre Hu-kommelse og udholdende Flid gjorde ham i det Hele særlig egnet til den studerende Bane. Efter Faderens Ønske og for en Gang at kunne gaa ind i dennes Praxis læste han Jura og var vel knap et Aar fra Examen, da i 1853 Koleraen udbrød. Under denne Epidemi vaagnede hans oprindelige Lyst til det medicinske Studium, han gik paa Hospitalerne, gjorde frivillig-Tjeneste paa flere Steder, og i Efteraaret erklærede han til Faderen, at hans Valg var truffet, at han vilde være Mediciner, men at han, hvis Faderen ønskede det, gjerne forinden vilde tage juridisk Examen. Herpaa satte Faderen imidlertid ikke Pris, naar Sønnen dog ikke i sin Tid kunde blive hans Efterfølger, og han gav derfor sit Minde til hans forandrede Bestemmelse, men paa det Vilkaar, at Sønnen da maatte give Afkald paa al Hjælp fra ham og sørge for sig selv. Vallø gik ind herpaa; han havde Regensen og fik senere Borchs Kollegium, men maatte for øvrigt søge sit Livsophold væsenlig ved at give Timer i Naturhistorie og Botanik, dels i Skoler og dels privat til Manuducender. I denne

VII

Periode var han tillige Forelæser hos Fru Gyllembourg-Ehrensward, „Hverdagshistoriernes“ Forfatterinde og J. L. Heibergs Moder, og paa Mindet om denne begavede Dame, der viste ham megen Venlighed, samt om det hele Heibergske Hus satte han ganske særlig Pris. Samtidig anvendte han al Kraft paa sit medicinske Studium. Af dette havde han navnlig med Forkjærlighed helliget sig til Anatomien, og det varede kun et Par Aar, førend han kunde paatage sig at manuducere i dette Fag til Examen. Den 1ste Maj 1860 blev han Prosektor i normal Anatomi hos den udmærket dygtige Lærer og fine Præparator, Professor J. P. Ibsen, og der udviklede sig imellem dem et varmt Hengivenhedsforhold. Ibsen vedblev at minde sin unge Medhjælper om Nødvendigheden af at tage den fuldstændige medicinske Embedsexamen, og han var saa meget ivrigere heri, som han, der selv kun havde den kirurgiske Examen, af egen bitter Erfaring vidste, hvor meget en videnskabelig Bane kan hindres ved Mangler i denne Henseende. Vallø gjorde bestandig gjældende, at han kun havde Interesse for Anatomien og vilde hellige sig udelukkende til den, medens han ikke følte Kald til at være udøvende Læge; men paa Ibsens gjentagne Opfordringer tog han dog fat paa de øvrige Fag, og i Foraaret 1862 var han oppe til den skriftlige Examen, som han bestod med Udmærkelse. Saa blev imidlertid Professor Ibsen syg; Vallø lod Bøgerne ligge for at tage Plads ved sin Vens og Lærers Sygeseng, han vaagede Nat og Dag

VIII

hos ham, og da Ibsen døde, tog han sig dette Tab saa nær, at han ikke kunde have nogen Sans for Examen. Siden vilde han ikke anvende nogen Tid paa at indhente det Forsømte; da han kun vilde dyrke Anatomien, ansaa han Examen for unyttig, og hans Tid var, mente han, bedre anvendt ved at undervise og manuducere. Praktisk Lægevirksomhed har han saaledes kun udfoldet som ganske ung Begynder under Koleraepedemien og siden i Sommeren 1864, da han under Krigen var Underlæge paa Garnisonshospitalet. Hans Stilling som Prosektor var den eneste, som gav ham en fast Indtægt, for øvrigt maatte han som Timelærer søge sit Erhverv, navnlig efterat han d. 20de Maj 1864 havde giftet sig. Fra den tidlige Morgen til den sildige Aften var han optagen af Dissektioner, Informationer og Manuduktioner, og en stor Del af hans Tid medgik til de ofte besværlige og langvarige Forberedelser til næste Dags Gjerning. Han arbejdede for meget, han stillede for store Fordringer til sin tilsyneladende stærke Konstitution, og Følgerne udeblev desværre ikke.

Det er under saadanne ydre Vilkaar, at Valløs literære Frembringelser have set Lyset. De fleste af dem tilhøre Satiren og Parodien, de bedste af dem ere rettede imod Grundtvigianismen. Det er en Fejltagelse, dersom man tror, at han manglede Blik for Grundtvigs Betydning som folkelig Skjald og Banebryder for en aandelig Vækkelse, eller at han miskjendte det Betydningsfulde i den fra ham udgaaede Lære og Aandsretning. Uden at sympathisere

med denne kunde han meget vel se det Berettigede i den og anerkjende dens Værd. Men alle de Udskejelser, alle de Forsyndelser imod sund Sans og god Smag, hvori den grundtvigianske Skole gjorde sig skyldig, fandt i ham en ubarmhjertig Kritiker. Grundtvig selv kunde som bekjendt af og til præstere overraskende Ting i denne Retning, men endnu meget værre var det hos Epigonerne, der ganske manglede hans store Genialitet, men med Held havde afluret ham alle hans Fejl og Svagheder, disse eftergjorte Originaler, der traadte hans store Tanker flade og søgte at beruse sig selv og Andre med en grundtvigiansk Jargon, disse Lirekasser, der kunde spille den samme Melodi i det Uendelige, men heller ikke kjendte nogen anden, disse „Karrikaturer af En selv“, som Grundtvig engang udtrykte sig. Det kunstlede Had til Videnskabeligheden og „den sorte Skole“, Overvurderingen af „det levende Ord“ i Forhold til det trykte og skrevne, den sygelige og ukritiske Beundring for alle Slags gamle „Emter“, Sammenblandingen af Christendom og Asalære, af brændende Tro og barnagtig Overtro, den under det paatagne Væsen ulmende Erotik og Sans for det Materielle, den affekterede Jagen efter det Folkelige, Misbrugen af Sangen, det af al Poesi forladte Rimsmederi, de falske og forcerede Billeder, den uendelige Snakke-Salighed — for alle disse Udvæxter paa det grundtvigianske Træ havde Vallø et ganske usædvanlig skarpt Øje. Han stüderede dem som en Sygdom, han trængte med en Anatoms Udholdenhed og Skaanselløshed lige ind til

deres dybeste og fineste Cellevæv, og han fandt en særlig Fornøjelse i at reproducere dem i Form af et fint og omhyggelig udført Præparat. Grundtvigianske Bøger og Tidsskrifter havde i ham en yderst opmærksom Læser; han havde saa at sige anlagt et helt grundtvigiansk Herbarium, og efterhaanden var han bleven saa fortrolig med Stilen og Façon'en, at man uden Overdrivelse tør paastaa, at selv øvede Grundtvigianere skulde have havt ondt ved at skelne nogle af hans Parodier fra de Ting, som bødes og nødes i god Tro, f. Ex. af »Dansk Kirketidende« under N. Lindbergs Redaktion. »Emte-Jægerne«, som i 1861 optoges i »Dagbladet«, gjorde en ualmindelig Opsigt og er vistnok ogsaa det bedste og mest afrundede af Valløs Arbejder, en kvik lille Novelle, baaren helt igjennem af et sprudlende Humor og midt i sin skarpe Satire dog godmodig lunefuld; den viser, at Vallø havde maattet kunne præstere noget Ualmindeligt paa Novellens Omraade, hvis han havde kunnet dyrke sine Evner i denne Retning. Men ogsaa Kapellanens syv udvalgte Digte, »Balders-Baalet i Ny-Aars-Tiden«, Anmeldelsen af Birkedals »Livs-Førelse« og Artiklen »Hvor skal jeg sætte min Søn i Skole?« indeholde ypperlige Ting. Maaske vil Parodien hist og her forekomme noget vel stærk, men saa er det, fordi man ikke kjender Originalerne; selv de dristigste blandt Valløs Efterligninger ere blevne overgaaede af Virkeligheden. »True-Brevet til Trolld-Tøjet« og Verset til »Dværge-Krybet« ere ikke i mindste Maade overdrevne: den

Maade, paa hvilken her en Mængde Slagord ere dyn-
gede sammen i klingende Alliterationer, der smigre
Øret, men ere ganske blottede for virkelig Tankegang,
er netop karakteristisk for den grundtvigianske Efter-
digtning og kan pletvis paavises hos Grundtvig selv.
»Eja-Sangen«, »Kukkeren«, »Birke-Træet« osv. have
i deres ordskvaldrende Klingklang endnu ikke naaet
adskillige Kvad, der i fuldt Alvor ere bragte frem i
grundtvigianske Blade, ikke at tale om saadanne Ting
som den jydskes 'Skolelærers fem eller syv Vers om
»Lykke, Lykke, Lykke!«, der trodsede enhver Parodi.
Det er interessant at iagttage den Omhu, hvormed
Vallø har studeret denne specielle Art af Verse-
mageri, og den Sikkerhed, hvormed han efterligner
den; om det saa er den for Grundtvig ejendommelige
falske Betoning af Stavelserne, saa har han ogsaa
tilegnet sig dette Træk; Linier som disse:

Birke-Træ er Barne-Træ,
Trækker ud Kød-Tanden,

eller:

Var det end et Guld-Ribben,

ere med deres forkerte Skansion ikke blot grundt-
vigianske, men ægte grundtvigske.

Den grundtvigianske Parodi var Valløs egentlige
Specialitet, i den staar han uovertruffen. Men hans
humoristiske Sans gav sig ogsaa Luft paa andre Om-
raader. Det forenede Venstre, i hvis hele aandelige Præg
Grundtvigianismen jo forøvrigt var bleven en væsenlig
medbestemmende Faktor, var en Yndlingsgjenstand

for hans Satire. Her som der var det Udskejslen, Overdrivelsen, Fornægtelsen af de højere aandelige Interesser, som vakte hans Harmen og lod ham svinge Svøben. I »Fædrelandet« for 1876 er der optaget adskillige Artikler af ham under Mærket *Fg.*, hvori han paa en ypperlig Maade kritiserer Partiets hele Optræden i Form af Landsbyfortællinger og Dialoger imellem Skolelæreren og Høkeren; men disse Indlæg ere for specielt knyttede til Øjeblikkets Begivenheder til at egne sig til Optrykning. Der meddeles derimod i den tredie Afdeling af nærværende Samling nogle Prøver af hans Bidrag i denne Retning til Bladet »Punch«. Men for Resten vil man der se, at det forenede Venstre dog ikke var den eneste Skive for hans Vittighedspile.

Man vilde tage fejl af Vallø's Karakter, hvis man af disse Parodier og Satirer drog den Slutning, at han var blot negativt anlagt. Dette var paa ingen Maade Tilfældet. Baade i Politiken og i Literaturen var der Interesser, som han omfattede med Varme og af hele sin Sjæl var knyttet til. Først og fremmest gjaldt dette om alle nationale Spørgsmaal, om Slesvigs Bevarelse, om Kampen imod Tysklands Rovbegjærlighed. Vidnesbyrd om denne hans Begejstring ville ogsaa findes i den efterfølgende Samling, og navnlig vil man af flere Digte fra 1864 kunne se, hvor dybt greben han var af Datidens Stemninger og Begivenheder.

I Efteraaret 1875 ramtes Vallø af en stor Sorg, den tungeste i hele hans Liv. Hans ældste Søn, en

haabefuld Dreng i det ellefte Aar, som han elskede ubeskrivelig højt, blev syg, og efter nogle Dages Skiften imellem Frygt og Haab mistede Forældrene ham. Sorgen og den ved det trættende Undervisningsarbejde bevirkede Overanstrengelse fremkaldte en Sygdom hos Knud Vallø. En ondartet Hoste angreb hans Bryst, og med rivende Hurtighed udviklede der sig heraf en tærende Svindsot. Allerede i Begyndelsen af 1877 var det kommet saa vidt, at Lægerne foreskrev en Rejse til Mentona som det sidste Redningsmiddel, og hans Hustru fulgte ham derned i Februar Maaned. Tre Maaneder fristede han endnu Livet dernede, legemlig svag, men mærkværdig aandsfrisk og livlig, saa at han endnu i sine aller-sidste Dage skrev et spøgende Digt til en bortdragende Husfælle. Den 17de Maj 1877 døde han i »Villa Constantin«, og anden Pintsedag, den 21de Maj, blev han begravet paa den skønne Kirkegaard, fra hvis højt fremspringende Pynt Øjet kan følge Riviera's smilende Kyster og hvile paa Middelhavets mægtige Flade. En tysk Præst holdt i Kapellet en Ligtale over den ham ubekjendte Fremmede. Jeg var tilfældigvis kommen til Mentona et Par Dage i Forvejen, og jeg blev den, der ved hans Grav talte de danske Afskedsord. Det er nærmest Erindringen herom, der har ladet hans efterlevende Enke nære Ønsket om, at jeg med en kort Skildring af den Af-døde vilde indlede dette lille Udvalg af hans efter-ladte Arbejder.

Den 17de Maj 1879.

C. St. A. Bille.

Knud Vallø.

(„Fædrelandet“ for 23. Maj 1877.)

Flaget paa halv og en Sang til hans Minde!
Han har forladt os, den frejdige Svend.
Skovene løves og Kilderne rinde,
Svalen er kommen, men ikke vor Ven.
Skovbunden rækker forgjæves sin Stjerne,
Han, som saa glad
Smykked sin Hat med det lysgrønne Blad,
Han har nu lagt sig til Ro i det Fjerne.

Vel, lad ham hvile; hvad gjør det, om Palmen
Skygger hans Støv i det fremmede Land!
Øresundsbølgerne synge dog Psalmen,
Bøgene lytte og svare ved Strand.
Graven er ej blandt de ukjendte Navnes
Smulrende Spor,
Graven er her, hvor han virked paa Jord,
Her, hvor han leved og kjendtes og savnes.

Her skal han mindes, ej sandt, Kammerater?
 Mindes ej blot ved det lystige Sold,
 Men naar der kæmpes, naar Aandens Soldater
 Kaldes til Vaaben og møde paa Vold.
 Forrest blandt dem var med ungdomsglad Stræben
 Altid hans Plads;
 Syngende stred han, og Pilen var hvas,
 Skjønt den hed Skjæmt, naar den fo'r ham fra Læben.

Her skal han mindes, ej blot naar i Salen
 Latteren lyder til Glassenes Klang,
 Ogsaa naar stillere, mildere Talen
 Glider og tolker en dybere Trang.
 Under hans flagrende Lune paa Bunden
 Alvoret laa,
 Gjemt, som naar rislende Bølgerne gaa
 Hen over Guldsand, der glimter fra Grunden.

Ung i sit Væsen og Færd, i sin Tanke
 Var han en Mand, som stod fast paa sin Fod.
 Svigted ham Lykken, saa lod han den vanke,
 Kom den, saa tog han den rolig imod.
 Havde han Ønsker, som fristed og vinked,
 Tvang han dem stærk
 Under den selvsatte Lov for hans Værk,
 Smilte med Ro, naar de skummed og blinked.

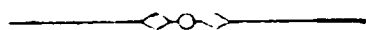
Dagen var trælsom, skjønt aldrig han sukked,
 Aftenen var hans Foryngelses Gry;
 Op af dens kølige Strømme han dukked
 Frisk og forstærket til Arbejd paa ny.

XVI

Husker I, Venner, hvor muntert i Vrimlen
Ordenes Væld
Flød som en Bæk fra hans Læber ved Kvæld
Favnende Jorden og spejlende Himlen?

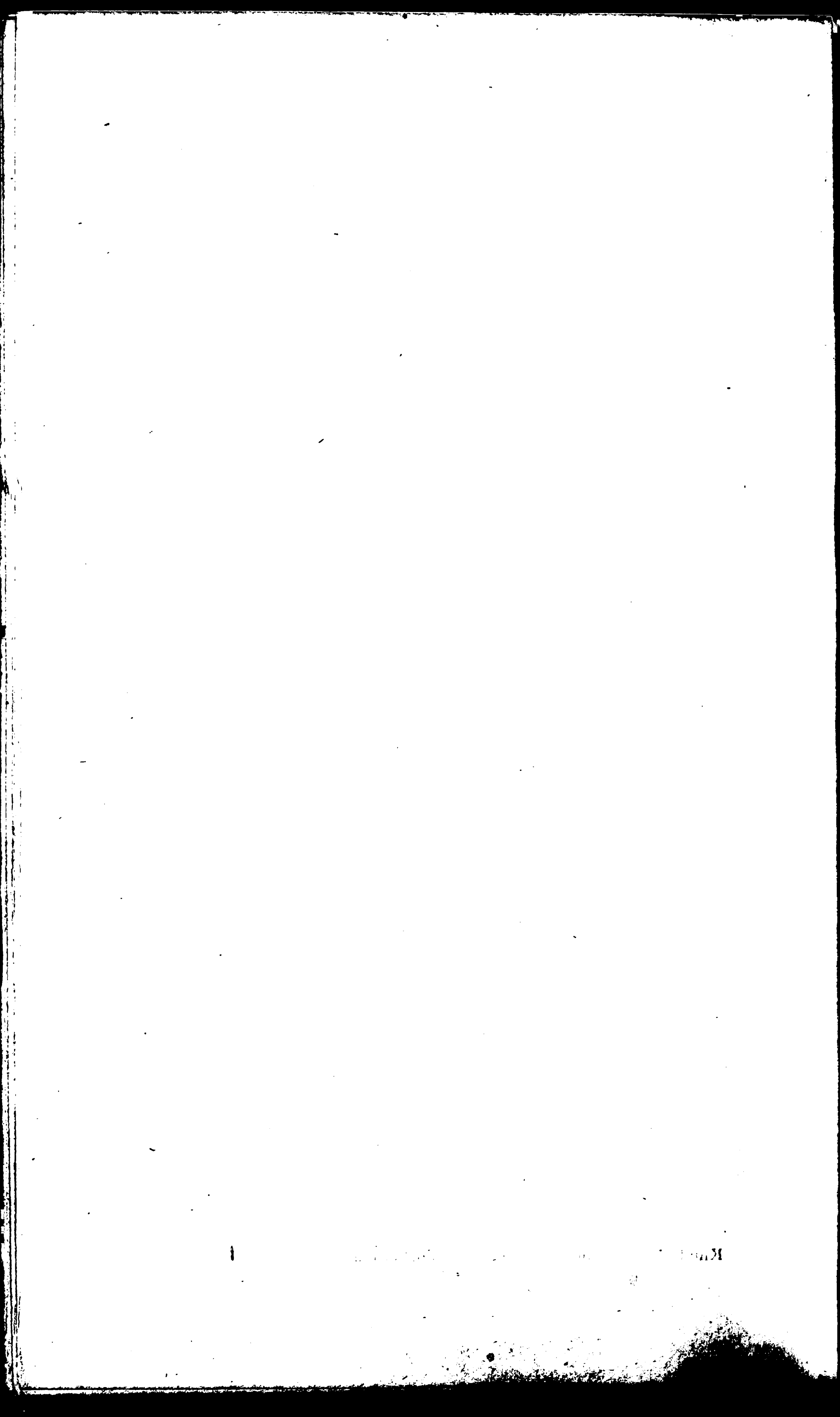
Flaget paa halv og en Sang til hans Minde!
Sangeren har vel en Vise fortjent.
Tiderne skifte, mens Aarene svinde,
Han var en gammeldags, ægte Student;
Lystig ved Gildet og rask til sin Gjerning,
Trofast og kjæk;
Ingen, som kjendte ham, glemmer hans Træk,
Hvordan saa Fremtiden ruller sin Tærning.

Chr. Molbech.

Emte-Jægerne.

En Skizze.

Første Kapitel.

Indledning.

Kjøn er han — det skal villig indrømmes! Glat af Ansigtet som en af Raphaels Engle. Og jeg har ogsaa hørt Frøkenen sige, at han var en sand Engel; »han mangler blot et Par Vinger«, føjede hun til. Præstens Datter, til hvem hun syntes at tale, sagde Intet, men hendes Øjne hvilede spørgende — jeg tror nok, at det var paa hans sorte Hornbriller.

Skade nok, at han mangler de Vinger! De kunde have kommet ham godt tilpas den Dag, da han sad paa Diget og sang sit nyeste Kvad, og da Herremandens Tyr med Et stod for ham og begyndte at sætte Bas til. „Nu kunde han kun bruge sine Ben, men dem brugte han, det kan det halve Sogn bevidne. Spørg blot Christen Smed!

Denne stod ved Vejen og talte med Præstens Datter, da han kom farende, og Christen slap Hammeren for at slaa Hænderne sammen med det Udraab: »Nei! aldrig havde jeg dog vidst, at Kapellanen var saa skjævbenet!» — Saa gik det ogsaa op for Præstens Datter, at Kapellanen var skjævbenet, og Dagen efter kunde Drengene ved Gadekjæret en ny Leg, som hed: »Tyren efter ham!»

Ja! Jammerskade, at han mangler de Vinger! Havde han dem, saa kunde han i Tordenvejr sidde højt oppe over Skyen og le ad det Hele. Nu maa han sidde nedenunder og er nærmere ved at græde. »Det ligger i Luften,« siger han til Frøkenen, og den dybe Rynke i hans Pande bliver endnu dybere. »Det ligger i Luften,« siger Frøkenen til ham, og saa skjæver hun til sine Hængekrøller, der trække sig nedad paa Grund af Fugtigheden, og saa sætte de Mod i hinanden med kølende Pulver.

Men han er nu født uden Vinger af velhavende Forældre i Kjøbenhavn. Kjærlige Hænder have jevnet Vejen for ham i hans Barndom og Ungdom. Maden blev puttet ham i Munden, Visdommens Ord blev givne ham ind med Skeer; Sorg og Elendighed kjendte han fra Avertissementerne i Avisen, Fristelserne havde han læst om i sine Bøger, og saa stod han en skøn Dag som Kandidat i Begreb med at drage' ud i Verden som Lærer,

som Lærer i den Kunst at bære Sorg og Ulykke,
som Lærer i den Kunst at sejre i Fristelsernes Time.

Saa døde de skjemtefulde Ord og den lystige Sang paa hans Tunge; han blev alvorlig, uhyre alvorlig, og da saas for første Gang den dybe Rynke i hans Pande. Han saa frem i Tiden; han saa sig selv staa som en stor Lærer, omgiven af talrige Disciple, der kvægedes ved Ordets Manna fra hans Læber. Men hvorledes skulde han nu naa dette Maal? Derpaa var det, han grundede.

En Dag sad han paa en Bænk, og Enhver, der saa ham, kunde se, at han grundede paa Noget. Da saa han en gammel Mand gaa forbi med en ung Kvinde, og med Et blev der lyst i hans Sjæl. »Du har Ret, store Mester! Jeg Daare, som ikke før har set Vejen, som Du selv har vist mig. Kvindens Lod er det at blive Hustru og Moder; vinder jeg Kvinden, da vil Hustruen og Moderen føre Manden og Børnene til mig. Jeg vil vende mig til Kvinden.«

Og han fik igjen Ro i sin Sjæl. Han følte sig som Mand, Alvorens Mand, fra hvem Straffens Ord kunde fare som Hagelbyger paa en Foraarsdag, Glædens Mand, paa hvis Tunge den lystige Sang kunde opstaa fra de Døde, som Lærkekvidder i Solskinsøjeblikke.

Saa rejste han som Kapellan til Fyn. Den

dybe Rynke rejste med. Han saa saa ung ud uden den.

Kjender Du Fyn? Det ligger i Danmark, saa gemytlig for sig selv, saa smilende, saa lokkende. Danmark er en dejlig Have, og Fyn er Jasminlysthuset, der ligger i Haven, saa gemytlig for sig selv, saa smilende, saa lokkende.

Jasminlysthuset kjender Du!

Andet Kapitel.

I Jasminlysthuset.

Det var en Foraarseftermiddag. I Jasminlysthuset i Hjørnet af Præstens Have sad Kapellanen og Frøkenen i en ivrig Samtale. Hun var en Søster til Præsten, mager og høj, et halvt Hoved højere end Kapellanen, og naar hun rejste sig — og det gjorde hun, hver Gang hun talte ivrig — saa syntes hun endnu højere paa Grund af sin Nederdels ringe Vidde. Nu sad hun og lod Fingrene lege med Krøllerne ved Tindingerne, imedens hendes Blik ufravendt hvilede paa Kapellanen. Hans søgte derimod ud af Lysthuset og fulgte Præstens unge Datter, som snart syslede med nogle Blomster, snart holdt inde med sit Arbejde for at klappe en sort Hund, der fulgte hende overalt som hendes Skygge.

»Ja, det er nu baade vist og sandt!« sagde Kapellanen, uden at hans Øje flyttede sig, »ja vist var han en stor Lærer. Pavens Magt knækkede han, ligesom Thor knækkede Troidenes; men det er dog soleklart, at han langt fra har saa Meget at sige for den danske Menighed som for den tyske. Ja!« vedblev han og hans Stemme hævede sig, »en Dannemand maa det være, som ved det levende Ords Dannefæ bringer de danske Christne Livets rare Yduns-Æbler tilbage, og om Gud vil! — saa er Timen ikke fjern...«

»O, jeg forstaar Dem,« raabte Frøkenen, »sig kun, at den er kommen.«

»Ja! dersom Tiden var moden...«

»O husk, at De taler ikke til Tiden, De taler til mig, og jeg, jeg er moden. Har De ikke Tillid til mig? Mistror De da Deres eget Værk? Som Misteltenens vege Skud sad jeg paa en fremmed Stamme og svajede for alle Vinde. Da kom De! De talte til mig. Deres Ord lød til mig som Guldharpeklang fra Englebryster; De fandt Vejen gennem Hørevej til Hjertedyb. De lærte mig at kjende Asamaalets fine Stangguld, som saa længe laa fjælet af Kulfuster; De lærte mig at søge det og udgrave det, hvor det laa skjult ved Folkets Tunge-rød. Ved Dem fandt min Sjæl en Virksomhed, ved Dem fik mit Liv sit dejligste Indhold; thi De lærte

mig at kjende ham, Ordets Mand, det levende Ords Mester-Mand, og jeg véd det: ham var det, som De tænkte paa, han er den, som skal komme, ja, som — om Gud vil! — er kommen alt.« Frøkenen satte sig igjen.

»Ja, der er sandelig Mening i den Tale! De har gjættet min lønlige Tanke, den Tanke, som jeg véd, er saa mange gode Christnes lønlige Tanke.«

»O, jeg véd det! Timen er nær, da Danne-mænd og Dannekvinder skulle samles om ham. Og han skal tale til sine Børn, og Glædens Drenge og Glædens Piger skulle sjunge til hans Pris, og det lille Ord skal flyve hen over Folket som med store, stærke Vingeslag. Sving skal det være! Og det store Sejer-Værks Time skal slaa, og Glæden skal blive stor, og den skal blive ved at blive stor, indtil den bliver meget stor!« — Hun satte sig igjen.

»Men lad os nu bare ta'e os i Vare, til Timen slaar. Endnu er der rundtenom i Gamle Danmark mange Kjætttere og Somme, som glo fælt paa os med Nat-Mandens onde Øjne. Betragt en Gang det smukke Barn derude. Ikke en Gang hun, der dog har saadan en værdig Fader og i Dem saadant et Forbillede, ikke en Gang hun, tror jeg, endnu har kunnet smage, hvad der for os er Hjertets dejligste Klenodie. O, hvilken Hjerte-Glæde, om det dog en Gang maatte lykkes os at lyse op i denne Sjæl.«

Han nikkede ud til hende og udbrød: »Ja, hvilken Guldstage for Troens Lys! Og sikken Stemme hun har, saa høj, o saa høj! Ja,« tilføjede han som halvt i Tanker, »er hun ikke som skabt til at gjøre en Mand af Vore lykkelig!« Og Kapellanens Øje hvilede paa den store Hund, som netop havde rejst sig paa Bagbenene for at kjærtegne sin Herskerinde, der holdt den ene af dens sorte Poter i sin hvide Haand. Et dybt Suk undslap ham.

»De sukker, min kjæreste Ven,« sagde Frøkenen med saa megen Blidhed, som hun formaaede at lægge i sin skarpe Stemme. »Suk ikke!« tilføjede hun hviskende. »Jeg kjender det Ønske, der rører sig hos Dem ved Synet af dette Barn. Vel har hun Meget af sin Moders Sind, det det aldrig lykkedes enten mig eller min Broder, den Troens Strids-Mand, at bøje, men, naar vi begge af al Formue arbejde paa at vende hendes Sind den rette Vej, da vil den Dag komme, da hun er os, er Dem værdig, da vi kunne føre hende til Alteret som en sand Dannekvinde. O, hvilken Glæde! Thi skjøn er hun som Freja, og hendes Moder har, som De véd, efterladt hende en Del jordisk Guld og Gods, om det ellers er tilladt at tænke derpaa.«

»Det er vistnok tilladt. Jeg tror, at det er tilladt, ja, jeg véd det. Gullet i den rette Haand

er et mægtigt Vaaben. Har ikke han selv vist os, at man ikke bør vende sig fra det? Har ikke han selv kæmpet med Verden om det til Guds Ære?»

»Forlad mig min Synd! O, De har Ret, De har altid Ret. O, hvilken Ven jeg har fundet i Dem!»

Hun trykkede hans Haand.

»Og nu,« vedblev hun, »nu ville vi mindes, at det i Dag er Tirsdag, og at denne Dag er Virke-Dag. Endnu er der et Par Timer til Aften, og i den Tid kan der findes mangt et Guld-korn for den, som søger med det rette Øje. Har De Listen hos Dem? Til hvem skulle vi i Dag?»

Kapellanen fremtog et stort Ark Papir og foldede det ud. Frøkenen flyttede hen ved hans Side. Det var en Fortegnelse over alle Sognets gamle Mænd og Koner, systematisk ordnede efter Alderen og afdelte i store Rubrikker efter Aartiere. Ved en Del af Navnene var der anbragt Kors og andre, som det i et Hjørne af Fortegnelsen hed, »Mærke-Tegn til foreløbig Østning«, der røbede, at man her havde fundet en gammel Bøn, hist en Emte, her en Remse, og der et gammelt »Guld-Ord«. »Døve-Dorthe«, som stod øverst imellem Halvfem-serne, havde allerflest; Pladsen om hendes Navn saa ud som en hel Kirkegaard. »Se,« sagde Kapellanen og lod med Velbehag sin Finger hvile paa Kirkegaarden, »det ser ud livagtig som min latinske

Stilebog; allerede som lille Buxetrold vendte mit Hjerte sig med Væmmelse fra al denne døde Boglærdom."

"Men hvor langt ere vi komne?" spurgte Frøkenen utaalmelig.

"Lad os se. Med Halvfemsernes og Firsernes Rødkredse ere vi nu færdige; dog maa vi have et Øje paa hver Finger, om vi ikke kunne faa en Efterslæt. Vi ere naade til det treoghalvfjerd-sindstyvende Aar, men nede mellem de ældre Tredser staar Ane Vævers; hun er kun daarlig og falder vist snart fra. Hun er en klog Kone, en Kone af den rette Tro, hun véd mange rare Ting, som det skulde gjøre mig ondt at maatte kaste Jord paa, og hun har bevaret det saa rent, for hun tror paa det som paa sit Fadervor. Lad os lade Fem være lige og gaa til Ane Vævers."

"Velan! jeg henter Protokollerne. Og hør," vedblev hun med et betydningsfuldt Nik, "vi ville tage Augusta med os; hun bør vænnes til at tage Del i vor Idræt og smage dens Sødme. Og saa ere vi ogsaa sikre for hende saa længe — De véd nok, hvem jeg tænker paa."

"Ja, De har Ret, De har altid Ret. Sikken Veninde jeg har fundet i Dem!" Og han trykkede hendes Haand.

"Gusta!" skingrede Frøkenens Røst igjennem Haven. "Skynd Dig!"

Et Øjeblik efter nærmede Præstens Datter sig Jasminlysthuset. Hunden stormede foran og lagde sine Poter paa Frøkenens Skjød.

»Væk, dit væmmelige Dyr! Kommer Du her med dine skidne Poter!« Et eftertrykkeligt Rap ledsagede disse Frøkenens Ord.

»Men kjære Tante, hvorfor slaar Du dog Theodors Hund?«

»Theodors Hund!« raabte Frøkenen, »nævn mig ikke det afskyelige Menneske, den Kjætter, den Kjættersøn. Hektor hedder den, det véd Du.«

»Ja, men derfor kan det dog godt være Theodors Hund.«

»Snak! Fordi han en Gang i din salig Moders Tid har bragt det Kræ her til Huset? Men hvem føder den, hvem betalte Dyrlægen, da den var syg? Var det maaske Theodor? Han skal vel have ondt nok ved at føde sig selv? Er det ikke rigtigt?«

»Jo—o,« stammede Augusta, men i Smilehullet i hendes Kind kunde man tydelig læse: »men jeg har dog Ret alligevel.«

»Men hør nu, min lille Pige,« faldt Frøkenen ind i en venligere Tone, »tag nu din Hat, saa skal Du faa Lov til at følge med Pastoren og mig til gamle Ane Vævers og høre, hvad hun har at fortælle. Og hvad mener De, Hr. Pastor, om Augusta ogsaa tog Papir og Pen med, saa kunde vi paa

en Gang faa tre Afskrifter, et til at sende bort, et til Sognets og et til vor egen Selvejersamling. Det var et Indfald! Nu rask, min lille Gusta!« Og Frøkenen rejste sig og nikkede, saa Krøllerne dansede, og gjorde et Forsøg paa at se mild ud, og saa saa hun ud som en Humlestang ved Vintertid, naar Vinden leger med de visne Ranker, der ere blevne hængende ved dens Top.

Augusta tav et Øjeblik. Kapellanens Øjne hængte ved hendes Læber. »Jeg tør ikke, kjære Tante!«

»Tør ikke? Og jeg og Pastoren ere med. Primer Du?« Og Frøkenen rettede sig til sin fulde Højde.

»Jeg tør ikke«, gjentog Augusta. »Mads Røgtter drev før Kvæget fra Herregaarden op ad Vejen til Ane Vævers, og de brummede og brølte. Og jeg i min røde Kjole!«

Hendes Blik søgte Kapellanens. Han slog sit mod Jorden, men vendte sig strax mod Frøkenen. »Jeg frygter, hun har Ret. Jeg tør ikke tage det paa min Samvittighed at udsætte hende for denne Fare. Hvad om vi opsatte vor Udflugt til i Morgen? Imidlertid kunde vi jo blive siddende her og kvæge Sindet ved at synge. Ska' vi saa synge?« Han kastede et spørgende Blik paa Augusta og gjorde Plads paa Bænken.

»Jeg tør ikke,« svarede Augusta, »Doktoren har forbudt mig at synge, saa længe jeg havde Hoste. Og i det Hele, sagde han, maatte jeg ikke synge for meget.«

»Doktoren? Synge for meget? — Jeg trode ikke, at man kunde synge for meget,« mumlede Kapellanen. »Ja, ja, da! Han maa vel vide det. Men De, Frøken?«

»Kan aldrig faa for meget af at synge,« udbrød Frøkenen, »og mindst af at høre Dem synge,« føjede hun til, idet Augusta og Hektor forsvandt i Haven.

Og saa begyndte de at synge, den ene Sang efter den anden, Psalmer, Sange, Kvad, Kvædinger og Kæmpeviser imellem hinanden. Han havde en god Stemme, »ingen Steds nogen Ridse«; hun havde ingen god Stemme, men hun vidste, at hvad man vil, det kan man, og nu vilde ogsaa hun fortjene den Ros, at hun kunde gaa »saa højt, o, saa højt«.

I den anden Ende af Haven sad Augusta i et Lysthus. Det tætte Lindeløv skjulte hende for de Syngendes Blikke. Ved Indgangen laa Hektor paa Vagt med Forpoterne strakte lige ud foran sig og Halsen rank i Vejret og snappede en Gang imellem efter Fluerne for at adsprede sig under Vagten. Augusta sad med et Brev i Haanden, som hun læste og læste igjen. Af og til fo'r en Sky over

hendes Pande. »Ak,« sukkede hun, »her er Ingen, der forstaar mig, Ingen, som jeg kan betro mig til, Ingen!« Og hun støttede sin Pande imod sin Haand. Et Øjeblik efter tørrede hun en Taare af sit Øje; hun læste videre, og hendes Ansigt opklaredes igjen. Hun foldede Brevet sammen, kyssede det og gjemte det. Hun lukkede Øjnene, og lyse, venlige Fremtidsbilleder svævede forbi hendes indre Syn.

Tredie Kapitel.

Bissekræmmeren.

Jasminlysthuset med sit syngende Indhold laa tæt ved Landevejen.

Lige overfor, paa den anden Side af denne, laa Christens Smedie. Han sad den samme Eftermiddag paa en Blok udenfor Smedien og fortærede sin Mellemmad. Hans Dreng stod ved Siden med et stort Rundtenom, halvt i Haanden, halvt i Munden, og betragtede den stadselige Rytter, der drejede sig efter Vinden ovenpaa Smediens Tag. »Ja, Dreng,« sagde Christen, »se kun paa den. Den Dag, Du gjør mig den efter, saa skal Du fra mig; saa kan Christen Smed ikke lære Dig Mere.« I det Samme

naade de første Toner fra Jasminlysthuset Smedens Øre. Han rejste sig fra Blokken, satte sin Kabuds paa og strakte de blottede Arme et Par Gange ud i Luften, saa at de kraftige Muskler kunde ses at spille under Huden. »Til Bælgen Dreng!« raabte han. »Har vi nu Tid til at staa og gabe?«

»Kors, Husbond«, udbrød den forbløffede Dreng, »det Par Hængsler til Herremandens ere jo næsten færdige, og saa trode jeg, vi vare færdige for i Dag.«

»Snak, Dreng! Tag det Stykke Jern der og blæs til. Ane Skolemesters var her i Gaar og klagede saa gudsjammerlig, at hendes Blis skulde have et Par nye Sko. Om Herremanden faar sine Hængsler i Dag eller i Morgen, det dø han og hans ikke af. Men gaar den Blissede i Staa for Ane, saa gaar Munden i Staa for alle hendes Rollinger. Forstaar Du det, Dreng?«

»Jo, Husbond,« svarede Drengen, og han forstod det; han havde altid efter Mellemmad en Fornemmelse af, at Munden var gaaet for tidlig i Staa, og Drengen trak i Bælgen, den sorte Røg vældede op igjennem Skorstenen, Christen hamrede løs, og Lyden af Hammerslagene drønedes igjennem Luften og blandedes sig med Sangen fra Lysthuset.

»Det er rigtig meget ubehageligt med den Smed,« sagde Kapellanden, og hans Blik søgte ud af Lysthuset og spejdede omkring i Haven.

»Meget ubehageligt!« sagde Frøkenen, »skal vi saa tage Goliath?«

Og saa »tog« de Goliath: »Goliath drog fra Gath« — det var et godt Indfald. Naar de læmpede sig lidt, kunde de synge i Takt med Smedens Hammer.

»Ja, ja,« brummede Smeden, »hver Fugl synger med sit Næb, mit sidder nu paa Hammeren der. Se her, Dreng! Saadan bærer Du Dig ad, saa faar Du en god Sko. Stadssko skal det blive; naar Ane faar dem lagt under — —«

»Ja saa kan Ane nok bisse til Verdens Ende og tilbage igjen — Hi Hi Hi!« lød en Stemme bag Smeden. Han saa op. »God Dag Lars Kræmmer!« og han hamrede igjen. — »God Dag Christen Smed! Du har nok travlt i Dag?« — »Ja!« — »Jeg gad dog forsøge, om ikke din Ild skulde have Tid til at tænde min Pibe.« Han spændte den store Kasse, han bar paa Ryggen, af sig, satte sig paa Blokken og begyndte at stoppe.

»Men hvad er det?« spurgte Lars, da nogle høje Toner fra Lysthuset skar igjennem Hammerlagene. »Hvad er det for nogle Kanariefugle, Sog-net har lagt sig til der?«

»Det maa Du nok sige, Lars. Det er nok ellers Præsten, den unge, som holder Helligdag.«

»Helligdag?«

»Aa ja! Det tænker nu jeg. En Anden slider de sex Dage og hviler paa den syvende — og Hvilen kan være knap nok, naar man skal passe en Smule Jord foruden Smedien — men saadan En, han arbejder nu paa den syvende, og saa holder han vel Hellig paa de sex.«

»Han skal nok være skrap?« spurgte Kræmmeren med et polisk Smil, og han plirede med det ene Øje — han havde mistet det andet. »Hvor der handles, der spildes,« plejede Lars at svare, naar man frittete ham om det.

»Skrap? Aa ja,« svarede Christen og løftede Hovedet imod Lars. »Du har maaske hørt det?«

»Nej!« Lars saa' grumme uvidende ud.

»Jo — forgangen Søndag kom jeg i Kirken, og han prækede, og i visse Maader kan det jo være meget godt; høre det kan man, og døve Dorthe tror, at hendes Øren ere blevne meget bedre, siden han kom her. Naa — saa peger han paa en Gang ned paa mig og raaber: »Naa Christen Smed, er Du der! Det var da godt, at Du en Gang kunde faa Tid til at komme og besøge Vorherre.« Og saa sagde han til de Andre, at nu var det bedst, de sang den Psalme om Syndernes Omvendelse.«

»Men hør,« spurgte Lars, idet Tonerne lød stærkere, »jeg synes, der er Kvindfolk med i den

Sang. De sige, at han nok skal have Præstens Datter; er det hende?»

»Det er Fanden, er det«, svarede Christen.

»Er det Fanden? Fanden heller!«

»Det er Frøkenen.« Og han hamrede.

»Den lange, magre?«

»Den lange, magre.«

»Med Krøllerne?«

»Med Krøllerne.« Og Christen hamrede endnu stærkere.

»Er det hende? Ha! Ha! Saa vil jeg ønske, at hun maa blive siddende en Stund endnu og fornøje Dig med sin Sang. Det synes, som Du holder meget af den.«

»Ellers Tak, Lars! Du behøver ikke at ønske, for de pleje at blive ved, indtil Deres Maver begynde at synge med.«

»Saa vil jeg skynde mig op i Køkkenet og slaa en Handel af med Pigerne i god Ro. Sidste Gang gik det galt,« føjede han til, idet han spændte Kassen paa Ryggen. »Jeg havde pakket ud en dejlig Kremorline, og jeg tror nok, at den lille Per vilde købe den til Stuepigen, den kjønne Mette. Men saa kommer Frøkenen over os og rusker i Pigen og raaber: »Kremorlinerne ere ikke Andet end Forfængelighed og Forgængelighed! Villi strax pakke Jer, I Djævelens Udsendte!« Og jeg fik ingen Handsel.«

»Ja, ja!« smiskede Christen, »det var nu Mettes Held. Hvordan gik det ikke Jomfruen fra Herregaarden?«

»Hvordan da?«

»Hun var tidsnok kommen i de brede Skjorter. Hun sad i Kirken, og saa raabte han ned til hende: »Du der med Kremorlinen! Kremorlinerne ere ikke Andet end Forfængelighed og Forgængelighed!« Akkurat som Frøkenen. Og den arme Tøs græd, som om hun stod aabenbare Skrifte. Han havde nok ellers faaet poleret sine Glarøjne den Dag med en ny Slags Polervand,« føjede Smeden til.

»Hvorfor det?«

»Aa jo! For Frøkenen og Fruen der oppe fra, de har nu været der saa mange Gange før i samme Mundering, og han har aldrig sagt et Ord.«

»Eller kanske han først den Gang havde faaet Parolen fra Provsten eller Bispén. Men nu maa jeg skynde mig. Jeg bliver vel nok kjørt paa Porten alligevel. Sandt at sige, vilde jeg nødig, for jeg har vigtigt Bud til En der oppe.«

»Ja, det kommer da endelig an paa Dig selv, om Du vil lade Dig smide ud af et Fruentimmer, eller om Du vil sidde i Stuen og lade hende skjænke Godtøl for Dig.«

»Hvad for noget?«

»Jeg skal give Dig et godt Raad,« sagde Christen og tog Lars til Side og hviskede med ham. Lars hørte til med aaben Mund og opspilet Øje, og alt som den Anden talte, fortrak hans Ansigt sig til et stort, polisk Grin.

»Tak for det, Christen. Det skal have gode Veje. Har Lars kun havt ét Øje, saa har han alle sine Dage havt to Øren, og det er ikke første Gang, at han har tjent sin Føde med sin Tunge. Farvel!« Idet han gik, smeldede han et Par Gange med Tungen, kukkede som en Gjøg og galede som en Hane, som for at forvisse sig om, at Tungen var i behørig Orden.

Et Par Minutter efter var Kræmmeren i Folkestuen. Kisten blev aabnet, Pigerne købte, og Karlene betalte, og Lars Kræmmer var Lystigheden selv. »Ja lille Mette, tolv Skilling er Prisen, men siden det er Dig, skal Du have den for otte, men saa faar jeg et Kys.« — »Nej, Lars Kræmmer, det faar Du ikke.« — »Ja saa tager jeg det,« og han tog det. »Men det tog jeg, saa nu koster den tolv Skilling igjen.« Den Handel skulde Frøkenen have set!

Men hun sad i Jasminlysthuset og sang. De vare netop ved det treogtredivte Vers af en gammel Vise, da hun saa' Mette skynde sig gennem Haven, som om hun søgte Noget.

»Mette! Hvad søger Du?»

»Jeg søger Jomfruen.«

»Hvad vil Du hende?»

»Jeg vil levere hende Nøglen til Fadeburet.«

Mette vilde gaa videre.

»Den kan Du levere mig. Hid med den!«

Pigen greb i Lommen og trak Nøgleknippet frem.

En Rulle røde Silkebaand trillede ud.

»Nye Baand! Saa skal man se, at den Kræmmer, det Belials Barn, er deroppe. Marsch, følg med!«

Men Kræmmeren havde havt sine Spejdere ude. Da Frøkenen kom ind i Folkestuen, vare Piger og Karle forsvundne, og Kræmmeren sad med nedslaaet Blik paa en omvendt Fjerding. Kassen var lukket.

»Er han her igjen? Har jeg ikke forbudt ham at sætte sin Fod indenfor mine Døre?»

»Jo! Det var den Gang,« sagde Lars i en dæmpet, sagtmodig Tone, som forbløffede Frøkenen.

»Det var den Gang! Nu vilde jeg bare sige Frøkenen, at jeg havde Uret i at bringe det Tøjeri med mig. Nu har jeg kun nyttige Varer, Naale og Saxe — en Pige maa dog kunne sy sine Klæder selv — en Stump Baand, nogle Stykker Sæbe — Renlighed er dog en god Ting, Renlighed for Legemet som for Sjælen.«

Frøkenen saa' højst forbavset ud. Hun kjendte ikke Lars igjen. Han vedblev:

»Og saa tænkte jeg, at en fattig Mand kunde vel faa Lov til at hvile her en Stund. Hele Dagen har jeg gaaet, og hele Natten har jeg vaaget hos den gamle Per Skrædder paa den anden Side af Aaen. Jøsses Navn! Hvad han dog fortalte mig Altsammen!«

»Fortalte? Hvad fortalte han?«

»Jo, jeg kom ind til ham i Aftes, og saa bad han mig om at sidde ned hos ham, for han var saa daarlig, og han trode ikke, at han havde langt tilbage; saa skulde han fortælle mig Noget, som han havde hørt af sin Farfar, og som han aldrig havde fortalt til noget Menneske i de halvfemsindstyve Aar, han havde levet.«

»Halvfemsindstyve Aar, siger Du? Per Skrædder, sagde Du? Hvor bor han? Det maa Du sige mig, saa vil jeg se ind til ham.«

»Ja, Frøkenen kan jo nok komme til ham endnu, men saa maa De skynde Dem, og saa kan De endda kun komme til hans Begravelse.«

»Begravelse! Er han død? Og han var halvfemsindstyve Aar, sagde Du?«

»Ja, det var han, og det var vel derfor, at han døde, men død er han. Jeg fik hans sidste Ord. Det var nu vel ikke Andet end Snak det Hele, saadan gammel Snak og Passiar om Nissebukke, Troldtøj og Højgodt, som et kristent

Menneske ikke skal befatte sig med; men Per Skrædder trode nu- paa det, og kunde jeg gjøre den salig Sjæl en Glæde med at høre paa det, saa kunde jeg jo nok tjene ham deri. Mener Frøkenen ikke ogsaa det?»

»Jo vist, lille Lars! Jo vist! Det var ganske rigtigt.«

»Ja, det tænkte jeg med, og gik det ind ad det ene Øre i Gaar, saa er det vel nok ude af det andet inden i Morgen.«

»Ude af det andet!« mumlede Frøkenen og syntes et Øjeblik raadvild. »Hør, lille Lars!« sagde hun i en venlig Tone, »siden han nu synes at være kommen her med et andet Sind og at have forandret sig —«

»Ak ja!« faldt Lars hende i Talen, »det er svært, saa et Menneske kan forandre sig.«

— »saa vil jeg bede ham tøve lidt her og faa en Bid Mad og en Kande Øl, og saa kunde han fortælle Præsten og mig, hvad han hørte af Per Skrædder.«

»Ja, dersom det ellers er rigtigt at fortælle, hvad der saaledes bliver betroet af En paa Sottesengen; men det véd Frøkenen vel bedre.«

»Rigtig, lille Lars. Og Du kan jo selv indse, at Per fortalte Dig det, for at det ikke skulde blive glemt, og naar Du nu gaar og klatter det

bort paa Landevejen, saa er der jo Ingen, der véd det mere.»

Lars gjorde ingen flere Indvendinger. Pigen fik de fornødne Befalinger til at beværte Kræmmeren, medens Frøkenen skyndte sig til Haven, hvor Kapellanen i en Fart blev sat ind i Situationen. »Ja!» udraabte hun, »var det ikke en Styrelse, at vi ikke kom til Ane Vævers i Aften! Óg véd De hvad? Nu skal min gode Augusta med op for at skrive. Lad os saa se, om hun kan finde paa en Undskyldning.»

»Gusta!»

Fjerde Kapitel.

Paa Jagt.

Et Øjeblik efter finde vi Kapellanen og Frøkenen ved et Bord i Stuen, hver med en Protokol for sig, Frøkenen med spillende Øjne og en Pen bag Øret. Augusta kom med Papir, og Lars Kræmmer traadte ind. I samme Øjeblik tabte Augusta Papiret; hun maatte bukke sig efter det, og det var naturligvis Grunden til den Rødme, som farvede hendes Kinder. Lars blev anmodet om at sætte sig mellem Frøkenen og Kapellanen. Han

satte sig, men rejste sig strax. »Med Forlov, Hr. Pastor! Maatte jeg ikke sætte mig paa Deres Plads; mit Øje taaler ikke Sollyset, og naar man har saa Lidt, maa man spare. »Spinke, spare — længe vare«, sa'e min salig Fa'er altid.« Kapellanen nikkede fornøjet ved at høre de sidste Ord og byttede, saa at Lars kom til at sidde ved Siden af Augusta. Han benyttede Lejligheden til at blinke dygtig med Øjet til hende. Han lagde sin Pengepose paa Bordet, og nu holdt Kapellanen og Frøkenen skarpt Forhør angaaende Per Skrædder, hans Livsforhold, om han var rask og rørig, ved sine Forstandsevners fulde Brug, hvilket Alt blev omhyggelig protokolleret, efter at Per Skrædders Navn var indført i Registret med Henvisning til det Pagina, hvor følgende Historie blev nedskreven:

»Og saa sagde Per til mig: Lars, sagde han, det var min Farfar, ja ham har Du nu ikke kjendt, for han døde endnu, mens jeg var ung, men inden han døde, sagde han til mig: Per, sagde han, nu skal jeg sige Dig Noget, som Du ikke maa sige til noget Menneske, førend Du mærker, at Du er lige-saa nær ved det som jeg. Naar Du har hørt det, kan Du nok se Grunden, hvorfor . . .«

»Ikke for hurtig, lille Lars!« raabte Frøkenen, »husk, vi skrive. Tag Dig kun en Slurk Øl en Gang imellem.«

Lars fortsatte, idet han holdt sig den sidste Formaning efterrettelig.

»Saa sagde da Pers Farfar: Det var i Krigens Tid. Jeg laa ved Regimentet i Sverig, og Svenskerne vare stærkt efter os . . .«

»Stærkt efter os,« gjentog Frøkenen, »hvad saa?«

— » . . . og vi døjede meget Ondt, for Svenskerne leve nu ikke som vi. De gav os, hvad de havde, men de havde ingen Ting, og saa kan Du nok begribe, at vi fik ikke Meget.«

»Ikke Meget,« gjentog Frøkenen.

»Hvilket Lune!« udbrød Kapellanen.

»Hvad saa mere?«

— »Saa en Aften blev jeg sendt af Sted af en høj Officer med et Brev, som jeg skulde bringe til en Gaard i Nærheden. »Pas vel paa det,« sagde Officeren, »pas vel paa . . .« «

»Av, min Ligtorn!« raabte Frøkenen og skar et skrækkeligt Ansigt.

»Jeg beder Frøkenen saa meget om Forladelse,« sagde Lars, »naar man har gaaet saa langt, blive Benene stive og vanskelige at regere. Det var ikke saadan ment. Det er bedst at se sig for.« Og saa saa han ned under Bordet og satte sin Fod ganske lempelig paa Augustas. Hun syntes ikke at have Ligtorne.

»Hvad saa mere — o—o—oh!« raabte Frøkenen.

— „...og der fik jeg saa god Levemaade, som jeg aldrig har faaet før eller siden, og jeg fik en stor Pose Mad med mig hjem. Det blev Midnat, inden jeg kom tilbage. Jeg blev sulten og satte mig paa en Høj og tog et stort Stykke Mad frem. Men aldrig saa snart havde jeg sat det til Munden, før end det begyndte at krible og krable inden i mig. Det var, ligesom Højen gik til Vejrs, og det blev ganske lyst. Og saa løb der en stor blaa Mus ud af Munden paa mig...”

„Var den blaa?” spurgte Kapellanden. „Er Du vis paa, at den var blaa, lille Lars?”

„Nej, jeg skal nu ikke kunne sige det,” svarede Lars; „men Per var vis paa, at hans Farfar var vis paa, at den var blaa — endskjønt, det var jo ved Lys, og saa er det jo altid muligt, at den har været grøn.”

„Hm!” sagde Kapellanden og saa’ højst betænksom ud. „Men han sagde, at den var blaa? Videre!”

— „...jeg syntes, det var jo fælt og vilde tage Smørrebrødet af Munden, men jeg kunde ikke; den ene Mus løb ud af Munden paa mig efter den anden hen over Smørrebrødet, og saa krablede de ovenpaa hinanden, først i to Klumper, og saa kom der en Klump ovenpaa dem og saa en Klump ovenpaa den, og saa to Klumper til, som hang ned ved Siden af, og saa saa’ det ud livagtig som en Trolde

eller Nissebuk med Hoved, Krop og Lemmer, og saa var det ogsaa en Trolde. Og saa sagde Trolde: »Vel mødt, Per!« — »Tak!« sagde jeg. — »Vær ikke bange, jeg er din Ven!« — »Tak!« sagde jeg. — »Jeg skal sige Dig Noget, som kan gjøre Dig til det lykkeligste Menneske under Solen.« — »Tak!« sagde jeg. — »Men jeg maa først se, om Du kan tie. Kom igjen i Morgen ved samme Tid!« — »Tak!« sagde jeg.

»Hvilken ægte nordisk Koldblodighed!« udraabte Frøkenen.

... »Og saa blev Trolde til bare blaa Mus igjen, og saa krøb de alle sammen over Maden og ind i Munden. Næste Dag talte jeg ikke til Nogen om det. Om Aftenen var det, som om Nogen drev mig med Magt til Højen. Jeg satte mig igjen til at spise, og saa gik det akkurat som den forrige Aften. Musene kom ud af Munden, løb over Smørrebrødet og blev til en Trolde, og han sagde: »Jeg skal sige Dig Noget, som kan gjøre Dig og alle Dine til de lykkeligste Mennesker under Solen.« — »Tak!« sagde jeg. — »Men jeg maa først se, om Du kan tie. Kom igjen i Morgen ved samme Tid.« — »Tak!« sagde jeg, »men hvis jeg i Morgen ikke faar Mere at vide end i Gaar og i Dag« ... sagde jeg. — »Se en Gang,« sagde Trolde, og saa kunde jeg se ind i Højen, og jeg saa', at den var fuld af

Guld. — »Jeg er Troldkongen,« sagde Trolden, »det er Højgodt, Du ser, lidt Legetøj for mine Børn!«

Lars havde talt meget hurtig, saa at Kapel-
lanan og Frøkenen vare nær ved at faa Krampe i
Fingrene af at skrive. Han stødte med Armen til
sin Pengepose, den faldt paa Gulvet. Lars buk-
kede sig ned, et Brev for fra Kræmmerens Haand
ind i Augustas, og fra hendes ned i hendes Lomme.

»Puh!« sagde Frøkenen. »Glem ikke Øllet,
lille Lars! Hvad saa mere?«

... »Den næste Aften kom jeg igjen og satte
mig til at spise, og Trolden kom ganske som de
forrige Aftener. Saa sagde Trolden: »Per! Jeg
ser, at Du kan tie. Nu skal jeg sige Dig det.
Du kan følge med mig ned i Jorden, saa skal jeg
sige Dig, hvordan al Ting er bleven til, og hvordan
Alt gaar til i Verden...«

»En hel Verdensanskuelse!« raabte Frøkenen,
»nej han er mageløs! Videre!«

,... »Og Trolden holdt Ord. Og nu skal jeg
fortælle Dig Alt, hvad Trolden fortalte mig; det var
forskrækkeligt, men Du skal ikke blive bange...«

Lars tav. Kanden var tom.

»Og hvad saa mere?« spurgte Frøkenen utaalmodig.

»Ja længer kom Per Skrædder ikke. Saa
døde han!«

»Døde han? Men Emten?«

»Enken? — Der er ingen Enke. Hun døde for mange Aar siden!«

»Nej ikke hende, men Historien?«

»Ja Resten blev i Per Skrædder, og paa Lørdag skal den begraves.«

Frøkenen lod Hænderne synke og saa' først paa Lars, saa paa Kapellanen, som om hun ikke ret fattede det.

»Ja, nu skal Herskabet have Tak for god Beværtning,« sagde Lars. »Farvel!«

Lars gik. Frøkenen stirrede paa Døren, som lukkede sig efter ham. Endelig fik hun Mælet: »Jeg kan dog ikke udstaa den Karl! Hvem véd, om han ikke sad og lavede det paa Stedet?«

»Jeg tror det dog ikke,« svarede Kapellanen. »Der er indre Kriterier eller rettere Kjendemerker, som borge mig for denne Emtes Ægthed. Lagde De Mærke til, at Musene vare blaa? Det er grumme vigtigt. De kan jo nok huske, at vi have en om hvide Mus og en anden om røde Mus. Jeg har en Gang i en verdslig Bog læst om tre Hovedfarver, som tilsammen udgjøre en Grundfarve — saa vidt jeg mindes, var det netop disse. Det aner mig, at vi i disse tre Emter have en Trilogi eller, som det rettere bør hedde, et Trekvad, der kun kan forstaas i sin Helhed, efter at de enkelte Dele have belyst hinanden. Sørgeligt nok, at Sligt skal lægges i

Graven, men hvordan kan man vente Andet, saadan som Sjælesorgen eller rettere. Sjæleplejen er hos de stakkels Mennesker i det Sogn? At Noget blev reddet, kan Verden dog takke os for, og jeg maa ret takke Dem, Frøken, fordi De saa snildt, om jeg saa maa sige, fik lokket disse Mus i vor Fælde!« Med disse Ord lukkede han Protokollen i, og den dybe Rynke forsvandt fra hans Pande og blev borte i nogle Øjeblikke — dog ikke saa længe som ved Middagsbordet samme Dag. Da havde den været fraværende lige saa længe, som Flæskestegen havde været nærværende. Flækesteg med Rødkaal til Middag! Trolدتøj med Højgodt til Aften! Jo jeg takker. Han gned sine Hænder og udbød: »Jeg er glad, jeg er virkelig meget glad. Ska' vi saa synge?« Og saa sang de.

»Tak for dit Raad, Christen Smed!« raabte Lars, da han igjen passerede Smedien.

»Naa, blev Du saa smidt paa Døren?«

»Paa det Lav! Baade Fadebur og Kjælder blev lukkede op for mig. Hør Christen! Du er i Grunden klogere, end Du ser ud til.«

»Saa smaat, lille Lars! Christen Smed har før dirket en Dør op.«

»Men hvad mon de nu vil gjøre med det Kram, jeg fortalte dem?«

»Det skal nok til Byen og trykkes.«

»Véd Du, hvad jeg tænker paa, Christen?«

»Nej.«

»Man skal dog ikke tro Alt, hvad der staar paa Tryk! Farvel og Tak for Mad!«

Femte Kapitel.

Drømmebilleder.

Augusta sov ikke meget den Nat. Først hen ad Morgenens faldt hun i Slummer. Godt var det, at Frøkenen ikke stod ved Siden og kunde høre de Ord, som Drømmen lagde paa hendes Tunge. »Theodor!« hviskede hun. »I Morgen! — I Lunden! — Jeg kommer!«

Men Frøkenen hørte det ikke. Hun laa i en dyb Søvn og trak Vejret tungt. Hun drømte, at hun sad i Jasminlysthuset lige overfor Kapellanen. Paa Bordet stod en stor Pose med smaa Kringler og Tvebakker, ogsaa kaldet »Vrøvl«. Han puttede i Munden paa hende, og hun puttede i Munden paa ham. Pludselig løb en stor Skare blaa, røde og hvide Mus ud af Munden paa hende, og Musene klumpede sig sammen og blev med Et til Lars

Kræmmer. Han aabnede Munden og sagde: »Kan Du tie, saa skal jeg sige Dig Noget. Det er Løgn, hver en Trevl! Hi! Hi! Hi! Men hvis Frøkenen skulde have Lyst til en Kremorline, saa ligger min Pakke oppe i Kroen.« Og Lars Kræmmer stod for hende og nejede med en herlig Krinoline paa med femogtyve Ringe. Hun greb efter den, men Kapellanen holdt hendes Haand tilbage og sagde: »Krinoliner ere ikke Andet end Forfængelighed!« Saa stod han lidt og saa' paa den og sang: »Crinolinen! Ach, warum denn nicht?« »Ja! De Ord kjender Du nu ikke, min Putte!« — Melodien kjendte hun saa godt, den havde han jo benyttet til nogle af sine Gylden-Kvæder! Og saa tog han Krinolinen paa under Præstekjolen og drejede sig rundt paa Hælen og sagde: »Ved Frejas milde Øine! Herlig! Luftig! Sundt om Sommeren!« Og Lars Kræmmer holdt sig paa Maven og lo, saa han var nær ved at sprække, og saa sprækkede han og blev til lutter Mus, som vilde løbe ind i Munden paa hende. Saa vaagnede hun med et højt Skrig; thi hun var saa bange for Mus, at hun fik Feber af at se en eneste. »Hu!« sagde hun, vendte sig paa Siden og sov.

Sjette Kapitel.

Augusta og Theodor.

Det var lummert i Vejret den næste Middag. Ikke en Vind rørte sig. Blomsterne i Haven hang med Bladene — Augusta havde forsømt at vande dem om Morgen. Katten laa og sov i Forstuen. Den kochinkinesiske Hane gik lige op i Lænehundens Trug og gottede sig, og Karo aabnede blot det ene Øje paa Klem, men lukkede det strax igjen, uden en Gang at knurre.

I Studerkammeret laa Augustas Fader og sov. Han havde skrevet hele Formiddagen paa et theologisk Stridsskrift. Efter Middagsmaaltidet læste han igjennem, hvad han havde skrevet, og hver Gang han kom til en rigtig skarp Udtalelse, nikkede han med Velbehag, og han nikkede tiere og tiere, til sidst nikkede han ved hver Linie, og saa holdt han op at nikke.

I Værelset ved Siden af laa Kapellanen. Han havde skrevet paa et »Skær-Sommer-Dags-Kvad«. Det sidste Vers var ikke blevet færdigt:

Danne-Piger! Danne-Drenge!

Med Guld-Stage, med Guld-Penge,

Eja! Eja!

Iler til **Guld-Sangens** Slot

Med **Guld-Sangens Guld-Godt-Godt!**

Eja! Eja!

Sjunge Hver, som sjunge **aarker,**

— — — — —

I Guld-Sangen! Eja!

Men han havde ikke kunnet finde noget Rim paa det gode gamle danske Ord „aarker“. Saa havde han lagt sig paa Sofaen for at søge. Havde han hørt sig selv et Øjeblik efter, saa havde han sikkert fundet Rimet. Om han havde kunnet bruge det, var et andet Spørgsmaal — dog hvorfor ikke?

Frøkenen havde støjet med Pigerne i Køkkenet hele Formiddagen. Efter Bordet betragtede hun sine Krøller i Spejlet og heldte Vand paa et Parti Kvædekjerner — lidt efter snorkede hun.

Augusta gik sagte gennem Gangen, aabnede Køkkendøren og sagde: „Hvis de spørge efter mig, saa sig, at jeg er gaaet lidt op paa Herregaarden. Der har Du Nøglerne!“

Hun gik op imod Herregaarden, men da hun var kommen et Stykke fra Landsbyen, drejede hun om ad en Vej, som paa begge Sider skjultes af levende Hegn, og gik over Bakken, fra hvis Top man saa' en lille Lund. Da hun efter en halv Times Gang nærmede sig denne, begyndte Hektor at blive urolig, som om den sporede Noget. Med

Et fór den lige over Marken hen imod Lunden, og strax efter hørtes der en lydelig Gjøen imellem Buskene. Augusta havde forladt Vejen for at følge Hektor. I det Øjeblik, da hun næsten aandeløs af den hurtige Gang naade Buskadset, bøjedes Grenene til Side, og hun stod Ansigt til Ansigt med en ung Mand. »Theodor!« raabte hun og sank i hans Arme. — »Gud være lovet, at Du kom,« hviskede han, men hun hørte neppe, hvad han sagde. Hun trykkede sig tæt op til hans Bryst og hviskede: »Endelig! Endelig har jeg Dig!« En Strøm af Taarer styrtede over hendes Kinder, og han maatte mere bære end lede hende ind under Træerne.

I to Aar havde de ikke set hinanden. I to Aar havde hun ikke fundet en deltagende Sjæl, til hvem hun kunde betro sig. Intet Under da, at det første Indtryk næsten overvældede hende, saa at det varede noget, inden hun fuldstændig kunde samle sine Tanker.

Theodor var Officer. Han var ikke kjøn af Ansigt, dog en Del kjønnere end Fanden, og det skal jo være nok. Men saa var han glad ved Livet. Godhed og Trofasthed lyste ud af hans Øjne. Bange var han ikke. Det havde været en af hans største Fornøjelser at drille Tyrene, og mange Gange havde Augusta maattet bede ham om at lade være. Og naar det var Tordenvejr, lo han; det var saa mor-

somt, syntes han, det lød som Kanonerne ved Midsunde — der havde han været med som ganske ungt Menneske. Skjøndt flere Aar ældre, havde han været Augustas Legekammerat; siden blev han den unge Piges første og inderlige Kjærlighed. Saa døde Augustas Moder, en Søster til Theodors Fader, der var Præst i en anden Kant af Fyn. Forholdet mellem de to Præster havde paa Grund af religiøse Tvistigheder i længere Tid været spændt. Den Ene drog til højre, og den Anden drog til venstre, og det var netop Ulykken. Skarpe Breve vexledes mellem dem og afløstes snart af Artikler i de kirkelige Tidender, og efter disse fulgte heftige Stridskrifter. Heftige vare de begge, især Augustas Fader. Theodor og hans Familie bleve banlyste fra hans Præstegaard. Forgæves søgte Theodor baade mundtlig og skriftlig at afvæbne Augustas Fader. Dørene vare og bleve lukkede for ham. Imidlertid bragte Lars Kræmmer hemmelig Breve mellem ham og Augusta, og vis paa hendes uforandrede Kjærlighed havde Theodor igjen gjort et Forsøg paa at formaa hendes Fader til at indvilge i deres Forbindelse. Et bestemt Afslag var Svaret. Præsten tilføjede, at han havde fundet en værdig Herrens Tjener, hans Alderdoms Støtte, et troende Medlem af Kirken, ikke Statskirken eller Stenkirken, men den sande Ordets og Livets Kirke, og til ham

agtede han at skænke Augustas Haand. »Hun er min Datter,« skrev han, »min Datter kan ikke modsætte sig sin Faders Villie.«

Saaledes stod Sagerne. Theodors sidste Brev havde givet Augusta nogen Oplysning. Nu meddelte han hende Resten og lod hende læse Faderens Brev. »Nu maa Du vælge,« sagde han, »tør Du nu følge mig, saa har jeg bragt Alt i Orden. Om et Par Dage kan Du ledsage mig som min Hustru hertil, og tro mig, det skal lykkes os at bøje din Faders Hjerte. Tør Du?«

»Theodor!« svarede hun, »Du véd ikke, hvad jeg har lidt i den lange Tid. Men naar jeg mangen Gang gik og var nær ved at tabe Modet, saa tænkte jeg paa Dig, paa din Troskab imod mig, og jeg lovede at forlade Alt for din Skyld. Og nu — nu er jeg til Mode, som om jeg stod i Begreb med at begaa en stor Synd.«

»Augusta,« svarede han, og hans Stemme lød saa alvorlig, som hun aldrig før havde hørt den, »naar og hvorledes tror Du da, at vi igjen skulle ses? Hvor ofte har jeg ikke forsøgt at nærme mig Dig, og har ikke bestandig din Tantes Aarvaagenhed forhindret det? Vil Du nu, at jeg skal drage bort alene, bort fra al Livets Lykke og Glæde, og tror Du, at Du vil kunne finde din Lykke hos ham?«

»O, Theodor, ti! Jeg vil følge Dig«.

Nogle Minutter efter vare de ved den modsatte Kant af Lunden, hvor de besteg en Vogn, som ventede her. »Kjør saa til!« raabte Theodor. Kudsken vendte sig om og blinkede med det ene Øje — han havde ikke flere. »Tak for i Gaar, lille Jomfru!« og saa kjørte han til, saa at Hektor havde Møje med at følgē Vognen.

Inden Aften vare de paa Sjællands Grund. Her var Alt forberedt til deres Ankomst, og den næste Dag blev de viede.

Syvende Kapitel.

I Præstegaarden.

Det var lummert den Middag, Augusta forlod Præstegaarden, og det blev værre. Præsten, Kapellanen og Frøkenen sov som Stene, da Augusta ikke vækkede Frøkenen som sædvanlig, og hun altsaa ikke kunde vække de Andre. Pigerne havde Fred, saa længe Frøkenen sov, og Ingen havde befaleet dem at kalde paa hende.

Himlen blev overtrukken. Et vældigt Torden-skrald vækkede pludselig de Sovende. Kapellanen farer op, højst forskrækket, ser paa sit Uhr og

udbryder: »Det forbandede Asen af en Uhrmager!« Og saa gaar han ind til Præsten for at faa at vide, hvad Klokken er. Præsten staar midt i Stuen og holder sit Uhr for Øret og vil netop til at stille det efter Kapallanens. De gaa begge til Frøkenen; hun sidder med Æsken med det kølende Pulver; hendes Uhr gaar ogsaa galt, men viser samme Klokkeslet som de to andre — saa mærke de pludselig, hvad Klokken er slaaet, og der staa de og skamme sig for hinanden.

Et nyt Tordenskrald fulgte. Præsten fik travlt med at se efter inde og ude. Frøkenen og Kapellanen søgte ind i Havestuen, hvor der ingen Kakkelovn var, satte sig saa langt fra Vinduerne som muligt og forsøgte paa at synge, men Stemmen slog over, og de kunde slet ikke huske Ordene.

Først henad Aften savnedes Augusta, og Pigen gav da Besked. Regnen strømmede ned; man antog det for rimeligt, at hun blev paa Herregaarden om Natten. Den næste Dag kom, men Augusta kom ikke. Der gik Bud til Herregaarden — Ingen vidste Noget. Kapellanen vilde gaa til Ane Vævers for at spørge, men mødte Tyren og gik til Døve Dorthe. Det lykkedes ham dog ikke at gjøre sig forstaaelig for hende; thi Dorthe, som var vant til at blive pompet af ham for Historier og Remser, trode, at han nu havde samme Ærinde, og

hun var saa glad, da han kom: »hun havde ogsaa kunnet høre, at det tordnede, og saa var hun kommen i Tanke om et gammelt Tordenskjold, som hun som Barn havde sunget med de andre Børn, naar det tordnede.« Og hvad saa Kapellanen nu spurgte om, saa fik han ikke andet Svar end Tordenskjoldet fra den ene Ende til den anden. — Al Søgen var forgæves. Først henad Aften bragte en Dreng et Brev, som han havde faaet af Lars Kræmmer. Det var fra Flygtningene, som fortalte Alt og bønfaaldt om Tilgivelse. Præsten læste det og rakte det til Frøkenen med det Ord: »Læs!« Frøkenen læste det og rakte det til Kapellanen med det Ord: »Læs!« Præsten gik op og ned ad Gulvet. »Hun er ikke mere min Datter!« raabte han. — »Hun er ikke mere min Broderdatter!« raabte Frøkenen. — »Hun bliver ikke min Kone,« tænkte Kapellanen, og saa sukkede han.

Den næste Dag sad Præsten i sit Studerkammer ved sit Stridsskrift. Han rev et Par Blade ud og skrev dem om meget skarpere end før. Frøkenen huserede i Køkkenet, saa at baade Kokke- og Stuepigen inden Aften mødte hos Præsten og opsagde deres Tjeneste. Kapellanen sad og grundede paa sin Opskrift af Tordenskjoldet; den var ikke lige forstaaelig i alle sine Dele; thi vel talte Dorthe meget højt, men paa den anden Side var det lige

som, om hun knuste Ordene mellem Gummerne, og han var derfor vant til at maatte hjælpe sig med en lille Gisning en Gang imellem. Endelig skrev han den ind saaledes:

Døve Dorthes Torden-Skjold.

End, **Thors** Torden!

Træk træet til Fjorden!

Syv **Syndere** ta'e Dig!

Ni **Nitte-Tyve**.

Ved det sidste satte han dog en Note under Texten, saa lydende:

»Ninindertyve« siger Døve Dorthes, om det skulde være lettere at forstaa!

Et nyt Besøg hos Dorthes bragte ingen Oplysning. Hun havde glemt det Hele, og naar Kapellanen foresagde hende det, nikkede hun blot: »jah, jah! Saadan var det nok.«

Henad Aften kom et nyt Brev. Præsten lagde det uaabnet paa sin Pult. Han vedblev at gaa op og ned til langt ud paa Natten. En Gang imellem stod han stille foran Brevet, men rørte det ikke.

Klokken slog fem om Morgenens fra Kirketaar-net. Præsten vaagnede og fandt sig selv i sin Lænestol. Det var den første Søvn, han havde faaet, siden Ulykken ramte ham. Han gik til Vinduet og aabnede det; den friske Morgenluft bøl-

gede ham i Møde og førte en Duft af Blömster imod ham, det var hendes Blomster. Han vendte sig, gik tvers over Gulvet, stod stille og stirrede hen for sig; han stod foran et Portræt — det var hendes. Han kastede sig i sin Lænestol. En Solstraale faldt igjennem Vinduet paa et Brev; det var hendes Brev. Han rejste sig og gik ind i Dagligstuen. Der stod en Skikkelse ved Thebordet paa Augustas Plads og bød ham et vrantent god Morgen. Nat-trøje havde hun paa og Papirskrøller i Haaret. Det var ikke hende. Det var ikke den Morgenhilsen, han plejede at faa, naar hun ilede ham i Møde med sit milde Blik, bragte ham hans The og stoppede hans Morgenpibe.

Han vendte sig bort, gik ind paa sit Værelse, greb Brevet, aabnede og læste det. Hun skildrede ham udførlig Alt, hvad hun havde baaret paa i den lange Tid, hvor ulykkelig hun havde været, fordi hun ikke havde turdet tale til ham og betro sig til ham. »Fader!« skrev hun, »jeg véd, at jeg har gjort Uret imod Dig. O! Kunde jeg komme til at tale med Dig, med Dig alene, Du vilde tilgive mig. Du vil, Du kan ikke dømme mig.« — Han gik igjen en lang Tid op og ned af Gulvet; saa standsede han, greb Stridsskriftet, der laa paa Bordet, og rev det i Stykker. Saa gik han lige igjennem Stuen ud til Karlen. Efter Theen kom

Karlen ind og meldte, at der var spændt for. »Spændt for?» raabte Frøkenen og slog Hænderne sammen — hun glemte, at hun havde en Kop i hver Haand. »Hvorhen?» — »Det skal Du faa at se.« — »Skal jeg ikke følge Dig, jeg kan snart være færdig.« Frøkenen anede nemlig Uraad. »Jeg rejser — Du bliver!» svarede Præsten og lo. Den Latter holdt Frøkenen ikke af, saa vidste hun, at hun ingen Magt havde over ham. Præsten rejste.

Henad Aften sad Kapellanen og Frøkenen i Jasminlysthuset. Frøkenen havde »majet« sig med en Dannebrogssløjfe, som hun havde taget frem af Rustkammeret, hvor den havde ligget siden Krigens Tid, siden den Dag, da den sidste svenske Officer forlod Præstegaarden. De talte længe sammen om Børns Utaknemlighed og Vanart. »Ja,« sagde Kapellanen, »en ung Kvindes Sind kan man aldrig lide paa. Om man ogsaa tror fuldt og fast at have stænget alle Døre, finder Fristeren dog Vejen til hendes Hjerte. Ak,« sukkede han, »hvilken Stemme!» — »Men hvad er selv den dejligste Englerøst, naar den ikke toner til Guds Ære?» — »Ja, De har Ret, en Daare den, som sætter sin Lid til en ung Kvinde.« — »Og min Broder! Tvivler De om, at han har ladet sig bedaare? O! Det er dog sandt, Alderen gjør svag. Den aldrende Mand er som den unge Kvinde; en Daare den, der

stoler paa ham. Nej! Ung maa Manden være, ung og kraftig for at kunne staa imod Fristelserne. De havde aldrig handlet som han!« Og saa talte de en Tid lang om, hvor rart og hvor sødt og hvor dejligt der vilde være i Verden, hvis alle Mennesker vare ligesaa rare og søde og dejlige, som de skulde være, og som man da Gud ske Lov ogsaa kunde finde nogle — de lod intet Ord falde om, hvem disse Udvalgte vare, men de talte jo rigtig nok Adskilligt med Øjnene.

»Ska' vi saa synge?« Og saa sang de den ene Sang efter den anden, og Christen Smed akkompagnerede. »Jeg har lagt et nyt Kvad,« sagde Kapellanen, »det sidste Vers er rigtig nok ikke blevet ganske færdigt, men vi kunne maaske prøve de første fem og tyve.« — »Et nyt! — O, hvor herligt! Og af Dem! O, De minder mig om Kingo! Tænk, forleden sang jeg en hos Skolelærerens; jeg sagde, at den var af Kingo, jeg var saa vis paa det, baade Aanden og Klædebonnet vare Kingos; han sagde Nej, og jeg maatte give tabt. Véd De, af hvem den var? Af Dem!«

Frøkenen flyttede tæt hen til Kapellanen for at kunne læse med. Hun var henrykt, de sang den og sang den igjen, og saa begyndte det at blive mørkt i Lysthuset, men de sang den alligevel; thi nu kunde de den udenad.

Det var en dejlig Aften. Jasminerne duftede. Sangen forstummede. En sagte Hvisken lød i Lysthuset. En Haand legede med hendes Krøller, der sænkede sig i Aftenduggen. Det var ikke hendes Haand. Den gled gennem Lokkerne paa hans Englehoved. Skulde det være en Fejltagelse? Der sad de.

En Vogn rullede ind i Præstegaarden. Hurtig ilede de op i Stuen. Der stod Præsten, Augusta og Theodor og talte og lo. »Ingen Skænden!« sagde Præsten til de Indtrædende, »det er besørget.«

»Ak! Hvor kunde jeg skænde paa en saadan Aften!« sagde Frøkenen. Hun greb Kapellanens Haand. »Maa jeg præsentere Dem min Forlovede!« — Det gav et Sæt i Kapellanen ved de Ord »min Forlovede«; hans Øjne vare faldne paa Augusta; men han maatte frem, bringe og modtage Lykønskninger. Men den dybe Rynke forlod ikke hans Pande.

»Jomfru!« lød en Stemme fra Gangen, og Augusta ilede ud. Det var Pigerne, som vilde hilse paa hende. Taarerne stod dem i Øjnene, de trykkede og trykkede hendes Hænder, og saa bad de hende saa bønlig om at lægge et godt Ord ind for dem hos Præsten, for at de kunde faa Lov til at blive i Præstegaarden. »Tak, Jomfru!« — »Her er ingen Jomfru her,« sagde Frøkenen, som viste

sig i Døren, »nu er hun jo gift med Officeren der.« Augusta løb ind.

»Skal vi saa synge, Børn!« sagde Præsten efter Aftensbordet. Og saa sang de. Det var kun to Vers, men det var længe siden, at en Psalme havde lydt med saa megen Inderlighed i den gamle Præstegaard.

Nu gaa Kapellanen og Frøkenen og lægge Fremtidsplaner angaaende deres »Paradis« eller »Gladhjem«, som det hedder i Fremtidstheologiens fornyede Maal. Betingelserne herfor ere et lille Kald, helst paa en lille Ø, som indbefatter hele Sognet, hvor der er rigtig mange rigtig gamle Mænd og Koner, og hvor ingen Emtejæger endnu har sat sin Fod. De tænkte en Tid lang paa Færøerne; men saa fik de at vide, at der skulde være stærkt forjaget. Indtil videre gaa de paa Jagt i det gamle Sogn, og af og til giver Sognebaandets Løsning dem Lejlighed til at foretage Strejftog ind paa Nabosognenes Grund.

Syv udvalgte Digte

af

Kapellanen.

Meddelte

af

Jens Birke-Ris,
Skolemester i Sognet.

Fortale.

Sandt at sige, kjære Læser! er jeg ikke Mand for at begribe, hvad en Fortale skal til, naar det, den skal tale for, er Karl for at tale for sig selv, og jeg skulde saamæn heller ikke have belemret denne lille Bog med saadan en overflødig Tale, al den Stund jeg for længst har traadt mine Børne-Sko og som saadan véd, at den dog ikke vil gaa fri for Bagtale ovenpaa og det baade af disse gamle lærde Per-Nitten-Gryner, der rynker Næse ad Alt, som ikke er af deres egen Gryde, og af disse unge Per-Næse-Viser, som bare vil have Grød at grine

af, til Hobe nogle nette Karle, som ikke kan faa Øjnene op for, at de er saa blinde som nyfødte Hunde-Hvalpe og dog bilder sig og Andre ind, at de har saadan gode Ben i Næsen, mens det dog er sole-klart, at om de saa er aldrig saa stor-snudedede, saa har de ingen Ben i Næsen, men bare i Hjertet, og det er værst for dem selv, og derfor vil jeg nu ogsaa sige dem forud, at vi kærer os aldrig en Kjende om, hvad de saa river af sig, for vi har vores Børne-Lærdom godt inde og véd, at den, som gjør Nar af Andre, han er saamæn Narren selv. Men jeg skulde som sagt være den Sidste til at skrive en Fortale: men saa kom der over mig saadan en mægtig Lyst til at sige et Par smaa Ord om det Ord »Omgang«, som her bemærker det Samme, som Andre, der følger den gamle Slendre-Hans, kalder »Periode«, og da jeg mærkede, at mine Fingre mere og mere ret lige som kløde efter Pennen, saa tænkte jeg, hvad vi jo ogsaa har lært i vores Barndom, at den Klo-geste gier efter. Og saa vil jeg da blot sige det, at ikke blot er det Ord »Periode« et meget slemt Ord, som da ogsaa Enhver kan tage og føle paa, hvor dets Kjole er skaaren; men paa den anden Side er det saa ypperligt med det Ord »Omgang«, for det kan saa mækelig

begribes, ikke blot af den fineste Prinsesse, men ogsaa af den simpleste Hose-Binder-Tøs, det jeg nu strax skal søge at oplyse. Havde vi kuns min Ven Kapellanen her! — han er nu des værre uden Lands med Hendes-Naade — han har det rette Greb, han kjender Maaden; nu maa jeg se, om jeg har lært ham Konsten af paa Bibel-Læsningerne. Du véd jo nok, kjære Læser, hvad det er at strikke, eller, som det i somme Egne af Landet kaldes, at binde. Naar man nu strikker, saa slaar man jo saadan en Løkke af Garnet over Pinden, og det hedder saa en Maske, og den kan strikkes baade ret og vrangt, men det kan nu være det Samme med det; naar vi saa har alle de fire Pinde fulde af Masker, se saa hedder det en Omgang, og alle disse Omgange, baade de vrang med de rette, de gier saa en hel Strømpe eller en Vante — ja somme Steds strikker de saagar hele dejlige, varme Trøjer, som oppe paa Fær-Øerne. Se saadan har vi nu tænkt os, at en Rad Kvad, som saadan hører sammen, de gjør ligesom en Omgang, og alle disse Kvad-Omgange de bliver saa til det hele Kvad-Væv, som saa kan være større eller mindre, for den Ene kan være mere flittig end den Anden, og saa er det heller ikke Alle, der har lige let ved at øse med Haanden af Mun-

den: Jeg vil nu bare udbringe det Ønske, at Danne-Mænd og Danne-Kvinder, som forstaar denne Konst — og dem har vi trods noget Folk i Verden — at de vil hellere i Dag end i Morgen give det Ord »Periode« Rejse-Pas, at det kan fare Fanden i Vold nedén om og hjem til Tyskland, hvor det nok har hjemme, og aldrig se Sol og Maane mere i Danne-Vang, og at de saa vil skrive det Ord Omgang alle Vegne i deres Bøger.

J. B-R.

Første Omgang

eller

Nord-Lys-Kronen.

True-Brev

til

Trold-Tøjet.

Jubler, Jætter i Jern-Skoven,
 Trumfer Trold med Trods forvoven,
 Galde-grøn i Guld-Høj-Nord —
 Tyrfig-tunget Jeg skal tale!
 Skrep-beskreven du skal skraale!
 Trolde-Trop for Thrud-Vangs Thor!

Vugge-Kvæde

til

Kron-Prinsen.

Friske Frugt af Løv-Falds Lænd!
 Guld-Sang-Gubbes Syvtis-Svend!
 Trolde kun tror, du græder!
 Bænket bært paa Skjalde-Skød,
 Flasket op med Flæsk og Mjød
 Skjalde-Kvad du kvæder!

Til

Dværge-Krybet,

som gaar paa

de vælske Stylter.

Dværge-Flok af Kæmpe-Rod!
 Orme-Spind for Brynje god!
 Sylte-Tøj for Sylte!
 Gaase-Fjer for Bjærge-Staal!
 Pige-Pjat for Asa-Maal!
 Dværge gaa paa Stylte!

Anden Omgang

eller

E j a - K r a n s e n .

Fortale.

Forfatteren har i de herhen hørende Digte betraadt en ny Bane. Det kommer nu af, at netop han forstaar saa mageløst at udtale, hvad der synger paa Bunden af Tidens Hjerte-Dyb, som dens egentlige aandelige Indhold og dyrebareste Sjæle-Eje. Det har derfor ikke kunnet være Andet end, at hans Kvad maa være prægede af det, som er og bør være Mærke-Tegnet for vor gjenfødte Nyt-Aars-Tid, og som nok aller fyldigst kan udtrykkes i det lille Ord »Eja«.

At han som Lærer i Natur- og Bibel-Historie for Hendes-Naa des yngste Søn selv har maattet skabe fra Nyt af det aldeles uundværlige Sang-Værk, uden hvilket alskjønns Børne-Tugt bliver til tom Ord-Skvalder, der gaar til Hodet, men ikke kan faa Hjertelil til at hoppe, se

det er nu bare hvad Somme kalde den tilfældige Anledning; men hvad jeg heller vil sige er et Finger-Peg fra Oven af. — Sluttelig skal jeg blot tilføje, at disse Vers kunne synges ogsaa om Søndagen og det baade af Piger og af Pøge.

J. B-R.

Kukkeren.

Gammel Folke-Tone, lempet.

Kukkeren synger fra Løvets Skjul:

„Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

„Jeg har gjort Æg hos fremmed Fugl!

„Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

„Jeg gider ej bygge mig Rede selv

„Og ruge over det Børne-Vræl!

„Nej! Liden Fugl skal være min Træl!

„Kukkuk! Kukkuk! Faldera!”

Kukker-Ungen i Reden laa.

Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

Smal-Hans blev Vært for Sangerskens Smaa.

Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

Han snapped hvert Korn, hun bragte hjem,
 Han aad en Aften et Par af dem,
 Og sparked den tredie af Redens Gjem!
 Kukuk! Kukuk! Faldera!

Kukkeren, det er en tysk Stor-Hans,
 Kukuk! Kukuk! Faldera!
 Som kommer og kælder her til Lands.

Kukuk! Kukuk! Faldera!
 De smaa U-Tysker ej dyr sig, førend
 De enten har ædt eller smidt paa Døren
 De Danske, som dog er Guds egne Børn..
 Kukuk! Kukuk! Faldera!

Kukkeren, det er den fine Mand,
 Kukuk! Kukuk! Faldera!
 Som immer væk raaber paa sin Forstand,
 Kukuk! Kukuk! Faldera!
 Som alt, før han kunde knappe sin Brog,
 Har grundet og gransket sig grumme klog
 Og lært at pludre de vælske Sprog.
 Kukuk! Kukuk! Faldera!

Ret Ingen kan hitte hans Hjerte-Lav!
 Kukuk! Kukuk! Faldera!
 Godt Hoved bliver godt Hjertes Grav!
 Kukuk! Kukuk! Faldera!

Saa vil han høste, hvor Andre saar,
 Smaa-Folk han klipper, Smaa-Folk han flaar
 Og æder dem saa med Hud og med Haar!
 Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

Sang-Fugle smaa udi Danne-Vang!
 Kukkuk! Kukkuk! Faldera!
 Med Hjerte-Guldet! Lyt til min Sang!
 Kukkuk! Kukkuk! Faldera!
 Luk Hjertet inde! Gjør Guld til Staal!
 Luk Kukkeren ude! Gjør ham til Aal!
 For ellers han gjør paa jer alle Kaal!
 Kukkuk! Kukkuk! Faldera!

Birke-Træet.

Skoven fejrer Nyt-Aars-Tid,
 Grøn er Bøge-Kirke.
 Grene-veg og stamme-hvid
 Nejer ensom Birke.
 Fagert er i Bøge-Favn,
 Gjør dog mere Gimle-Gavn
 Virke-Træ med Birke-Navn
 Døbt ved Danne-Virke.

Birke-Træ er Barne-Træ,
 Trækker ud Kjød-Tanden,
 Vil han gjøre Falde-Knæ
 For den lede Fanden.

Ret som Sol til Sommer-Dag,
 Straale-Lyn til Torden-Brag,
 Birke-Ris til Barne-Bag
 Er som skabt og skaaret.

Alt i Ungdoms Pude-Vaar
 Krøge maa man Krogen,
 Skal ej Lang-Halms-Efter-Aar
 Lure lumsk paa Pogen.
 Spanske Rør fra Blaa-Mands Lund
 Blæk-Horns-Træl optyske kun!
 Birke-Vaand ved Belt og Sund
 Asa-Ætling ave!

Ret et Rosen-Frø det saar,
 Som i Hjertet spirer,
 Og i sildigst Gylden-Aar
 Sølv-Haaret sirer.
 Rose rød til Fryd og Trøst!
 Rose rød i Mande-Bryst!
 Rødere til Hjerte-Lyst
 Dog i Kvinde-Barmen!

Stolte Birke-Træ, som staar
 Midt i Herthas Have!
 Skud du skyde hver en Vaar
 Danne-Børn at ave!
 Hver, som ikke arter smukt,
 Kaster op forbuden Frugt,
 Smage Mester Eriks Tugt,
 Til han kjønt dig kysser!

Storke-Lang-Bens Eja-Sang.

Endt er Storkens Rejse-Værk,
 Vaar-Bud til Høj-Nord den kommer,
 Bringer i sin hvide Særk-
 Vangens tusind favre Blommer,
 Fletter Reden rund og lun,
 Forer den med Edder-Dun,
 Blæser saa i sin Basun

Eja-Sangen, Eja!

Eja! Eja!

Eja! Eja! Eja!

»Fjernt paa Glad-Hjems gyldne Ø
 »Under Livsens-Træets Kroner
 »Smiler der en dejlig Sø,
 »Hvorfra Gylden-Sangen toner.

»Vandet der er Suppe sød,
 »Mudderet er Risen-Grød,
 »Hører du fra Søens Skjød
 »Eja-Sangen, Eja?
 »Eja! Eja!
 »Eja! Eja!
 »Eja! Eja! Eja!»

»Der en dejlig Børne-Rad
 »Ret som Svesker og Rosiner
 »Mylrer om uskyldig-glad
 »Svømmende, skjøndt uden Finner,
 »For Guds egne Børn smaa
 »Svømmer altid ovenpaa,
 »Mens de glade lade gaa
 »Eja-Sangen, Eja!
 »Eja! Eja!
 »Eja! Eja! Eja!»

»Did Du vil? Ak nej! Ak nej!
 »Døren stænget er dernede,
 »Lang-Ben ene kjender Vej
 »Til den store Børne-Rede.
 »Daglig jeg jo henter der
 »De smaa Børn til Enhver,
 »Som af Hjerte-Grund har kjær

„Eja - Sangen, Eja!

„Eja! Eja!

„Eja! Eja! Eja!“

„Axler jeg ved Nat mit Skind,
 „Snart maa Gænge-Vuggen neje,
 „Alt ved Gry med Rosen-Kind
 „Barnet sjunger der sit Eje.
 „Men i Fald din Faer og Moer
 „Tror ej paa det lille Ord,
 „Bringer jeg en dødfødt Broer!

„Ak! han kan ej synge

„Eja! Eja!

„Eja - Sangen, Eja!“

Askur og Embla.

(Udtog.)

Hvad var vel den stærke Mand,
 Var ej hun, den søde Kvinde!
 Kun en Klitte gold, hvis Sand
 Vejredes af Hvirvel-Vinde!
 Hvor ej mindste Livsens-Straa
 Mægtede Guld-Roden slaa.

Embla øm med bløden Arm!
 Med det kjælnø Due-Øje!
 Favre Dis med Bølge-Barm,
 Skjønnest Jelling-Tvilling-Høje,
 Med det store Hjerte-Skrin,
 Gjemme for Guld-Perlen fin!

Hende har Valfader smurt
 Til stor Lykke for os Alle
 Ikke blot i Øre-Port,
 Men i Øje med sin Salve,
 Blev hun og et Munds-Ords-Væld,
 Ingen Pave-Penne-Træl!

Ja hun fik Guld-Perlens Skat,
 Den, som Mand forgæves søger,
 Proppende med prentet Prat
 Sig ved tykke tyske Bøger,
 Stander ogsaa mere nær
 Gimle-Guldets Dag-Moer-Skær!

Mand, som øver sorte Konst!
 Husk, at Blæk er sort som Fanden!
 Stanger han som Hjort i Brunst,
 Hug hans Eget ham i Panden!
 Hvad skal Pennen? Født af Gaas
 Mægter den kun føde Vaas!

Ja, om du Guld-Perlen vil
 Til din Hjerte-Lise finde,
 Lukke du Bog-Hylden til,
 Splitte den til Brænde-Pinde!
 Kast paa Baal af Skriver-Pult
 Sværte-Svende død af Sult!

Gak saa ind i Kvinde-Lag!
 Læs i hav-blaa-dybe Øje!
 Lyt til hendes Hjerte-Slag
 Bagved Barmens Tvilling-Høje!
 »Eja! Eja!» her det slaar,
 »Eja» hisset prentet staar.

Sidste Rest af Barne-Sprog,
 Som det klang i Glad-Hjems Dage!
 Gjemt i Kvinde-Hjertets Krog
 Du alene blev tilbage!
 Lille Ord og dog saa stort!
 Felt-Raab foran Himmel-Port!

Eja-Spil til Hjerte-Dans,
 Som i Kvinde-Brystet trædes!
 Kjender Du Guld-Perlens Glans,
 Som for Sjæle-Synet spredes?
 Gylden-Glansens Straale-Hær
 Varsler selv Guld-Perlen nær!

Eja! Her Guld-Perlen bor!
 Kanst du bedre Bolig finde?
 Hjertelil, Guld-Perle-Moer
 Svøber den saa lunt derinde,
 Hjertet, gjemt i Kvinde-Barm,
 Dronning fin i Gylden-Karm!

Som Nord-Stjernen da den Stund
 Evigt gennem Ætter tindre,
 Glad-Hjems Askur af sit Blund
 Vaagned op et Ribben mindre!
 Stund, som tog en Kroppe-Del,
 Gjorde ham først sjæle-hel!

Var det end et Guld-Ribben —
 Om et Ben lad kives Hunde!
 Værre var dog Mande-Men,
 Smiled Embla ej i Lunde!
 Sødere Guld-Ribben-Steg
 Møder ej paa Mande-Vej!

Balders - Baalet

i

Ny-Aars-Tiden.

Et Brev til

højærværdige Hr. Pastor Hass

fra

Jens Birke-Ris.

Skrueløse, den 4de Oktober 1862.

Kære højærværdige Hr. Pastor Hass!

Det er ret Jammer-Skade, at vi ikke har Dem hos os i disse Dage, saa at vi kunde have snakket med Munden til hinanden, for dette hersens Penne-Mæle er, som Gud og Hver-Mand véd, hverken hugget eller stukket, og jeg har saa grumme meget, jeg gerne vilde snakket med Dem om og længes baade efter Venne-Raad og Hjærte-Trøst saadan, som kun en Danne-Mand med Deres Hjærte-Lav og Hjærne-Kiste kan give det, som De for Resten aller bedst

selv kan forstaa, naar jeg nu i al Korthed beretter Dem Alting, som det er tilgaaet. Det var da altsaa i Gaar saadan henad Aftningen, jeg trissede omkring og der var saadan noget Graa-Vejr inden i mig, som der vel i Grunden ikke skulde være inden i et Kristen-Menneske af den rette Tro, men det er dog alligevel ingen Spas for en fattig Skole-Mester, naar to Grisse bliver syge for ham, for Grisse voxer just ikke paa Træerne mere her i Sognet, og jeg havde just været ude og set til de to Smaa-Folk, om det Kram havde hjulpet dem til Hægterne, som Dyr-Lægen havde ordineret, for jeg skal nu sige Dem, Kloge-Hans, han, som har tjent hos Dem, han var netop fløjet med Vild-Gæssene, og saa maatte jeg jo bide i det sure Ævle og liste hen til Dyr-Lægen, skøndt det anede mig jo nok, at han til Syvende og Sidst ikke vidste mere om, hvad der skadte dem, end bag paa min Haand, og det uagtet han er kaldet af Staten og har taget Examen i den Slags Grisseri, ja det er vel endogsaa rimeligt nok, at det netop er Grunden til, at han Ingen-Ting véd, for det véd vi jo alle sammen, at det Examens-Væsen, det er det bare Død-Bideri, og jeg tænker nu saadan for mig selv, at det gaar med saadanne Stats-Dyr-Læger akkurat som med vores Stats-Kirke-Lærere, at de ikke er

Dyr-Læger, men bare nogle dyre Læger, hvis Lægedom bestaar i at slaa os Dyrene ihjel og saa lade os spytte i Bøssen for det, ligesom de andre slaar Folke-Aanden og Kristen-Troen ihjel, men det er ellers kuns en daarlig Trøst, naar Ens Grisse er syge og ikke er bleven et Haar bedre af det, man har tylllet i dem, og det var de saamænd ikke, for den største af dem, som Fræknen har døbt Gylden-Børste, og som ellers er saa renlig af sig, han laa lige saa lang han var i Skidtet og sagde ikke saa meget som øf, og det er dog ellers en Karl, som kan mæle for sig og gjøre mange af vores tobenede Svin, som Kapellanen talte saa mageløst om sidste Søndag, til Skamme, og den mindste af dem, som hedder Grisse-Mand, han hængte med Næbet og, hvad værre var, han hængte med Halen, ja jeg stod saamænd vist over en halv Time og snakkede godt for ham, og det er dog ellers mærkeligt, som det Kræ og jeg vi forstaar hinanden, men ikke kom der den aller bitteste Krølle paa Halen, som dog til daglig Brug sidder som den dejligste Kringel, og saa blev jeg jo ilde til pas og gik ind i Huset, og der hørte jeg, at der havde været Bud fra Præste-Gaarden, om jeg vilde komme over til Fræknen og Kapellanen, som jeg da ogsaa havde gaaet og luret paa den hele Dag, for jeg vidste

jo, at Præsten var rejst bort til de Unge, og saa plejer vi alle Tider at tilbringe Aftningen sammen i rigtig Fryd og Gammen, og da jeg af den Grund var i Klæderne og det var over min sædvanlige Mad-Tid, saa gik jeg jo strax derover og bankede paa Frøknens Dør. Og det var, lige som jeg strax blev til et andet Menneske, da jeg traadte indenfor, for det er nu saadan et dejligt Værelse og der er saa nydeligt og Alting er saadan, hvad man kalder rigtig fint, og Bordet var dækket, saa man kunde knap se Dugen for bare Mad, og der var sat tre Lys paa det og en ledig Lænestol til mig. Saa kom de begge to dansende, henimod mig og sang, som de plejer van:

Velkommen! Velkommen!
 Velkommen indenfor vor Dør,
 Eja!

og saa begyndte jeg jo at slaa ud med det højre Ben og den højre Arm, som Frøknens har lært mig, og vilde have sunget til Gjen-Svar, som hun ogsaa har lavet:

I Lommen! I Lommen
 Jeg bringer godt Humør!
 Eja!

men inden at jeg endnu havde faaet begyndt paa Sangen, saa' jeg, at der var kommen en Høvl-

Spaan i det mellemste af Lysene, og saa blev jeg saa angst, og jeg blev staaende i samme Stilling saa stiv som en Støtte, og Sangen blev siddende i Kværken paa mig, og det var da ikke saa løjerligt, for for det første saa betyder det jo, at det er En, der skal pille af, og for det Andet saa krøllede den sig akkurat lige som Halen paa Grisse-Mand, og saa faldt det mig jo strax ind, om det skulde være ham, den varslede for. „Men hvad er der dog i Vejen,“ sagde Kapellanen. — „Hvad? Er der noget i Stykker, lille Birke-Ris?“ spurgte Frøknen, og saa tog hun mig under Hagen og sang — ja det er mageløst, som Sangen ligger den Kvinde paa Tungen:

„Hvad er det? Hvad er det,
 Som volder deres Hjærte Men?
 Hodet i Været!
 Og ingen skjæve Ben!
 — Eja!“

men endda aarkede jeg ikke at faa mælet et eneste Ord, og saa skyndte jeg mig at snyde Lyset og pirre Høvl-Spaanen væk. Saa siger da Kapellanen: „Aa! Jeg kan tænke, at det er det med de Smaa, der spøger Dem i Hodet.“ — „Ja vel,“ sagde jeg, „der traf De det.“ — „Aa skidt med det! Ikke Andet!“ raabte Frøknen. — „Ja blæse være med det,“ sagde han, „er det for en Danne-

Mand som Dem at kære sig om saadan noget Pøjt; de Smaa, de opper sig saamænd nok og bliver netop til det, de skal blive.« — »Ja, det har jeg jo alle Tider tænkt og jeg har jo ogsaa immer væk sørget for dem, som om det kunde været mine egne Børn,« sagde jeg. — »Ja jeg skal vidne for Dem, at De aldrig har proppet dem med usund og fordærvet Føde og aldrig budt de smaa Stakler Sten for Brød, og De har vel heller ikke i Sinde at gjøre nogen Forandring?« sagde han. — »Nej, ikke videre, andet end som at jeg har givet dem ind, hvad der blev foreskrevet, jeg rørte noget Krudt ud i en Kop Mælk og vristede Munden op paa dem og tyllede det i dem, for de vilde jo nødig til det.« — »Krudt,« sagde saa Frøkenen, »naa! det var vel Orme-Krudt! Saa de havde Orm, de smaa Pus! Slemme nok, men der er dog de Orme, der er værre ved dem og det er disse væmmelige gamle Bog-Orme. Uh!« — »Nej med Forlov, Frøken,« sagde jeg, »det var ellers rigtig Skyde-Krudt, for det var sandelig det, Dyr-Lægen ordinerede.« — »Dyr-Lægen!« raabte Kapellanen, »har De hentet Dyr-Lægen til de Smaa, til Børnene?« — Saa brast vi jo i en Skogger-Latter alle sammen, da det kom op, at jeg talte om Grissene, men han om Børnene, og han havde hele Tiden tænkt paa Prov-

sten eller Praasen, som Frøkenen kalder ham, som forgangen Dag havde været i Skolen og givet knubbede Ord af sig angaaende Børnenes Lærdom, ja han gjorde sig saa gal, at han ikke vilde høre dem hverken i Folke-Sang eller i Folke-Sagn, som begribeligvis er det, de har lært, og saa er det da ikke saa løjerligt, at han ikke kunde faa klemmt noget ud af dem, og det var jo en ren Svir at høre, hvordan han tog paa Vej, al den Stund det dog staar saa fast som Evangeliet, at vi og Vores er de Eneste her i Danmark og troligt nok saa langt, som Solen skinner paa Jorden, der kan faa Børnene til at lære med Liv og Lyst, mens at alle de andre, som Gamle Grundtvig saa tidt og mange Gange har trommet for deres Ører, og som de nu sidst ogsaa kan se Sort paa Hvidt for i Christianis herlige lille Bog, sej-piner de stakkels Smaa og propper de uskyldige Maver med deres gamle vind-tørre Skole-Støv, som ikke kan fordøjes og hænge ved Side-Benene, saa de voxer op til nogle aandelige Skind-Mære ved Siden af os andre. — »Naa! sikken et Skralde-Grin!« sagde saa Frøkenen, da vi igjen begyndte at kunne faa Mælet for Latteren, »den kan blæse Sørge-Gardinerne væk, hvad lille Birke-Ris?« og saa sang hun, som der staar i »Øre-Sund«:

»Boret, som i Norden batter,
Er en ægte Skogger-Latter.«

Saa satte vi os da til Bords og begyndte med Nummer halvfems i den lille blaa Visebog »Velkommen i den grønne Lund«, men da vi var kommen til de Linier:

»Vi føre Løver i vort Skjold
Af Hjerter tæt omsatte« —

saa sagde hun »stop!« og tog Laaget af et Fad, og der laa min Sandten tre fede Kyllinger med ni Hjerter omkring paa grønne Persille-Blade. »Se,« sagde hun, »de sex snød jeg dem for i Gaar, da de Fremmede var her; den Hjærte-Bid var for god til dem, og det var godt at se, hvad det var for Hedninger, for de savnede ikke en Gang Hjærterne. Det skulde været af Vores, af dem - med Kjød-Hjærtet paa Dronningestolen!« Og saa skar hun løs paa en tyk Rulle-Pølse, imedens vi sang Resten af Verset:

»Dem førte vi fra Heden-Old
Og ingen Abe-Katte.«

»Nej ingen Abe-Katte!« sang hun og lagde en stor Skive Pølse for mig, »et dejligt Fedt-Lam! Men nu kommer Rosinen i Pølse-Enden — op med Dig, Suttung!« Og med de Ord hentede

hun vor egen gode gamle Ven, den store Dunk med den gamle Mjød, som vi netop kalder saadan, og hvad der ikke var lystigt forinden, det blev der for Alvor, da Suttung kom med i Laget, og det baade med Sange og Skaaler og Taler i folkelig Retning. Som vi saa sad aller bedst, kom Pigen ind med Aviserne, og De kan tro, at vi blev kisteglade, da vi der fik Kig paa den mageløse folkelige Tale, som Præsten i Skjolde, den Degn paa Bjerre-Lide, havde holdt. Det var Mad for Mons, kan De tro, saadan hvad man maa kalde den rigtige Brage-Snakke-Salighed, saa han havde saamænd ikke behovet at sige, hvem han havde gaaet i Skole hos. Nu vil jeg ret ønske, at alle de, paa hvem vi og Vores er saadan en slem Torn i Øjnene, og som til Gjengjæld har et Horn i Siden paa os, vil læse den Tale, for saa vil de nok trække det Horn ud og sande, som ogsaa Christiani siger, at vores Maade at tage Livet paa er saa ægte dansk og den eneste, der er naturlig for det danske Folk, men bliver de ved at brøle og ikke vil trække det Horn ud, saa er det tydeligt, at de maa være noget Horn-Kvæg og finde sig i at faa Traktemente derefter. Ja det var en Tale! Først læste Kapellanden den for os, og saa læste jeg den for ham og Frøknen, som vi immer gjør, naar vi læser højt, for

hvad der rigtig skal gaa til Hjærte, det kan kun
 gaa gjennem Ørerne, men naar man selv læser,
 saa kan man ikke høre paa den rette Maade, og
 saa bliver man ogsaa forstyrret af de grimme sorte
 Smaa-Trolde, som man kalder for Bog-Staver.
 Og da saa vi to havde læst den, saa tog Frøkenen
 fat og læste den for os, og jeg kan sige, at denne
 tredie Læsning var den aller bedste, for hun
 holdt den hele Tale saa grandgivelig, som jeg kan
 tænke mig Skjolde-Præsten selv, efter som hun
 allerede havde faaet lært saa meget af den, at hun
 kunde gjøre alle de rigtige Ansigter og Fagter,
 som først rigtig gjør Ordet til det levende Ord;
 og vi var da færdig ved at sprække af Latter,
 saadan Hjærte-Glæde voldte det os. Og saa
 satte hun sig ned imellem os og lagde den ene
 Arm om Kapellanens Hals og den anden om min
 og sagde: »Venskab og Kjærlighed og Danne-
 Kvindens Datter, sikken et Tre-Kløver-
 Blad! Ska' vi saa kysses!«, og saa fik Kapel-
 lanen et rigtig langt Kys, og mig gav hun et lille
 gesvindt et, saadan et Venskabs-Kys, og saa gav
 Kapellanen hende et Slurk af sit Glas, og saa gav
 jeg hende en Slurk af mit Glas, og saa drak vi
 for Præsten i Skjolde og for Degnen paa Bjerre-
 lide og for Kjærlighed og Venskab og Danne-
 Kvindens Datter.

Men paa en Gang rejser Kapellanen sig op og siger: »Birke-Ris, min Ven! Minka, min Elskede! har I Mod?» — »Ja bevares! der er mer i Dunken,« sagde Frøknen, for hun trode nok, han sagde »Mjød«. — »Har I Mod? spørger jeg.« — »Løve-Mod!« svarede vi begge. — »Birke-Ris! Minka! Det lysner i mig, Aanden taler til mig, Folke-Aanden kalder os, kalder os til Stor-Daad! Læs!« og saa pegede han paa Talen lige i Sidstningen og vi læste:

»Nej! væk med Bøgerne! Jeg var tilfreds, at alle Bøger var brændte!«

»Ja,« vedblev han, »det er den store Tanke, Ny-Aars-Tidens største Tanke, Folke-Aandens mageløse Bedrift, som bare venter paa den stærke Mand, der skal sætte den i Værk. Immer og immer glimter den Tanke frem igjen, snart i Tale, snart i Kvad og det hos vores Ypperste-Præster og Ypperste-Skjalde. Et Guld-Æg er den, som den gamle Kæmpe-Skjald har lagt, og af hvilket en ny og bedre Verdens-Orden skal springe ud. Længe har vi ligget og ruget paa det, vi hans Venner og Veninder, men nu siger jeg længe nok! En Røst siger mig, at vi, vi her, ere de udvalgte Høns, under hvis Vinger Skallen

skal sprække til Held for gamle Danmark, ja for hele Jorden! Ja mine Venner! med de flammende Baal af de brændende Bøger skal vi ryge Bog-Ormene ud af Verden, og den lutrede Jord vil da atter kunne skue de tabte Glad-Hjems Dage. Ja! Asken af disse Djævelens Børn, disse Mand-Drabere, disse Bøger, den skal gjøde Jorden, saa Livsens Træ kan slaa sine Guld-Rødder der i, og Glad-Hjems herlige Urte-Gaard skal atter fremblomstre med Urter og Frugter, der kan lokke Tigeren og Løven og Ulven saa vel som Faaret og Lammet, saa at de atter skal vandre som Perle-Venner ved Siden ad hinanden og æde Græs alle sammen som i det gamle Glad-Hjem, førend Forbandelsens Kjød-Tænder grode frem i deres Kjæve-Ben. Velan da! Haand paa Værket! Grin du graadige Surtur! Spil op dit Flamme-Gab! Nu skal du faa Noget i Skrotten!»

»Hør! Hør!» raabte vi, da han holdt op, og saa tømte vi et Indvielsens Bæger og gik efter ham ind i hans Værelse og begyndte at pille Bøgerne ned af Hylderne. Der var mange, for der var nu alle dem af Gamle Grundtvig og saa en Slump til. Den første, der faldt mig i Haanden, var »Brage-Snak«, og jeg kunde ikke lade være at spørge: »Skal den ogsaa?» — »Er det en Bog?»

spurgte han blot og pegede ned i Kurven, som Frøkenen havde bragt. — »Jamen, hvad skal vi saa have at læse i til Vinter?» spurgte jeg. — »Vinter? Birke-Ris! Lærer Du de Smaa, at der er Vinter i Glad-Hjem? Vort Baal skal smelte Polens Bjærge og tænde en evig Sommer, og tror Du kanske, at Eva behøvede at gaa om i Glad-Hjem med Vise-Bogen i Lommen? Nej! Hvad Du her ser, det er Alt kun Brænde!» Og dermed kastede han en hel Favn Grundtvig i Kurven og et Par Stykker Birkedal ovenpaa, og øverst lagde vi en hel Del Aar-Gange af Kirke-Tidenden, som ikke var bunden ind. »Her kommer jeg med mine Mænd!» sang Frøkenen, og saa kom hun dansende med Holger Danske og Hendrik Harpe-Stræng under Armen. Saa gik vi gennem Stuen med Kurven, og Kapellanen lod Frøkenen tage Lysene, og selv puttede han Salt-Karret i Lommen, og derfra gik vi gennem Humle-Haven ud paa Blege-Pladsen. Der stod en lille Stak Tørv, som var levnet der, for de var saa svovlede og gav saadan ilde Lugt, og dem lagde vi saa i Bunke sammen med Kirke-Tidenderne, og de kunde godt gaa i Spænd sammen, og oven paa lagde vi alle de andre, og saa lavede Kapellanen en Phillipus af Christianis lille Bog, og dermed stak han Ild i

Kirke-Tidenderne, og det blussede op, saa man skulde tro, det var ved Sankte-Hans. Saa begyndte vi at gaa rundt om Baalet, og hver havde vi en Humle-Stang til at pirre op i det med, og saa sang vi, som der stod i Fjor i Kirke-Tidenden af Gamle Grundtvig:

«Kives aldrig om Bog-Staven!
Pennen er i Pagt med Paven!»

og saa gav vi os til at danse omkring Ilden og sang det andet Vers:

«Skin er alt fra Skriver-Bordet,
Livs-Kraft er kun i Munds-Ordet,»

og det kan jo nok hænd' sig, at det blev til Skin, alt det fra Skriver-Bordet! Og saa pirrede vi op og dansede igjen, imens vi sang den sidste lange, som stod i Aar i Nummer 12, men især det Vers:

«Jernbane-Tiden højrestet sig kalder
Tids-Rummet selv og er stolt af sit Navn,
Mener, i Hjærnens og Haandens Lys-Alder
Langt mer end Tunger gør Staal-Penne Gavn,
Skøndt Glide-Bane som Tungens saa let
Tiden ej finder i hele sit Næt.»

Og Flammen blev endnu stærkere, for nu havde det rigtig fat i Tørvene med, og saa dansede vi endnu raskere rundt og sang saa den af Kapellanen selv, som han lod trykke i Fjor:

»Men om du Guld-Perlen vil
 Til din Hjærte-Lise finde,
 Lukke du Bog-Hylden til,
 Splitte den til Brænde-Pinde!
 Kast paa Baal af Skriver-Pult
 Sværte-Svende død af Sult!«

Saa begyndte Ilden at sagtnes, men vi havde endnu en Bunke Kirke-Tidender, som vi kastede paa, og Kapellanen strøde saa Salt paa det lige som Josva paa Jerichos Ruiner, og saa flammede og knitrede det igjen. »Nej,« raabte Frøkenen, »sikken mageløs Oplysning! Det er godt at se, at det er Holger Danske og hans Jævn-ninge, der lyser op i Danne-Vang. Jeg tror saagar, man kan se at læse fin Skrift! Skal vi saa synge Holger Danskes Vise?« og dermed tog hun den lille blaa Bog op af Lommen, men da Kapellanen saa Bogen i hendes Haand, skreg han: »en Bog endnu!« snappede den og hev den midt ind i Baalet, men saa skreg hun og styrtede hen for at redde den, men saa gik der Ild i den ene af hendes lange Krøller; hun skreg jo højere endnu, men inden hun havde faaet slukket Krøllen, greb Ilden fat i hendes Kjole, og saa begyndte hun at hvine i vilden Sky; saa styrtede jo Kapellanen til. »Til Vandhullet!« raabte jeg, det var nemlig kun et Par Skridt derfra, og Kapellanen slæbte hende efter sig, men lige da han

naade der hen, snublede han og bums! der slap han hende og kom selv til at staa paa Hovedet i Vandhullet. Der stod jeg og vidste ikke ret, om jeg skulde redde Kapellanen fra at drone eller Fræknen fra at brænde, men i samme Øje-Blik hørte jeg en Stemme som sagde: »Abe-Katte!«, og jeg fik et Puf til Siden, saa at jeg satte mig lige ned paa Marken, og saa saa' jeg, at det var Christen Smed, som med den ene Haand trak Kapellanen op af Hullet og med den anden satte Fræknen ned i Hullet lige paa hans Plads. Saa kom der et Kjøretøj jolrende alt, hvad Remmer og Tøj kunde holde, og holdt stille ude paa Landevejen, som var tæt ved os paa den anden Side Grøften. Det var den gamle Præst, som raabte: »Men for Gud i Himlens Skyld! Hvad er her paa Færde, Børn?« — »Børn« — sagde Christen Smed, idet han trak Fræknen op af Hullet, »ja det var et sandt Ord, Hr. Pastor! Det er nok Børnene, som har leget med Ild for sildig om Aftenen og det plejer at gaa galt,« og saa vred han Fræknen og langede hende tvers over Grøften over i Vognen, og derefter tog han Kapellanen og skyllede ham i Grøften og vred ham med og satte ham over paa Vejen. »Lidt Oplysning var kanske ikke af Vejen,« sagde Christen og greb en Brand, gav saa Kapellanen Haanden og gik foran Vognen

op imod Gaarden. Der var saamænd Ingen, der tænkte paa mig, som endnu sad paa Marken opad en Tue, ikke en Gang jeg selv; anderledes kan jeg ikke forklare, at jeg vaagnede der paa den samme Plet henad Morgen-Stunden, og saa listede jeg kold og vaad hjem i min lille Lulle.

Da jeg saa vaagnede i Morges, Hu! Ha! Hele Morgenens havde jeg ligget og drømt om den forbandede Smede-Bælg, og da jeg lukkede Øjnene lidt op, troede jeg halvvejs, at han havde faaet stillet sin Ambolt op inde i mit Hoved, saadan hamrede og bankede det, og saa var mit Hoved kommet til at sidde helt forkert paa Kroppen, for det var drejet helt over mod den ene Skulder, og Halsen var saa stiv som en Stok og værkede, naar jeg prøvede paa at dreje den, saa jeg tænkte, det var bedst at lade det være, at den ikke skulde knække over som en Staal-Orm. Og saa var jeg falden ganske fra Føden; jeg prøvede paa at spise et Par smaa Tvebakker, som Frøknens havde stukket til mig om Aftningen, men jeg mærkede snart, at jeg kunde ikke beholde Maden, og saa maatte jeg jo lade de Små gaa igjen. Saa-
dan ved Halvgaaen-Middag stod jeg op, for jeg maatte jo se til de to Grisse her ude og til dem oppe i Præste-Gaarden, men Grissene laa akkurat som i Gaar, og da jeg havde listet mig hen til

Præstens Køkken, hørte jeg af Kokke-Pigen, at Frøkenen laa og skreg med en brændt Skade paa det ene Ben, og saa var hun vild, sagde de, og raabte i et Kjøre-væk, at de skulde kalde Doktor Harpe-Stræng og Holger Danske, for de var de Eneste, der kunde hjælpe, men det kan dog nok være, at der var mere Fornuft i hendes Vildskab end i de Andres Fornuft, for naar man har det rette Syn, saa véd man jo, at Holger Danske paa Billed-Sproget betyder saadan al den rigtige danske Kraft, og det er nok muligt, at de skulde have givet hende en god dansk Skaal Ærter eller Kaal i Stedet for det Havre-Pjank; de kogte til hende, som jeg fik en Skaal af, men ikke en Gang jeg kunde beholde, og med Hendrik Harpe-Stræng mente hun vel, at hun skulde have Hjælp af den rigtige folkelige Læge-Kunst, saadan som den er gaaet i Arv gennem de levende Ord til Folkets Kærne siden Hendrik Harpe-Strængs Tid, og ikke af de latinske Krage-Tær, som de nymodens Doktore kradser op i dyre Domme. Saa smuttede jeg ind til Kapellanen; han laa og var saa tyk i Ansigtet, som naar man har Faare-Syge, og saa var han bleven aldeles kæve-bunden, saa han ikke kunde mæle, men bare hviske ganske sagte. Han havde

ogsaa drømt om Smeden, og hans Hoved havde det lige saadan med Hamren og Banken, og han var saa bange for, at han skulde dø, og jeg maatte jo snakke op for ham, at det havde ingen Nød, men saa kom jeg til at tænke paa Høvl-Spaanen fra i Gaar, og saa sagde jeg, at selv om galt skulde være, saa skulde han bare huske paa, hvad Gamle Grundtvig siger saa dejlig i Brage-Snak om den gamle nordiske Kæmpe-Tro, som jo netop er gaaet i Arv til os, at den betragtede Døden kun som Midten af Livet og dermed vidste »at forjage Døds-Frygten«. Men saa blev han saa løjerlig og begyndte i et Kjøre-væk at hviske, at der kom Nogen ude paa Gangen, og det var den Bjerrelide-Degn, som kom med en Heste-Doktor for at brække Kæften op paa ham, og da han blev ved med det, lovede jeg, at jeg skulde skrive over til Dem, kære Hr. Pastor, og bede Dem sende os nogle Sukker-Kugler, som vi kan komme i Vand og helde ned igjennem Tænderne. »Hør!« hviskede han igjen, »hører Du ikke, han kommer skrævende der ude? Se! Se! nu skræver han over Lille-Belt — sikken en Kile han har faaet sat i Buxerne!« — Saa hørte jeg jo nok, der kom Nogen, men jeg kunde kjende Præstens Skridt, og saa listede jeg bort i en Fart og op ad

Lande-Vejen. Der stod Christen Smed i Døren til Smedien, og jeg gad ikke se til den Side og vilde vende Hovedet til den anden, men kunde ikke, for Halsen var jo stiv, og saa nikkede Christen til mig og sagde: »God Dag Skole-Mester! Jeg synes, der er lidt forkert ved jeres Hoved i Dag! den Skade har I nok sanket paa i længere Tid; men kom ind til mig, saa skal jeg se, om jeg kan skrue det rigtig paa.« — Jeg vilde gaa fra ham, men han stoppede mig. »Naa! naa! det var ikke saa ilde ment; jeg mente bare, hvor man har faaet sin Skade, der skal man søge sin Oprejsning; kom ind til mig og sid lidt ved min Ild, det er bedre for Jer end Rusk-Regnen her ude.« Og saa trak han mig ind til sig og gned mig med nogen gul Olle, og saa kom hans Kone med noget Uldent, som de varmede og lagde paa, og saa sad jeg ved Ilden, og Christen skænkede mig en Bitter, og den blev. Nu er jeg da en hel Del bedre, men ellers ser det kummerlig ud her, og det baade med Folk og med Fæ, og derfor vil jeg bede Dem, kære Hr. Pastor, om De ikke vil forbarme Dem over os, og især sende det til Kapellanen, for man er dog aldrig rigtig sikker for, hvad den Doktor fra Byen kan hitte paa. Ja nu maa jeg slutte for denne Gang, for Klokken er allerede bleven lovlig mange,

og De kan nok tænke, at jeg trænger til at komme lidt tidlig til Ro.

Deres aller ærbødigste og af
Hjærtet hengivne
Jens Birke-Ris.

Efter-Skrift. Jeg véd rigtig nok ikke, om jeg ikke forlanger for meget, men naar jeg tænker paa, hvor meget Kloge-Hans har lært af Dem, og naar man ret betænker, hvor meget Folk dog staar over Fæ i alle Maader, saa mener jeg, at det ikke kan slaa fejl, at den, der er saadan en stor Folke-Doktor som Deres Høj-Ærværdighed, at han ogsaa maa være et godt Stykke af en Fæ-Doktor, og derfor vilde jeg gjerne spørge, om De ikke ogsaa skulde have et Par Sukker-Kugler til Grisse-Mand, at jeg snart kunde igjen faa at se den velsignede Krølle paa hans Hale.

J. B.-R.

B o g - N y t .

En Livs-Førelse af Vilhelm Birkedal.

Anmeldt

af

Jens Birke-Ris.

Eja! Sikken en Lækker-Bidsken, der her er kommen dumpende ned til os, saadan en fed Mund-fuld, som kan faa Hjærtelil til at »banke, som naar Smør bliver kærnet«, som han selv siger, Birkedal, et Steds i denne herlige lille Bog. Ja, den er for Resten saamænd ikke saa lille endda, for for det Første saa er den 478 Sider stærk, og for det Andet er det jo paa en Maade en Tvilling, efter som der jo er en lille Broer endnu, som nok vil faa Bismere til at vippe lige saa meget som den anden, og man skal se, vi lever nok den Dag, da vi faar Fingre i Nummer tre, jeg mener, dersom

Birkedal faar Helsen til at drikke sit Øl endnu en lille Lunte imellem os til Lykke og Velsignelse og Frelse for Gamle Danmark, og det gjør han saamænd nok, for Vor-Herre holder nu af Gamle Danmark og er nok haardt nødt til at gjøre for det, hvad han kan, at det ikke skal gaa i Spaanerne, som Birkedal selv har lært os, fordi han ikke kan undvære Gamle Danmark lige som Jøde-Rige i gamle Dage, og det kan man jo aller bedst se der af, at han har sendt os saadan en Mand til Gamle Danmarks Redning, som at Birkedal han er, for det er saamænd ikke hver Dag, at Vor-Herre spiller saadan en Trumf ud, som han sagde, Kapellanen, sidste Søndag, da han talte om Christi Komme, som kan stikke alle de andre, baade de oplagte Styrvolter og dem, der gjælder for Herre-Blade, som vi jo véd, at Hjærter En, naar Hjærter er Trumf, kan have Krammet paa alle de andre, saa mange og saa sorte de er. Ja, saadan en Hjærter-En, mener jeg nu netop, at Birkedal han er her i Danne-Vang, hvor Hjærter immer har været og er den rigtige Trumf.

Men nu maa jeg jo nok lade Birkedal fare en lille Stund, for at komme til det, jeg egentlig skulde snakke om, og det er nu »En Livs-Førelse«, som hverken er mere eller mindre

end den kære Pastor Birkedals Liv og Levnet fra den ene Ende til den anden, at sige af Bogen, hvordan han fra en ringe Begyndelse, nemlig en lille Pog, lige som os andre, er bleven til en stor Mand, som han nu er. Hvad jeg nu finder, at der er saa fornøjeligt ved denne Bog, det er, at den er skreven paa Vers helt igjennem, og det vil sige Noget, for, naar man regner, at hver Side i den vel maaler hen imod et Kvarter, saa bliver Fasit jo over hundrede Alen Vers, men det aller fornøjeligste det er dog det, at en stor Hoben af Versene, skøndt Birkedal ikke har sat nogen Tone over dem, saa er det dog sole-klart, at de er gjort til at synges, for de gaar som de var smurt paa gamle bekjendte Toner, og det har været en rigtig Glæde for mig og Frøkenen og Kapellanen at hitte de rigtige Toner og saa synge dem. Saadan gaar nu den Side 476, hvor han fortæller om sit Bryllup, paa Danmarks dejligst Vang og Vænge, og monstro der er Noget, der kan kvidres nysseligere til den Tone »Jeg gik mig ud en Sommer-Dag at høre« end for Exempel det Vers Side 83:

O I, som føre Smaa til Pagtens Kilde,
 Kan paa Hjærte-Harpen ej I spille,

Da er Alt Besværing. —
 Uden Livets Næring
 Visner Barne-Sjælen hen af Tæring.

Og saa er der den om Kvinden, som Birke-
 dal og hans Ven Niels sidder og drøfter ved
 Frokosten, og hvor Niels har Ordet og siger:

»Er ej Formerne det, der kan rive os hen,«
 Sagde Niels, »og som skænker sin Glans?
 »Rank som Pølsen paa Fad og saa smækker som den
 »Er hun sikker paa Skønhedens Krans.

»Og saa fyldig som Osten, saa trind og saa rund
 »Uden Kant, uden Bræk, uden Brud
 »Skal hun være og eje saa formet en Mund
 »Som hin Flaske med buede Tud.«

Er det nu ikke tydeligt, at baade disse Vers og
 de følgende, hvor Birkedal faar Ordet og ordenlig
 trækker Niels til Vands, er gjort til at
 synges paa den kønne svenske Tone til »Vikinge-
 balken«? Jeg bér bare Enhver probere, saa skal
 han faa Noget at høre. Des værre er der dog
 nogle imellem, som jeg ikke har kunnet faa til at
 glide rigtig, som f. Ex. den Side 371, som hedder
 »Præsten og Degnen«, hvor Birkedal og hans
 to Venner venter paa Bryllupet:

»Vi kom igjen ved fjerde Klokke-Time.
 Til Kirkens Indgang styred vi vort Trin.
 Der hørte Klokkeren vi højt at kime
 Til Bryllups-Færd i Aftnens sagte Vind.
 Men Bryllups-Tog kan ej paa »Time« rime.
 Hun var ej kommen end det lille Skind,
 Sophie, med den Mand, hun havde kaaret:
 Hun sad vist end ved Middags-Lamme-Laaret.«

Det er jo muligt, at der ikke er nogen Tone til
 den, men i saa Fald vilde det rigtig nok være
 rart, om en af vore Tone-Digtere vilde sætte
 en ny Tone til »Præsten og Degnen«, og den
 vilde ogsaa som en Sok kunne bruges til en anden
 en, nemlig den, hvor de unge Mennesker rejser
 hjem fra Bryllupet med Apostlernes Heste og
 Moster er syg og de heller ikke faar Noget til
 Føden inde i Præste-Gaarden, hvor de dog gik
 ind for det Sammes Skyld:

»Vi fik ej mindste Bid, ej mindste Billing.
 Saa gik ad Vejen vi til Stubberup.
 Der ved et Hus vi saa' en Katte-Killing,
 Som gjorde mangt et lystigt Spring og Hop.
 »Kan Æbler her vi faa for fire Skilling?«
 Vi spurgte Konen med den tykke Krop.
 Vi fik dem gratis, og i Æble-Mosten
 Vi drak Forlig paa Lande-Vejens Bro-Sten.«

Og saa siger Birkedal i For-Talen, at han

egentlig ikke er Skjald, men det kan han saamænd ikke binde Nogen paa Ærmet, som sér, at han kan binde et saadant Kvad som det sidste, som rigtig er min Kæle-Dægge, fordi det viser, at Birkedal, hvad han saa gjør, saa glemmer han aldrig »de Smaa«, og det vilde da ogsaa være baade Synd og Skam, da »de Smaa« jo, som han selv lærte os ved den næst-sidste Grundtvigs-Fest, er de bedste Grundtvigianere, og jeg tør nok vove Noget paa, at Birkedal har skænket os det Vers der oppe og en Slump til af samme rare Tønde, for at der ogsaa kunde være en sød lille Sopken for »de Smaa«, som jo holder saa meget af saadanne pæne Smaa-Dyr, som Katte-Killinger og Smaa-Grisse, ikke at tale om vi Andre, saa mange, som har lært at gaa rigtig i Barndom. Men hvad der dog aller mest lader os titte ind i Birkedals herlige Hjærte, det er saadan, som han taler om Ministrene, som var Perle-Venner med ham i hans grønne Ungdom, for skønt det er soleklart, at de har bragt Gamle Danmark ynkelig paa Potten og ikke kan gjøre noget Bedre end pakke ind snarest mulig og rømme Stole-Stadet til nogle rigtige Dannede-Mænd, som vi da ikke behøvede at lede længe efter, og skøndt Birkedal tit og mange Gange har læst dem Texten og oplyst os om, hvad

de er for nogle Harer, som vil forsvare os med deres Krage-Tær i Stedet for at vise Løve-Klørene frem, saa falder det ham dog aldrig ind at lade, som om han ikke vilde kjendes ved dem, men tvært imod fortæller han os baade tidlig og sildig om dem, hvad de sagde, og hvad de gjorde, og der kunde dog rigtig nok ellers være god Grund for ham til at tie bom-stille og rent ud fornægte dem, jeg mener først for Gamle Danmarks Skyld, da det jo maa være sole-klart for Birkedal, at Folket, naar det nu faar Sort paa Hvidt for, at Ministrene har været Venner med en saadan Mand, som at Birkedal han er, let kunde komme paa den splitter-gale Tro, at der dog maa være Noget ved dem, efter som det jo hedder »Sig mig, hvem dine Venner er, og jeg skal sige Dig, hvad Du er for en Karl«, og dersom at det saa havde til Følge, at Ministrene fik Lov til at blive og gjøre nye Ulykker, saa vilde det jo dog blive Birkedal, som ogsaa fik de Ærter at klare. Se, alt det har Birkedal jo ogsaa nok kunnet indse, og derfor passer han ogsaa immer sit Snit, og siger dem nogle Sandheder, at de ikke skal kro sig alt for meget, men tage Skeen i den anden Haand, om de ellers vil blive ved at have Folket til Ryg-Stød, hvilket er nødvendigt, hvis de ikke skal gaa bag af Dansen og blive »til

Grin « ligesom de to Gardister, som Birkedal fortæller om i »Et Genrebillede«, som blev ved at spankulere hen ad Gaden, uagtet hele Regimentet var drejet om ad en Sidegade, og som han saa giver det Skuds-Maal, at de var nogle drabelige Karle, da de havde de Andre bag efter sig, men

»Ene var de Børn med Trang til Patte.«

Saadan siger nu Birkedal lige ud af Posen om Kirke-Ministeren:

»Han søgte Sandhed — fandt den ej,«

og det er rene Ord for Pengene og Ord i rette Tid, som man kan se deraf, at det ikke er Alt, som under den nuværende Kirke-Minister gaar saadan, som det skulde, med Hovedet op og Benene ned, men der er meget, der vender den forkerte Ende i Vejret. Var det maaske ikke Monrad, som i sidste Rigs-Dag kom med den Snak, at det ikke kunde gaae an at lade Præsterne afgjøre, hvad Børnene skulde lære i Skolerne, fordi, sagde han, der var Præster, der var fornøjede, naar Børnene kunde Troen og en Stump gamle Ord-sprog. Jeg gad nu vidst, hvad Mere der skulde behøves, naar vi ellers havde gjort Børnene levende? Eller skulde vi maaske hellere lade dem slagte i saadan nogle Død-Bider-Anstalter som den, Birkedal gik i, og som han fortæller

om, saa Haarene kan rejse sig paa Hovedet, naar man læser det, saa man næsten ikke kan forstaa, at han er kommen levende ud af den som den, han er, uden at man vil antage, og det tror nu jeg, at Vor-Herre ved et Mirakel har holdt Livet i ham. Ja her kan nu Enhver læse sig til, hvad de gamle Latinere var for nogle Ulve-Unger, at de tænkte som Røvere og handlede som Røvere og talte et Røver-Sprog, og enten man saa sender Børnene i en Latin-Skole eller mellem Røvere, det er jo Hip som Hap, eftersom det begge Steder er Livet om at gjøre. Nej, da lover jeg vore gamle For-Fædre, de stolte Vikinger og Fortællingerne om dem, det var dog nogle ganske anderledes Karle!

Saa er der et andet Sted, som huer mig, og det er det, hvor de tre unge Mennesker falder i dybe Tanker paa Lande-Vejen over en Pyt, og En af dem siger, at det vilde være en ringe Fornøjelse at staa Skildvagt ved saadan en Pyt hele sit Liv igjennem, og efter at Birkedal har fortalt os det, synger han:

O Ditlev! Ditlev! husker du Moralen,
 Som selv du drog af Vejens Pyt den Gang!
 Men staar du nu ej selv med Skildvagts-Kvalen
 Ved Pytten, en Soldat af første Rang,
 Ved Helstats-Pyttens Pøl, hvortil med Pralen
 Vor Fjende har omskabt den danske Vang?

Du holder Vagt ved Pytten med de Andre,
Den Pyt, hvori det danske Skib maa kantro.

Man maa dog blive underlig benovet, naar man saadan som Kirke-Ministeren her paa en Gang bliver varskoet om, at man sidder midt i Suppe-dasen, uagtet man før har været paa rette Vej. Det er for Resten en mageløs Sandhed, det om Pytten og de mange Død-Bidere, der staar Skildvagt om den, og det passer paa saa Mange; jeg vil nu bare nævne Skrift-Theologerne, der staar Vagt over deres dyrebare Papirs-Bunker, at Ingen skal røre ved dem, og hvad er saa Al-Verdens Skrift Andet end noget Krims-Krams-Kristian-Syvtal, der er flydt af Blæk-Hornet, som er den værste Pyt af alle, da den fyldes fra Døds-Søen, og saa tror de Tosse-Hoveder, at der kan flyde noget Liv af den Pyt — jo pyt, sa'e Per til Kongen.

Første-Ministeren faar da ogsaa Et og Andet paa sin Tallerken, saa han skal ikke bare glæde sig, for med alt det, at Birkedal siger, at han holder af ham, saa taler han dog jevnlig Donners til ham, saadan som i den morsomme Historie om Marken, som Birkedal allerede en Gang før har gottet os med ved en Folke-Fest; jeg kunde saamænd kjende det igjen Ord til andet, skønt det jo nu er blevet sat

paa Vers, men saadan en god Ting kan da heller ikke siges for tit. -Det kan ellers ogsaa synges, som man kan prøve, paa den kønne Tone »Erindrer De, det var i Kongens Have«, som Frøknen saa tit synger for Kapellanen. Det hedder:

Sig husker du den Gang, vi gik med Marken —
Den var i Lommen da vor ganske Skat —
Hos Kehlet ind med gravitetisk Sparken
Og Chokoladen frem for os blev sat —

Da han, som staar til Rors i Syndflods-Arken,
Ministeren, som Ka'l er for sin Hat,
Mig hvisket tyst i Øret »Har du Marken?«
— Han har nu Marken, Dane-Marken fat.

O pas paa Marken! Danemarks Minister,
Som gjennem Kongehænder gik fra Gorm;
O gem den vel i Folkehjærtets Kister!
Der er den vel forvart mod Møl og Orm.

Tal Ordet ud! rent ud af Danmarks Pose,
Der pludres tykt af Mund med Helstats-Sut.
Tal Ordet ud! at man skal ikke skose
Vort Folk som pukkelrygget Lilleput — —

og saa til sidst

Vis Marken frem, med Volmers Krone mærket!
Vis Marken frem med Ebbesens Bedrift —
Vis Marken frem fra Sund til Danneværket!
Hejs Banret op med Sejrens stolte Vift!

Se det var nu Noget af det, som jeg synes
bedst om i Bogen, og naar man læser det og

saa hvad den ellers indeholder og især da, naar man synger det, saa faar man det rette Syn paa, hvad Birkedal er for en Mand, og hvor kiste-glade vi maa være over ham, for er der Nogen, der rigtig for Alvor er Karl for sin Hat og for Gamle Danmarks med, saa det har Noget at sige, naar han trækker fra Læderet, om det saa bare er Mund-Læderet, enten det saa er for at aflægge Vidnesbyrd om Folkeligheden, som han gjorde i Kasino forleden, eller for at tugte Folkelighedens Fjender, og det baade med Svøber og Skorpioner, saadan som den Gang Apothekeren ved Folke-Festen vilde tage Livet af os med sine Stik-Piller, og Birkedal pinte ham til at æde dem i sig igjen, saa er det den kære Pastor Birkedal, hvis herlige lille Bog vist vil finde Indgang i mange Hjærter, især om de slaar deres Pjalter sammen et Par Stykker, som vi gjorde her ovre, for femten Mark er mange Penge, især med saadan en Kapitelstaxt, som vi maa trækkes med i Aar — ja med den skal man saamænd ikke have let ved at vise Marken frem, endsige hele femten.

Jens Birke-Ris.

Hvor skal jeg sætte min Søn i Skole?

En Tidsbetragtning

af

Jens Birke-Ris.

Kære Hr. Bladstyrer !

Ja hvis De nu er Karl for at klare de Ærter for mig, saa skal De rigtig nok have saa mange Tak, som der er Straa i en Stak, før naar jeg aabner mit Hjærte-Kammer for Dem, saa vil De snart se, at det ligger Hulter til Bulter der inde, saa det er plat umuligt at hitte det, som En netop leder efter. — De husker jo nok vores lille Nikkelaj, eller Nik, som vi er van at kalde ham — ja han er min Sandten bleven en drabelig Karl, siden De sidst saa' ham, saa De vilde nok knap tro deres egne Øjen-Stene, om De kastede dem paa ham, og derfor sender jeg Dem ogsaa med det

Samme hans Sol-Stik, som jeg nu finder, at vi skulde slaa vore Pjalter sammen om at sige i Stedet for det, som de gamle Stiv-Stikkere kalder Foto-Grafier, for det véd jo dog hvert Barn, at vi siger baade Kobber-Stik og Staal-Stik og Jord-Beskrivelse i Stedet for Geo-Grafi — men for Resten var det jo ikke om Stik, vi skulde snakke, det var jo om lille Nik. De véd jo nok, at det immer har været vores Mening, at han ad Aare skulde i Kjolen, og der er jo imellem Mutter og mig ikke to Meninger om, at vi jo maa kunne faa et rigtig godt Stykke af en Danne- og Præste-Mand ud af ham, for for det Første er han jo vores eget Kjød og Blod og saa dejlig rød fed som nogen af de Bedste af dem, som har gaaet paa de aller bedste Folke-Høj-Skoler, og for det Andet saa har han, saa lang han er, ikke lært det aller bitteste, skønt der jo mere end en Gang har været dem, der har havt deres Garn ude for at fange ham og faa ham afrettet efter deres Hoved.

Der var nu først salig Moster. Ja hun kunde saamænd godt have tegnet en Mester Erik som sit Bomærke, og Enhver skulde have kjendt, at det var hende, og saa kan De jo nok tænke, at hun var ikke efter mit Hoved, og Nik var jo i det Kapitel ikke falden langt fra Stammen, men ser

De, Knægten skulde jo have al Ting efter hende, og saa kunde En jo ikke altid vende det Laadne ud — hun fik nu saa travlt som en Mus i Barsel-Seng med at faa Fingre i denne gamle Mand-Draber og Barne-Morder, som vi i gamle Dage kaldte A. B. C. ten, men som jeg er i Vilde-Rede med, hvad jeg skal kalde nu, da vi har opsagt den Bog-Stav C. og bedt den flytte der hen, hvor Peberet gror, om man skal sige A. B. D. 'en eller bare A. B. 'en, men det haaber jeg nu, de kan faa vedtaget paa det næste nordiske Ret-Skrivnings-Møde, hvis at de rigtige Folk kommer sammen der, saa at det ikke bliver et Fejl-Skrivnings-Møde i Stedet for, hvor de bare laver nye Bog-Staver til at pine de Smaa med. Men som sagt, Moster, det Skind, havde da endelig faaet manet denne gamle Kong Herodes op af Kisten, for hun havde nu en Gang, da man ikke vidste bedre, faaet lært at læse, og det var hun nu i sin Enfoldighed saa kiste-glad over, og da hun nu blev aflægs, det Liv, og ikke mere selv kunde stavre ud af Stuen, saa bildte hun sig ordenlig ind, at hun virkelig kunde have nogen Hjærte-Glæde af at sidde Time ind og Time ud og glo i Bøgerne, skøndt vi jo for længst er bleven oplyst om, at alle Bog-Staver er døde, selv om de er skrevne med Engle-Fingre og

Stjerne-Penne. Hun var da kommen saa vidt, at hun havde faaet Nik lokket ind til sig med en stor Honning-Kage, som hun holdt for Næsen ad ham lige som et Knippe Hø, naar man skal have et gammelt Øg til at gaa hen og slagtes; men Meningen var jo at forgive ham med dette rene Barne-Rotte-Krudt, og jeg skulde begribeligvis være uden for det Hele, og det var jeg nok ogsaa, for jeg stod uden for Vind-Øjet og saa' det Hele, og det var en ren Styrelse, jeg havde just ligget og lantret mig ude i Engen og røget min Pibe, og da jeg saa hverken kunde faa Kik paa Nik i Provstens Stikkels-Bær eller inde hos Grissene, saa kunde jeg jo begribe, at der maatte være Ugler i Mosen, og saa gik jeg til Mosters Kammers og tittede ind, — jo, jeg takker! Der sad ganske rigtig den gamle Ugle! — »Naa min egen lille Laj,« siger hun, for hun tog ham nu i alle Maader, enten hun nu var sød eller sur, fra den forkerte Ende, og derfor kaldte hun ham alle Tider for Laj, »naa lille Laj,« siger hun og peger ned i Bogen, »hvad siger saa b—a—k?« Men saa skulde De jo have set ham, hvordan at han stod og skrævede ud med Bag-Benene og begge Næverne i Buxe-Lommerne, og saa satte han Stump-Næsen i Sky, saa han saa' en hel halv Tomme højere ud end ellers og sagde ikke et

Muk. »Naa lille Laj,« begyndte Moster igjen, og saa var hun saa fin som Fedt paa en Ært, »hvad siger saa b—a—k? Det siger jo bak, ikke sandt?« Men saa snappede han hendes Glar-Øjne, som hun lige havde lagt fra sig, og satte dem paa sin egen Næse og saa' paa hende og sagde: »Hvor kan de tre sorte Trolde sige bak?« og saa snubbede han Honning-Kagen og stak i Rend ud ad Døren og op i det store Sommer-Pære-Træ, og der sad han og tærede den Mellemmad med Glar-Øjne paa, og jeg var jo nær ved at sprække af Latter. Men det Artigste ved det Hele det var dog, at Borte tog Mosters Glar-Øjne med det Samme, om Knægten nu har ladet dem hænge oppe i Træet eller prøvet, hvordan at de vilde klæde Grissemand, og saa var hun jo pisket til at holde sin Næse fra Bøgerne, det er jo ikke hver Dag, at Kræmmeren kommer med Glarøjne, og jeg var jo immer saa kort for Hukommelsen de Gange, jeg skulde til Bys — ja, det var jo dog for meget forlangt, at En selv skulde række Haand til at faa sit eget levende Kjød og Blod byttet om med saadan en Skifting af en Bog-Orm. Men saadan slap Nik nu den Gang!

Naa — saa drev det jo over et Aars Tid eller to, men saa kōm Provsten en Dag og gav sit Besyv med i Lavet om Nik, — ja saadan En

bilder sig nu immer ind, at det er hans Pligt at stikke sin Næse i Næstens Gryder, al den Stund han dog gjorde klogere i bare at passe sin egen Potte, og jeg havde godt nok Sind til at vise den Karl Vinter-Vejen, men det var nu, som De jo nok kan tænke, ikke saa nemt endda, og saa sagde jeg saa mange Tak, og at jeg skulde tænke over den Sag, og det gjorde jeg ogsaa. Jeg vidste jo nok, hvordan at jeg helst vilde have lavet det efter min egen Koge-Bog, jeg mener, om jeg kunde have faaet Fingre i saadan en rigtig Danne-Mand, som vilde have paataget sig det ærefulde Hverv at være aandelig Foster-Fader for Nik og faa ham lavet i Stand, saa at han kunde slippe saa lempelig igjennem de forskellige Prøvelser, uden at han havde nødig at faa sit lille danske Hoved sat af og et af de forskruede latinske skruet paa i Stedet for — saadan en af dem, der strax kan faa de Smaa kjørt ind i den rigtige Skure, saa at det fra det Første, de kan begynde at mæle, staar sole-klart for dem, at hele den øvrige Verden er spedalsk, men de Danske er Hjærte-Folket og Vor-Herres udvalgte Folk og bestemt af ham til at blive det berømteste af alle Folk, fordi Læge-Dommen for Tidens Spedalskhed findes der og der alene, saa at Vor-Herre ikke kan undvære os

for at faa sin Verden kureret, hvad der maaske kan holde haardt nok for ham, hvis de sætter sig paa Bag-Benene og ikke med det Gode vil give os, som har Blikket for, hvad der fejler dem, og véd, hvor de rigtige Urter gror, Lov til at kurere paa dem. — Ja, havde jeg bare kunnet faa Fingre i en af de Bedste af dem, vi ejer, til at tage sig af Tingen, det havde rigtig nok været Mad for Mogens! men des værre! der skal jo mere til at fange en Fugl end bare at fløjte, og da jeg ikke kunde skaffe den Lim, der behøvedes til den Pind, saa maatte jeg jo lade den Fugl flyve. Og den Gang var det virkelig kommet saa vidt, at jeg for Alvor gik og tyggede Drøv paa det, om det ikke var lige saa godt at springe i det som krybe i det og putte Nik lige paa Hovedet ind i den sorte Skole, selv om den var lige saa sort som den lede Satan — det var nu sidst paa Aaret, Graa-Vejr og taaget var det, og Gigten var haard ved mig, men saa traf det sig saa mageløst, at det netop blev Ny-Aar i de Dage, og da man jo ikke godt kan lade være at købe sig en ny Almanak, saa tænkte jeg, at jeg lige saa godt kunde købe den, som Anton Nielsen og Mads Hansen gav ud i Fjor. Og det var en velsignet Dag, da den herlige lille Bog kom i Huset hos mig, og det kan nok være, at jeg igjen blev Karl

for min Hat, da jeg fik Pastor H o s t r u p s dejlige lille Afhandling om »Lidt om Dannelse« til Livs. Det smagte! jo, jeg takker, og det lige ned i Støvle-Skafterne. Der har han rigtig nok læst den latinske Dannelse og alt »det latinsk-tyske Død-Bideri« Texten, saa jeg gad se den, der kunde tage Troen fra ham i det Stykke, og derfor har jo selv T a n g ikke troet, at han kunde gjøre det bedre, men bare trykt alt H o s t r u p s »Lidt om Dannelse« af i sin sidste Bog. Jeg vil nu bare bede Dem slaa op i den Almanak og læse, hvad der staar skrevet Side — ja, naar jeg ser rigtig til, saa er det løjerligt nok, for, skøndt der naturligvis er lutter gode Sider ved den Almanak, saa skal det dog knibe for En at udpege en eneste god Side ved den, for de har nok rent glemt at sætte Siderne oven over med Tal, og derfor er det vel bedst, at jeg trykker det af Alt sammen, og det er da heller ikke nogen Skade til, for én god Sag bliver da ikke sagt for tit, fordi den siges tre Gange.

Der siger altsaa Pastor H o s t r u p : »Jeg kjender ikke synderlig til de nuværende Latinskoler, men stor Forandring til det Bedre er der dog neppe sket, siden jeg færdedes paa de Steder. I min Tid læste vi der Latin hver evige Dag i hele otte Aar, og da vi saa slap, var der neppe nogen af os,

der kunde saa meget deraf, at han læste en latinsk Bog med Lyst, og det Indtryk, vi havde faaet af den saakaldte klassiske Oldtid, var overordenlig fattigt. Vil man saa sige: Ja, det er heller ikke Sagen, thi Udbyttet deraf er ikke de Kundskaber, man faar, det er den almindelige Dannelse, og der er dog Ingen, der bliver saa dannet som de, der have gaaet den lærde Skole igjennem, der er Ingen, der lærer at tænke som de, saa svarer jeg: ja, det er klart, at man slider ikke saadan i det, uden at en eller anden Evne bliver skærpet derved; dette Udbytte vilde man vel ogsaa have af i otte Aar at bygge Korthuse eller skære Svovlstikker. Men det kommer an paa, om den menneskelige Udvikling i det Hele taget fremmes derved. Skal vi se bort fra de egentlige Kundskaber, som naturligvis siden kan komme til Nytte, saa at vi godt kan sige som Per Degn, at vi ikke vil sælge det Latin, vi kan, for hundrede Daler, ja for hundrede Daler til, skulle vi betragte Latinlæseriet og Latinskriveriet som Dannelsesmiddel, saa vil jeg sige, at vi blev meget mindre dannede derved, end vi blev afrettede, øvede i en spidsfindig og skruet Tænkning, som var vor Natur imod.“

Ja, det staar der, og naar Nogen ønsker at vide, hvad det vil sige, at man bliver afrettet, saa staar der paa Side — eller hvad jeg vilde sagt,

længere foran, at det er saadant Noget som, at naar en Hest, »som man stundom ser det hos Kunstberiderne, er bleven indøvet i at sidde ved et Frokostbord som et Menneske med en Serviet om Halsen og trække i en Klokkestreng, saa er den afrettet«.

Er det nu ikke mageløst? Det er jo paa en Prik, som om den Gamle selv havde havt Ordet! Da jeg havde faaet læst det om Svovl-Stikkerne og Kort-Husene, var det, som om der paa en Gang blev tændt Lys i min Sjæl og mine daarlige Planer blev pustedede omkuld som Kort-Huse. Og jeg gad nok vidst, hvad Bojsen ovre i Gjedved nu siger, efter at han har læst dette hersens, om han ikke maa tage i sig igjen Noget af det, han sagde i sin Tale den Gang, de fire Høj-Skoler holdt Møde i Dons, som Morten Eskesens Folkeblad »Fylla« fortalte os om lige fra Først til Sidst. Hun har et Par dejlig lange Ører, den lille Fylla, og spædmælet skal Ingen sige hende paa, at hun er, saa hvad hun faar at vide, det skal nok løbe Landet rundt og volde Glæde for Mange, men da jeg ikke véd, om De hører til hendes Holdere, saa vil jeg fortælle Dem, hvad det var, jeg tænkte paa, det var den Tale, som Bojsen holdt og sammenlignede Digterne ved Mærgel-Gravere, som skulde hjælpe

paa den udpinte Folke-Jord. »Dybest nede,« sagde han, »staar Grundtvig og maaske Oehlen-schläger. Grundtvig kaster nogle ordenlig store Klumper op, saa store, at han ikke kunde løfte nogle - af dem. Højere stod Ingemann, Hostrup, Holberg, de staa paa Bænken og kaste op, hvad de første have faaet løs.« »Men,« sagde han siden, »der er to Slags Mærgel, Kalk-Mærgel og Sand-Mærgel, den første var den bedste, Grundtvigs var alene af den Slags, den anden var mindre god, men kunde dog gjøre Gavn, dertil hørte Ingemanns, Hostrups o. fl.« — jeg mener, at naar Bojsen nu læser, hvad Hostrup har skrevet i Almanakken, saa maa han kunne se, at han er kommen godt efter det, og at han selv har Ret, naar han siger, at Hostrup bare kaster op det Samme, som Grundtvig har faaet løst og kastet op, men saa maa det jo være den samme gode Slags Mærgel, og saa vil han vist ogsaa som de Fleste nu om Stunder sætte Hostrup noget dybere, end han lod til at have Lyst til den Gang.

Der sad jeg i en slem Klem-Hærke, for Nik grode jo til — vi behøvede saamænd ikke at betale i dyre Domme for at faa ham afrettet til at sidde ved et Frokost-Bord — og Provsten pressede jo paa fra den ene Side, medens Almanakken klemte imod fra den anden, saa jeg sad

grangivelig som en Graa-Ben imellem et Par Negle og var vist bleven klemt helt flad, hvis der ikke igjen var sket et Mirakel — Kapellanen fik Kald ovre paa Heden og blev gift med Frøknen, og saa ved Brylluppet var hun jo saa glad som en nyslaaet Toskillling, og saa lovede hun mig at tage Nik med sig der over et Aars Tid, og saa kunde Provsten jo se sig om efter et Par andre Ører, han kunde tylde sit Spilde-Vand i end mine, for de meldte sig paa en Gang fra den Tjeneste.

Nu tænkte jeg jo, at al Ting var klappet og klart, og hvad der gjorde Glæden topmaalt, det var, at de oppe i Folke-Thinget begyndte at pille ved det latinske Skole-Væsen, for jeg bildte mig jo ind, at det maatte de jo sagtens kunne faa pillet itu, saa pil-raadent som det var, og der var jo Folk der oppe, som endelig vilde gjøre Alvor af det og sætte en folkelig nordisk Dannelse i Høj-Sædet i alt Fald ved Siden ad den latinske, som jo bare har ført til »Polituren, som egentlig er den franske Dannelse, og Afretningen, som hos os er den tydske«, som Hostrup allerede siger i sit »Lidt om Dannelse«, men den Glæde varede da ikke længere end, fra Høns fløj op til Høns fløj ned, for jeg og andre Danne-Mænd, som havde frydet

os til, at vi dog nu endelig kunde faa vore Børn paa en grøn Gren, vi fik kuns en lang Næse, da det Hele løb ud til Torske-Suppe, og de netop gik hen og kappede den nordiske Gren af, og saa blev der jo kun de elendige to Vissen-Pinde tilbage, nemlig den latinske, paa hvilken man da ikke skal kunne finde Spor af Fugls Føde for de Smaa, uden maaske, hvad de latinske Skader har efterladt, som har siddet paa den, og den er jo ogsaa saa død, som den kan være, og saa den mathematiske, som nok maa være dødere endnu, da vi jo for længe siden er bleven oplyst om, at Mathematiken er det dødeste af Alt, saa man maatte nok spørge, som at Morten Eskesens Fylla hun spurgte for længe siden: »er ikke det at aflive Børnene i Stedet for at oplive dem?« Ja, de Folk, som ikke betænkte sig paa at slaa til den Dag, det aandsforbryderske Forslag var til Afstemning, de bildte sig vel sagtens ind, at det, de lavede, vilde kunne slaa til som Føde for de Smaa, og jeg tænker ogsaa nok, at det kan slaa til, det vil da sige som ved Skrædderens Barsel, hvor de aad Barnet med, og derfor siger jeg med et lille Ændrings-Forslag det Samme som Rudolph Schmidt siger saa mageløst i det sidste Nummer

af »Ide og Virkelighed«, at »det Barn, der blev avlet den Nat, det er der nok ikke Liv i«.

Men i Nik var der Liv, da han kom tilbage igjen, men der var jo des værre ogsaa Liv i Provsten, og saa begyndte han jo forfra med den gamle Vise, og det var jo Vanskeligheden, at jeg kunde ikke nægte, at »alle de Bedste, vi eje«, baade Grundtvig og Birkedal og Hostrup, de har jo dog selv gaaet i den sorte Dødbider-Skole og er dog blevne til det, de er, og selv om der ogsaa maatte et Par Mirakler til for at faa Noget ud af Birkedal, som vi jo kan læse det i hans Livs-Førelse, saa kunde En jo ogsaa vente, at Nik vilde kunne blive hjulpen paa samme Maade, hvis det kneb, og da jeg saa lagde rigtig Mærke til, at der i »Lidt om Dannelse« med rene Ord stod, at der næppe var sket stor Forandring til det Bedre med Latin-Skolerne, saa var jeg jo lige ved at gaa i Fælden eller rettere jage min egen Dreng i den.

Men saa skete det andet Mirakel, hvorved den Lille slap for den latinske Krum-Slutning! Ja tænk, om En selv havde været Skyld i, at han var gaaet hen og bleven saadan en latinsk Skriver-Hans og folkelig Kristen-Skæv-Ben, som Hostrup nok har været paa gode Veje til at blive ved at være, inden han, som han selv siger,

»blev helbredet for den latinske Hovmod«! Til al Lykke fik jeg at læse de Taler, som de holdt for hinanden paa Marien-Lyst, da Karle-Flokken kom til den 1ste November, og da jeg læste, hvad Hostrup nu sagde, saa kunde jeg jo skønne, at han maatte have faaet bedre Forstand paa de Dele, siden han var med til at trykke den forrige Almanak, for nu sagde han lige rent ud af Posen, at i gamle Dage, da han og Inge-mann gik i Latin-Skolen, da kunde de jo nok mere sig der, men Sagen var, at den Gang havde man daarligere Latin-Skoler, men jo bedre de bliver, des mindre Gammen bliver der Plads til, saa til Sidst bliver de rent utaalelige, og saa alt det, han sagde om de stakkels latinske Smaa med det trykkede nedbøjede Ydre og næsten bekymrede Ansigt — ja, hvor havde jeg dog havt mine Tanker henne! det var jo paa et Haar det selv samme, som Morten Eskesens Fylla hun skrev for et Par Aar siden i det herlige Stykke, som var overskrevet: »Skole-Bænk og Pine-Bænk«, om hvordan de stakkels Smaa bliver klemmt og hærpet med Alle-Haande, enten de saa piber eller synger, om hvordan »de sidder paa Skole-Bænkene, som tit er sande Pine-Bænke for dem, medens de kun altfor tit finder sig taalig deri, ja, véd ikke Andet, end at de er rigtig

glade ved det, fordi Livet allerede er presset ud af dem, og de allerede ikke længer véd Rede paa, hvad barnlig Glæde er.« Se — Alt det kom jeg jo saa til at tænke paa, og saa slap Nik jo for Pine-Bænken den Gang.

Og jeg — ja nu skal De bare høre! En Dag fo'r det lige som et Lyn igjennem mit Hoved, at det kunde dog maaske hænde sig, at ikke alle Latin-Skolerne var bleven det, som de Høj-Lærde kalder for »bedre«, og da jeg lige i de Dage, som De véd, var paa en længere Rejse, angaaende Politiken, saa tog jeg mig for, med det Samme, alle Vegne at spørge om Skole-Rygte, for jeg lurede jo paa, at jeg dog et eller andet Sted skulde faa den Besked, at det var en »daarlig Skole«, for saa kunde man jo begribe, at det maatte være den aller bedste, men alle Vegne, hvor jeg selv kom og hvor jeg fik sendt Bud hen — ja, saa vidt er det nu kommet i gamle Danmark! — alle Vegne krode de sig af, at det var rigtig gode Skoler, som var bleven meget bedre, siden Ingemann gik i dem, og værre Skuds-Maal kunde de da ikke godt give sig selv, saa jeg skulde jo nok bære mig. Men saa falder der mig en Dag en Avis i Haanden, og der ser jeg, hvor meget Is-Lænderne har at beklage sig over, at de er bleven forsømt og gjort

Uret, og saa kom jeg i Tanke om, at der er jo ogsaa en Latin-Skole der oppe, og den har vel ogsaa maattet være Stiv-Barn. Véd De kanske Noget om det? Ja, den ligger da saa langt borte, at de mange nymodens Forbedringer kanske ikke er naaet der op, og det skal være ganske vist, at de høj-latinske Older-Mænd, som rejser omkring om Sommeren for rigtig til Bunds at spænde de Latin-Skoler, vi har her nede, ind i den latinske spanske Kappe, endnu ikke nogen Sommer har stukket deres Næse-Ben inden for Dørrene der, og derfor har jeg tænkt at sende Nik der op, for, ser De, hvis De nu kan sende mig det Bud, at det er, hvad De kalder en daarlig Skole, saa kunde jeg jo aldrig ønske mig en bedre for ham, og dersom den nu ogsaa var begyndt at fordærges, saa vilde det dog være en lille Stund, inden de kunde begynde at tage Livet af ham med deres latinske Tør-Fisk, da der jo dog skal være nogen Forskel paa Sproget, og han har jo ikke lært det, og saa har jeg jo rigtig nok Noget at stoppe Munden paa Provsten med, naar han begynder at dreje den gamle Lire. Og der er en anden Ting, jeg ogsaa har tænkt paa, at efter Haanden, som han rigtig lærer at snakke med dem der oppe, saa vil han nok kunne hitte mange af de gode gamle

Ord, som han kan tage med sig hjem, for, som Christopher sagde ved det sidste Venne-Møde, »naar man bare først fik de nordiske Ord frem, saa vilde Aanden nok komme bag efter«, og saa kunde vi kanske nok leve den Dag, da han kunde sætte disse latinske Skole-Pine-Bænke-Bidere i Skamme-Krogen.

Ja, til gamle Is-Land! Hvad siger De om det? Det maa dog bestemt være en Indskydelse! Og kunde De nu maaske pirre lidt ved dem der inde, saa at Damp-Skibet kom til at gaa lidt snart i Stedet for at ligge paa den lade Side der inde, saa var det rigtig rart.

Deres hengivne

Jens Birke-Ris.

Efter-Skrift. Og hvis De saa, kære Hr. Blad-Styrer! for gammelt Venskabs Skyld vilde spinde en Ende for dem der oppe i Rigs-Dagen, saa at der kunde blive lagt en lille Stump Lyn-Buds-Tov op til Is-Land — nu har de jo »Tordenskjold« til at besørge det — at vi kunde høre saa jævnlig fra Nik, men det forstaar sig, der maatte jo med det Samme sørges for, at det blev meget billigt, for det var jo Is-Lænderne,

der skulde bruge det, for blev det dem for dyrt, saa vilde jo baade de og Bjørnsson og Høgsbro ogsaa faa det Tov at hænge sig i, og det kunde jo Ingen fortænke dem i.

J. B-R.

Skrødder-Madsens Populære Foredrag.

(Holdt ved et Marked i Foreningen „Fremtiden“.)

ORDER OF ESTABLISHMENT

Mine Damer og Herrer!

Der er en stor Digter, som hedder Goethe, og han siger: »Das eigentliche Studium der Menschheit bleibt doch immerwech der Mensch«, og det bemærker paa Dansk, at Mennesket skal immer væk studere paa sit eget Bedste, og derfor maa vi passe paa, at vores Kundskab til Verdensordningens Natur og Væsen ikke bliver til den falske Dannelses uægte Flitterstads, for den gaar inte, Granberg!

Vi maa derfor immer væk bemøje os, for at betragte Naturens mærkbare Skabninger i deres Forhold til Menneskene, som jo er Skabningens Herrer, om de er nyttige eller skadelige og fortærende Dyr, at vi kan tage vore Forholdsregler derefter og immer væk komme til at leve behageligere og bedre, for det er dog Meningen med Livet.

Hvad er Livet? Ja, jeg siger nu, at Livet er

ikke Andet, end at man slaas for Føden fra Morgen til Aften, og det kan man se hver Dag, som for pr. Exempel, at Sjoerne de slaas med Bybudene, og det er Føden, de slaas for, og Dyrene slaas med Dyrene, og det er Føden, de slaas for, og Menneskenes Børn slaas med Dyrene, og det er Føden, de slaas for, og naar to er oppe at slaas, saa ender det jo gemenlig med, at den Ene af dem han maa give tabt, og somme Tider er det Mennesket, der maa give tabt, og somme Tider er det Dyrene, som maa give tabt, og derfor mener jeg, at naar vi er færdig med Mennesket og skal til at inddele Dyrerigerne, saa kan vi passeligst inddele dem i de Dyr, som æder Mennesket, og de Dyr, som Mennesket æder.

Angaaende Mennesket, paa Tysk: der Mensch, paa Latin: *homo sapiens* Linné, saa har de Lærde fundet ud, at der skal være 5 forskellige Racer lige til at tælle paa Fingrene, nemlig den sorte, den hvide, den røde, den brune og saa den gule eller Kineserne, som ogsaa skal kjendes paa, at de har noget Aparte i Hodet, nemlig en Pisk. Men denne Inddeling, den dur ikke, du, Lars Frandsen! For jeg har kjendt en Karl, han var saa gul i Ansigtet som nogen Citron, for hans Kone ærkede ham, og saa slog han sig til Flasken og havde en Pisk fra Morgen til Aften og fra Aften til Morgen, bare

med den Forskel, at han gik med den om Dagen og laa med den om Natten, ganske som Kineserne, som dog NB. har Nat, naar vi har Dag, og Dag, naar vi har Nat, baade her i Kjøge og i Pederhvidtfeldtstræde, for der var Karlens Forældre fra, saa han var ingen Kineser, men lige saa god Mand, som De, mine Damer og Herrer.

Og saa er der disse to Portræter, sande Mesterstykker, som er malede af den berømte Archilles, dog ikke ham, som blev greben i Hæleri i den trojanske Krig, og straffet paa Livet for samme hans Sags Skyld, for det var flere Aar, før Moster blev født og Faster døde.

Angaaende Moster, saa var hun lige saa rød, som nogen af de Kobberrøde, og vi kaldte hende immer væk for Selvkogeren, naar hun ikke hørte paa det, for jeg skal sige Dem, den salig Sjæl var, naar hun var i bedst Humør, saa arrig, at man kunde ikke komme hende nær, uden naar hun sov, og saa var det raadeligst at passere forbi paa Hosesokker. For Resten var hun Lemmekok paa Almindelig Hospital, men om det Røde nu kom af, at hun stod hele Dagen, fra Morgen til Aften, over Gryden paa Almindeligheden, eller om det kom af Arrigskaben, som stod i hende fra Morgen til Aften i Almindelighed, det véd man ikke, men hvad man véd, er at hun var født i Rødby, og uden at

være af de Kobberøde i Amerika, var hun saa rød, at havde hendes Fødeby ikke været døbt Rødby, før hun blev født, saa havde den nok faaet det selv samme Navn efter hende.

Saa er der Faster. Véd De, hvad hun var? Hun var sort i Ansigtet. Men véd De, hvad hun var i Livet, for nu er hun død? Hun var Vaskerkone og bode i Kjøbenhavn ved Rosenaaen eller, som dens egenlige Navn nok er, Koléraaaen, men det har nu Borgermester og Magistrat befalet, at den ikke maa hedde, for det er nok Noget af det, der driller. Men om det Sorte kom af Svineri, des formedelst at hun ikke vaskede sig, eller af Renlighed, des formedelst at hun vaskede sig i Vandet fra Rosenaaen, det er der gjort tre Doktor-disputatser om uden andet Resultat, end at de blev Doktore alle Tre. Deraf læres, at de mest forskellige Aarsager kan have samme Virkning, og at det ikke duer at inddele efter Kuløren, saa meget mere, som der er Folk, der skifter Kulør, lige som Pigerne skifter Kondition, i maanedsvis, saa de har en Kulør i Marts og en anden i Avgust og en tredie i Oktober.

Saa er der andre Lærde — for de Lærde kjendes netop paa, at de immer er uenige og i Haarene paa hinanden, om de saa er lige saa skaldede som et Æg — og de har villet reflektere paa

Hovedernes Façon, men den Reflektion kan man ikke anbefale, og uden gode Anbefalinger skulde da Pokker reflektere, for naar man som jeg har rejst tværs igennem hele Jordkloden fra Lapland til Kapland og fra Lolland til Holland, saa lærer man snart, at der gives Folk med firkantede Hoveder alle Vegne, saa det er ikke Noget, vi har Patent paa her hjemme. Og naar jeg skal sige min Mening om den Ting, saa gaar det med Hoveder akkurat som med Flasker: det kommer ikke an paa Façon, men paa, hvad der er i dem, og saa kunde man jo inddele dem i dem, der har Noget i Hodet, og dem, der ikke har Noget i Hodet, men naar man saa træffer En, der har Noget i Hodet, saa er man aldrig sikker paa, om ikke det kommer af, at han ikke har Mere i Flasken, og træffer man ham saa en Dag, da han har Noget i Flasken, saa hører han maaske til dem, der ikke har Noget i Hodet, saa den Inddeling duer ikke heller, og deraf læres blot, at de, der ikke har Noget i Hodet, behøver blot at gaa over i et af Teltene, saa kan de faa den Sorg slukket og Tørsten med, og skulde de faa lidt for meget i Hovedet, saa véd vi jo, at det er menneskeligt, men naar vi véd, hvad der er menneskeligt, saa véd vi jo ogsaa, hvad Mennesket er, og da det netop var det, vi skulde vide, saa kan vi jo nu gaa over til Dyrene.

Angaaende de Dyr, som æder Mennesket, saa kalder man dem Menneskeædere, og dem vil vi tage først, for man skal nu immer væk gemme det Behageligste til sidst.

Af Menneskeæderne har man foruden Lopper og dsl., som jeg ikke vil tale om, for jeg véd, hvad der skikker sig for et pænt Menneske i godt Selskab, og Trikinerne, som vi siden skal omtale, tre Slags af de værste, nemlig Hajfisk, Krokodiller og Ny-Zeelændere. Angaaende disse Dyrs Forhold til Mennesket er det at bemærke, at de to første æder ham raa, hvilket er aldeles raat, men de sidste ynder at æde ham kogt eller stegt, dog med koldt Blod, som dog er noget mere kultiveret.

Nu skal jeg præsentere Dem min Ny-Zeelænder, men De skal ikke blive bange af Dem, for jeg har været saa betænksom at gjøre ham ganske uskadelig. Han er rigtig nok af den Grund ikke ganske komplet, men efter som De jo nok véd, at i den nyere Videnskab, saa kjender man fornemmelig Dyret paa hans Tænder, saa skulde jeg dog mene, at De vil kunne danne Dem et godt Begreb om saadan en Ny-Zeelænder, naar jeg nu viser Dem denne Kind-Tand, hvormed han mange Gange har holdt sit ugudelige, afskyelige Maaltid. Vil De saa behage at bemærke, at denne Tand er hul, hvilket er en stor Mærkværdighed hos de vilde Dyr, eftersom det plejer

van at være en af Kulturens Frugter. Deraf læres, at det er ikke alle Kulturens Frugter, som er af de behagelige.

Saa kommer vi til Hajfisken, paa Tysk: der Hai-Fisch, paa Fransk: Labbaleine, som er bedre konserveret, skøndt han har nok Noget af den samme Skavank som det forrige Dyr, at der er saa Lidt af ham. De skal nu fornemmelig betragte Tænderne, af hvilke man har talt 5,555 i Overkæften og lige saa mange i Underkæften, men det kan dog nok være, at det er de 5 for mange. Om dette Dyr bemærkes, at hans Tænder bliver aldrig hule, des formedelst at han kan aldeles ikke kultiveres.

Her er nu Krokodillen, paa Tysk: der Krokodille, paa Latinsk: *Crocodillus* Linné, som er det Dyr, vi har læst om i Abeceten, at naar Krokodillen ynksomst græder, den aller snarest Folk opæder, og han er altsaa i visse Maader det selv Samme for de varme Lande som Vægtere og Politibetjente for et Par Aar siden var for de kolde, nemlig naar de gratulerte »Glædeligt Nyt-Aar, maa jeg bede om en Mark« om Morgen og slog Folk til Pensjonister med Koner og Børn om Aftenen. Deraf læres, at hvert Land har sin Plage, bare har den forskellig Façon i de forskellige Gestrikter af Jorden. Han er nu et af de forgiftigste Am-

fibier, som kan leve baade paa Vandet og i Landet, og for at det ikke skulde gaa med ham, som det gik med Tigeren, som De nok har læst om i Hamborg, at han brak ud i den Berlingske Avis, der ikke kunde faa ham aflivet, førend en Karl kastede sig over ham med sandt Løvemod, saa har Politiet i Kjøbenhavn væt saa vittigt og vaaren saa behageligt at skære mig Hovedet fra Kroppen, og Kroppen har de sat deroppe, hvor man faar de vaade Skjorter paa Kroppen, for at Hovedet og Kroppen ikke skulde løbe sammen igjen, inden Sol gaar ned, som De véd, at Tilfældet er med Snogen, der ogsaa er et Amfibium, naar man hugger ham over. Om Krokodillen er endnu det at bemærke, at efter ham er Krokodillegaden opkaldt.

Saa kommer vi til de Dyr, som Mennesket æder, og det er ulige behageligere, og der er nu baade højere og lavere Dyr. Angaaende, hvad det vil sige, at vi kalder dem for højere Dyr, saa skal jeg forklare Dem, at saadan kalder vi alle de Dyr, som saadan kan løbe og kan gaa og retirere sig selv i det Hele taget. Dertil hører nu Hornkvæget, saaledes kaldet til Forskel fra det Kvæg, der ikke er Hornkvæg. Hertil hører Oxen, paa Tysk: der Ochs, paa Fransk: le boeuf. Angaaende Menneskets Forhold til dette Dyr, saa æder han ham stegt med Løg og Kantøfler, som begge hører til Planteriget

eller Botaniken, som De nu selv kan se Altsammen.

(En Boeufsteg.)

Af Hornkvæget gives der flere Slags eller Racer, af hvilke denne, som jeg ynder mest, er den engelske, men den anden er fra Frankerige og hedder Fransk-Boeuf og fortæres med Smør og Persille, hvoraf læres, at Smag og Behag er meget forskellig i de forskellige Lande. Til Hornkvæget hører endnu dette Dyr:

(Et skoldet Kalvehoved)

som er den forlorne Skildpadde, at sige, naar han kommer i brun Sauce og Mælkepunch. Han maa ikke forvexles med den ægte Skildpadde, som De ser her, og som er meget forskellig fra den anden, undtagen naar man vender ham om paa Ryggen, for saa er han ogsaa forloren.

Saa kommer vi til de lavere Dyr. Af det, som jeg før sagde Dem om de højere Dyr, kan De nu sige Dem selv, at til de lavere Dyr hører alle de Dyr, som ikke kan gaa og ikke kan løbe og ikke retirere sig selv i det Hele taget. Dertil hører nu Østers eller Skaldyr, hvoraf have 3 Slags, Limfjords, Flensborgs og friske Fladstrands. Dette Dyr bestaar udvendig af Skallen, som De ikke skal forsøge paa at fortære, des formedelst at den er aldeles ufordøjelig, og saa Dyret, som sidder inden i

paa en Stol med et stort Skæg, og det kan glide ned Altsammen uden Frygt for at faa Ben i Halsen hverken af Dyret eller af Stolen, efter som ingen af dem har Lemmer. Angaaende Menneskets Forhold til dette Dyr, saa balberes han og spises raa, men i Berlin fortæres de raadne, for det er nu Moden der, hvoraf læres, at Moden ogsaa er meget forskellig i de forskellige Lande.

Her ser De nu en Østers, saadan et rigtigt Guds Ord fra Landet, lige saa vaad som den er trukken op af Vandet. Men det er ikke alle Østers, der ser saaledes ud, for den nyere Videnskab har nemlig lært os, at naar man behandler en Østers med Omhu og Kjærlighed, saa bliver dens Skal meget finere i alle Maader, og derfor har man nu hittet paa, at man fanger de vilde Østers og sætter dem i en Slags højere Dannelsesanstalt for Østers, og naar de saa er bleven tæmmet og balberet, saa ser de saaledes ud

(En Østerspostej)

og saa kan man æde baade Skallen og Dyret, og det er et Fremskridt, og deraf læres, at Verden gaar frem og ikke tilbages, naar man selv iblandt Østers kan finde saadanne rigtige Fremskridtsmænd.

Angaaende Østerserne, saa véd De jo nok, at der en Gang var et stort Regnevejr, som hed

Syndfloden, og den Gang dronede alle Mennesker undtagen Noah, hans Kone, hans 3 Sønner, Sem, Cham og Japhet, og deres Hustruer og saa Øster-serne, for de levede begribeligvis højt og formerede sig gevaldig og det baade til Lands og til Vands, for der var jo vaadt alle Vegne, og saa blev der saa mange af dem, at Menneskene mange hundrede Aar efter levede af bare Østers. Skallerne hev de, som rimeligt var, paa Mødningen, eftersom de jo snart maatte gjøre den Erfaring, at de var aldeles ufordøjelige, og disse Mødninger viser man endnu den Dag i Dag, og lærde Folk rejser mange Mile for at se dem, som jeg dog mener er Luxus, da man hver Dag kan se Magen efter dem paa Østergade uden for Ølhallen, den bajerske. Der er for Resten dem, der mener, at denne Gades egentlige Navn er Østersgade efter de mange Østers, man træffer der, men det skal jeg nu ikke sige min Mening om, eftersom det dog kun er en Strid om Ord.

Fra Menneskene og Dyrene kan vi nu gaa over til Svinene, som hører begge Steder hen. For de kan deles i de tobenede og de firbenede, men de tobenede er vi allerede færdige med. Men de firbenede er nu de aller vigtigste Dyr, eftersom de har lige saa mange Lyder og Dyder, som de har Ben, nemlig 4. De udmærker sig nemlig ved

indvendige Dyder og udvendige Lyder og indvendige Lyder og udvendige Dyder. De indvendige Dyder er nu først det dejlige Flæsk, som vist Enhver vil indrømme er en Dyd baade i en Skaal Ærter og i en sulten Mave, og saa de sorte Pølser. Til de indvendige Lyder hører Tinter og Trikinerne, der begge er af Slangefamilien, som fra Oldtiden er berygtet for en vis Snedighed. Af Slangerne gives der nemlig to Slags, de udvendige Slinger og de indvendige Slinger. De udvendige Slinger angriber deres Bytte udvendig fra, dem kan De se afmalet her udenfor, deraf Navnet. De indvendige Slinger angriber deres Bytte indvendig fra, deraf Navnet. Til disse hører Tinterne og Bændelormene; af de sidste gives to Slags, de med ét Hoved, som findes i Maven paa forskellige Dyr, og de med to Hoveder, som nok kun findes i Hovedet paa Doktor Hanisch, saa det er rimeligt nok, at det ene Hoved er hans eget. De har længe været kjendt og frygtet som et grimmigt Rovdyr, men i den nyere Tid er det lykkedes en Mand fra Blæsenborg, at de kan garves, hvorved han opnaar en Styrke som de bedste hollandske Skruebændler. — For Trikinerne, som er saa smaa, at De kun kan se dem med Forstørrelsesglas, har man endnu ikke fundet anden Anvendelse end til Oprettelse af Triinkontorer. Men om Slangerne kan endnu

bemærkes, at naar de udvendige Slinger gaar i Stykker, saa dør de, men naar de indvendige Slinger lever, saa gaar de i Stykker.

Til Svinenes udvendige Lyder hører Svineriet, som de altid er befængt med, og som begribelig er af forskellig Art efter Pølen, de har sølet sig i. Til de udvendige Dyder hører Børsterne, og hvad var vi Mennesker uden dem Andet end Svin? For det Vigtigste for et Menneske er dog, at man er et pænt Menneske, og naar man nu skrubber sit Gulv, fejer sin Stue, støver sine Møbler af og børster sin Kakkellovn, hvem takker man saa for Børsterne til alle de Skrubber og Koste? — Svinet! Og naar man børster sine Negle, hvis man ikke har bidt dem af, naar man polerer sine Tænder, hvis man har nogle, og glatter sit Haar, hvis man ikke er skaldet, hvad er det saa, der gjør En ren og pæn? Børsterne, og det er igjen Svinet. Og hvordan skulde man faa Dunene af sin Frakke og Støvlerne blanke og Hatten glat uden Klæde-, Negle- og Skobørste? Og alt det er Svinets udvendige Dyders Skyld. Ja selv dets udvendige Lyder maa tjene til Menneskets Renlighed — hvordan skulde en Moder faa optugtet sit Barn, naar hun ikke kunde sige til det: »Føj, din lille Gris!« Angaaende Svinenes Forhold til Mennesket, saa bliver de altsaa de aller højeste

Dyr, naar vi ellers er enige om, at Renlighed er en god Ting, som hun sagde, Kjærlingen.

Angaaende de øvrige Dyr, saa ser jeg, at jeg har saadant et dannet Publikum for mig og skal derfor ikke fornærme Dem ved at ville belære Dem om, hvad De véd i Forvejen, for pr. Exempel, at denne Fugl er Fløjfisken, og at den har kun den ene Vinge des formedelst, at den mangler den anden, det kan De jo sige Dem selv. Derfor vil jeg bare i al Godmodighed anmode Dem om at være saa behagelige snarest mulig at forføje Dem væk, at nogle Andre kan komme til, for jeg skal have den Ære at sige Dem, Videnskaben han være god nok, men det er dog Profitten, man skal leve af!

Politisk-satiriske
D i g t e o g V i s e r.

(Af »Punch«.)

Brev til en Ven i Grønland.

April 1875.

Du længes efter Danmark! Du vilde være glad,
Hvis igjen Du sad til Bords her i Landet.
Nej bliv blot, hvor Du er; selv vor lækreste Måd
Er nu om Stunder gennemtrængt af Trannet.

Til »Civilisationen« din Hu nu atter staar,
O bliv hos dine halvvilde Flokke!
Du aner ej, hvor helvildt her Fangedansen gaar,
Du kjender ikke vore Angekkokke.

Og drømmende Du sukker efter vore Festers Fryd,
Du skulde bare vide, hvad Du roser!
Her nede kan man neppe længer høre Ørenlyd
For lutter Snakketøjs-Virtuoser.

Du melder, at Du skræmtes af en Hvid-Bjørn — ak
En enkelt, som med Isen kom drivende!
Du skulde daglig baxes med det Rød-Bjørnpak,
Som yngler her til Lands, og som er blivende.

Og Du er led og ked af dine grønlandske Klæ'er,
 Kan Østergades Herlighed ej glemme.
 Men tro Du mig, vi ogsaa har Skindpelse her,
 Og deriblandt — ja fy for den Slemme!

Du klager, Du maa rejse omkring i »Konebaad«,
 Og, som Du har Forstand til, Du snakker.
 Vi farer nok med Panserskib? Jo pyt, vort Folkeraad
 Vil ha'e, at vi skal nøjes med Kajakker.

Du skriver, at din Himmel den er saa grumme graa,
 For sjeldent ser Du Morgenskyen gløde.
 — Fryd Dig ved dine Ræve, min Gut! de er jo blaa,
 Mens vore er saa djævleblændt røde.

Dit Liv med Hundekjørsel et Hundeliv Dig er.
 — O kunde jeg som Du la'e Piskens knalde!
 Du Lykkens Kæledægge! Vi har Hundegalskab her,
 Og »Basen« han er galest af dem alle.

Du, som vandrer under Nordlysets klare Straalespil,
 Jeg kunde Dig misunde al din Glæde!
 Her er saa Mange, Mange, der for Nord-Lys gjælde vil.
 Ak, de osrer som de spædeste »Spæde«!

„Hvad Svalen sang“.

Maj 1875.

Nu Svalen svæver hid,
 Det er Haabets lyse Tid,
 Selv »de mindste blandt de Smaa«
 Tør med Vingerne slaa.
 Al Verden gaar omkring
 I en grøn Kasseking;
 I en grøn Kasseking
 Gaar al Verden omkring!

Bondemanden gaar og saar,
 Frisk og grøn Rugen staar,
 Og Smaalærkerne spaar
 Ham en Guldhøst i Aar.
 Bondemanden gaar omkring
 I en grøn Kasseking —
 I en lun Kasseking
 Bondemanden gaar omkring.

Embedsmanden bag sin Pult
 Regner ud — Facit: Sult.
 Men nu haaber han paa
 Lidet Guld Korn at faa.
 Embedsmanden gaar omkring
 I en grøn Kasseking —

Hvis han har en Kasseking,
Gaar Embedsmanden omkring.

Chresten Berg slaar til Lyd,
Og i Kroen er der Fryd!
Og fra Kroen, o! hvor let
Vejen til en Taburet!

Chresten Berg gaar omkring
I en grøn Kasseking,
I Guld-Uhr-Kasseking
Chresten Berg gaar omkring!

Alberti, han staar klar
Til at spille i »Spar«!
(Ganske sandt er det nok ej,
Han debutere vil i »Nej«!)
Alberti gaar omkring
I en grøn Kasseking —
I Guld-Spare-Kasseking
Gaar Alberti omkring.

Mod at gaa bag af Dan-
sen den gamle J. A. Han-
sen ved Brand-Assuran-
cen assurere sig kan.

J. A. Hansen gaar omkring
I en brandgul Kasseking —
I Guld-Brand-Kasseking
J. A. Hansen gaar omkring.

Folketinget bander »Vi!
 »Vi er al Ting og I
 »I er Uting, som blot
 »Lystre skal i Stort og Småat!«
 Folketinget gaar omkring
 I en grøn Kasseking —
 Snart som slet ingen Ting
 Folketinget gaar omkring.

Landstinget vaagner op:
 »Lille Børn! hør nu stop!
 »Kan man faa en Smule Ro?
 »Strax paa Plads! Quos ego!
 Landstinget gaar omkring
 I en grøn Kasseking —
 I splinterny Kasseking
 Gaar Landstinget omkring.

Ja lad revne kun, Du Smaa!
 Du al Verden vise maa:
 Vi har ogsaa Næseben
 Her i Nordens Athen!
 Al Verden gaar omkring
 I en bagvendt Kasseking —
 I en bagvendt Kasseking
 Gaar vi ogsaa omkring!

Snart Bøgen staar i Brud.
 Saa vil vi springe ud!
 Og hvor Fugle synge, vil
 Vi Dryaden drikke til —
 Til Skoven gaar omkring
 I en grøn Kasseking —
 Til i grøn Kasseking
 Skoven danser omkring!

Folke-Hymne.

September 1875.

Kong Chresten stod i Jyders Kro
 I Blaamands Os.

Højt lød hans Ord i Aftnens Ro
 Om Kjærlighed, om Haab og Tro,
 Og dybt fra Folkehjertets Bo

Da steg hans Ros:

»Skal Danmarks Skib i Havnen naa,

»Bør Bogøs Drot i Stavnen staa -

»Som Lods!«

Kækt J. A. Hansen smed sin Syl
 Paa Langeland.

Da klang hans Røst lig Fenris-Hyl,

Han gav de Store Prygl paa Prygl

Og sanked atter Syl paa Syl

Ved Baal og Brand.

Han slog — paa Sagas Skjold der staar:

»Hvo kan i Danmark kløve Haar

»Som han?»

Dit Navn, Alberti! glemmes ej

Af Sjællandsfar!

»Spar!» raabte Du, »og spar hos mig!

»Kun aldrig den forkerte Vej

»Med Sølvørtøjet! Nej! Nej! Nej!

»Spar Bonde, spar!»

Og Sparekassen blomstred smukt,

Til Folkegavens Gylden-Frugt

Den bar.

Du Winthers Vej til Sølv og Guld,

Brandpolitik!

Saa længe Bonden saar i Muld,

Saa længe Faaret gaar med Uld,

Hos Dig min Pose faar jeg fuld,

Brandpolitik!

Lad pløje hver, som pløje gad!

Skænk Du mig Klæder, Sko og Mad

Og Drik!

S c e n e

af

„Intriguerne paa Kristiansborg“.

Et Mindeblad, tilegnet Hærudvalget samme Steds.

Oktober 1875.

Formanden.

Nu begynder Mødet da.

Ingen vil vel Ordet ha'e? (Pavse)

— Ingen af den hele Klynge?

Ska' vi synge?

Hele Udvalget.

La' vos, ja!

Formanden.

Hvad skal vi med Militær?

Berg og Bojsen.

Dannemænd kan døve Sværd!

Hele Udvalget.

Ja det ka' vi. Kommer Prøjsen,

Træder Bojsen

I Gevær.

Frede sin Vrede da vil ikke dæmpe,

Sangens Kæmpe skal vort Hjem be-

skytte trods en Hær!

Formanden.

Men hvis Bojsen synker ned?

Berg.

Rykker frem et nyt Geled.

J. A. Hansen.

Tauber være skal dets Fører,

Thi ham rører

Ingen ved!

Hele Udvalget.

I Monduren blank og stram

Fjenden flygte vil med Skam —

Zahle.

Hvis ej strax vor lille Zahle

Med en Tale

Gjør ham tam.

Hele Udvalget.

Prøjsen! Af dine vi frejdig kan grine.

(Det banker. Døren aabnes.)

Formanden (dæmpet.)

Død og Pine! Fy for Dine-

sen! Der har vi ham!

Danmark dine Mærgelgrave.

Januar 1876.

Danmark! dine Mærgelgrave
 Er en kostbar Skat!
 Hvad var vel din skjønnne Have,
 Var ej der de sat?
 Hvad var dine gyldne Agre
 Uden dem? Kun Heder magre!
 Hvad var Bondens tykke Mave
 Uden dem? — Af Lave!

Danmark! dine Mærgelgrave
 Er en kostbar Skat!
 Ve Enhver, som i din Have
 Vandrer skal ved Nat.
 Over Marken hen han skyder,
 Men med Et et Plask der lyder. —
 Sent, naar Morgensol oprinder,
 Død Mands Krop man finder!

Gildet paa „Banen“.

Januar 1876.

Paa Banen skulde være Gilde
 Alt for den gamle Svend,
 Som jo saa gjerne vilde
 Forsamle sine Mænd.
 Og alle Blade kalde
 Og røre deres Skralde,
 Saa snart som Larsen gi'r Signal
 Med Møddingens Morgengal.

At byde Gæster mange
 Hr. Chresten skulde gaa:
 Han havde Ben saa lange
 Med Syv-Hundred-Mil-Støvler paa.
 Til hver en Kro han drog,
 Tre Gange Trommen slog,
 At byde alle Bønder smaa
 Til Gildet flux at gaa.

Fra Blæsenborg den fine
 Hr. Græve drog derhen
 At lyse op med sine
 Katholske Lygtemænd.

Han Salen skulde pynte,
 Hvor Gildet skulde staa,
 Med røde Rævelunter
 Og med Brandlilier smaa.

Alberti skulde ogsaa
 Være deres Præst,
 Hans sorte Kjole viste,
 At han var Kaldet næst,
 Han var en højlærd Mand,
 Klog over al Forstand.
 Han siger: »Nej« og »Ja men« —
 Trods Nogen i vort Land.

Og Bandholtz skulde ogsaa
 Være deres Degn.
 Han kan saa grumme meget,
 Skøndt han er grumme klejn.
 Hans Tale er en Lyst,
 Han har en dejlig Røst,
 Han er lidt tysk i Mælet,
 Men dog »so dansk« i Bryst.

Og Bojsen skulde være Skafter
 Og sætte Mad paa Bord;
 Thi han var den iblandt dem,
 Der var saa meget stor.

Og dersom Nogen kommer
 Og Lyst til Maden faar,
 Saa kan han ene magte dem,
 Med Knævren han dem slaar.

Og Skænkere de havde,
 Det var de Bønder smaa.
 De tænkte ej paa Andet
 End paa at tappes af:
 »Lad Bøssen kun gaa om,
 Saa snart den bliver tom!
 Vi vil den ikke fylde,
 Saa gjør vi højre — om!«

De havde og to Spillemænd,
 Og de var meget smaa:
 Det var den lille bitte Zahlegal
 Og Wie-wie-wiegell, Aa!
 De slog sit Hakkebrædt
 Tre Gange hver saa net,
 Til alle af Musiken
 Var bleven ganske træt.

Paa Banen stod det Gilde,
 Det var saa bedsk en Taar.
 Den Gamle grinte ilde,
 Han saa sit Banesaar.

Han raabte: »Ved din sorte
Kalot! hvi er Du borte
Kalot! hvi er Du borte,
O Høgsbro! med dit Kuld?»

Han rundt i Salen søgte,
Fandt ej sin fordums Ven.
Han sukked: »Ak, naar skulle
Vi favnes dog igjen?
O vé, o vé, o Plage!
Jeg kan det godt forstaa,
Det Forenedes Leve-Dage
De er nu ganske faa.»

Loftets Bæger.

Den sidste Aften paa Bundtmager-Loftet.

April 1876.

Ved Vinter-Tid, naar Ploven staar,
Naar Bonden tungt til Loen rokker,
Hvor Plejlen rask mod Kærnen slaar,
Mens Tinget sig paa Slottet flokker —
Paa dette Loft saa mangen Gang
Vi mødtes efter Klokkens Klang
Og glemte Højres Dødning-Sang,
Thi der var Venstre i vort Hjærte!

Men Estrup driver lumsk sit Spil,
 Thi medens sorgløst her vi spøjte
 Og glemte rent, at han var til,
 At hævne sig han snildt forsøjte.
 »To Maaneder!» lød fra hans Bord,
 Og vi, vi grinte højt i Kor
 Og glemte rent det gamle Ord:
 »Den ler dog bedst, som ler til Slutning!»

Selv Du, vor Berg, som højt har let
 Ved Tanken om en snar Forandring,
 Til hvem med Fryd vi op har set,
 Er kun en Hr. Berg paa vor Vandring.
 Du kom hertil, Alt var saa smukt,
 Ustandset steg Dit Ønskes Flugt.
 Ved Trønen vinkte Talens Frugt —
 Ak! for at naa den Du bortdrager!

Vor Hæders-Kalk er alt udtømt,
 Det staar til Folket nu at vælge.
 Vi vandre skal, til det har dømt,
 Omkring i vore egne Bælge!
 Lad Urnen skille Ven fra Ven!
 Med Zahle søge vil igen
 Landflygtig vi til Salen hen,
 Hvor han sit Vid har ladet tilbage.

Ny-grundtvigiansk Fædrelands-Sang

til Nutids-Brug

efter en ældre Tekst læmpet af en Grundtvigianeroide.

Maj 1876.

At Over-Tal er Over-Magt,
 Det glemte han, »den Gamle«,
 Men det er nu for Lyset bragt,
 Det véd hvert Barn paa Skamle;
 At Stemmer ikke tælles bør,
 Men vejes, som man vaased før,
 Er Løgn i Højre-Halsen.

Det saa' alt Fonnesbech, den Dværg,
 I Fjor med hans Værk-Fæller,
 At Ingen-Ting mod Age-Berg
 Det nytter, at de spræller.
 De plat ud glemte dette her:
 Ved Over-Tal en Jætte-Hær
 Bli'er til en Hær af Aser.

Vort Lands og Venstres Sag er én
 Trods alle Højres Finter.
 Vi véd, at Bogøs Drot staar ren
 Som Bjørnbak og Gert Winther.

Og Højre fra sit Dødning-Straa
Skal fare ræd til Hel-Hejms Vraa,
Naar han staar frem i Vaaben!

Som Venstre trende Gange alt
Har trodset Ræve-Rænker,
Vi pine skal den Højre-Pjalt,
Til Kongen kønt os bænker
Paa Pladsen, som er for vor Bag
Bestemt, og helst den Dag i Dag
Paa Stats-Vogns-Kuske-Bukken!

Da skal der skingre Piske-Skrald
Om døve Højre-Øre!
Med Venstre-Knald til Højre-Fald
Vi skulle Vognen kjøre.
Ti nu er vi i Over-Tal
Og derfor Over-Tallet skal
Og være Over-Magten.

Sommer-Livs-Billede.

Juli 1876.

De Venstre-Mænd kommer kjørendes
 De mange hundrede Mil, Mil, Mil.
 Ja, det er dog oprørendes —
 At de aldrig kan faa Hvil,
 Men de maa altid kjøre:
 »For Højre skal ha'e Kil —
 »Ej komfallera, Hurra!
 »For Højre skal ha'e Kil.«

For Bønderne op de snakker
 Om Tiende og Told, Told, Told,
 Paa Kaffe og paa Tobakker
 Og paa alskens Alkohol,
 »For Tolden og Ministeriet
 »Skal sendes Pokker i Vold —
 »Ej komfallera, Hurra!
 »Skal sendes Pokker i Vold«.

Som Vaaben kan de bruge Alt,
 Endog en skæv Rekrut, -krut, -krut,
 Og Bonden, han kan sluge Alt,
 Hvad der ham bliver budt,

For hvis selv han vilde tænke,
 Saa var han jo kaput!
 Ej komfallera, Hurra!
 Saa var han jo kaput!

Men lakker det saa mod Aften
 Og naar de trætte bli'er, bli'er, bli'er,
 Saa bringer Krofa'er Saften,
 Og saa, ja sikken Svir!
 Minister-Porteføljer
 Hinanden rask de gi'er —
 Ej komfallera, Hurra!
 Hinanden rask de gi'er.

Og naar saa hver sig redet har
 En Tur paa den høje Hest, Hest, Hest,
 Og naar de hinanden gnedet har
 Med Ros, som de kan bedst,
 »God Nat!» siger de til Bonden,
 »Sikken dejlig Folke-Fest —
 »Ej komfallera, Hurra!
 »Sikken dejlig Folke-Fest!»

Vælger-i-Vaaben-Sang.

(Motivet fra »Røver-Borgen«.)

Avgust 1876.

Velkommen Venstres Purpur-Skaal!
 I Kroen ved det røde Baal
 Din Virak sig omkring os slynger,
 Mens Venner Venners Lov-Sang synger:
 Først tømmer Du et Glas for mig,
 Saa drikker jeg en Skaal for Dig:
 O Chresten! hør ved Bæger-Klang
 Vor Vælger-Sang, vor Vaaben-Sang.

Ej Chresten elsker Borg og Stad,
 Hvor Kvæget brøler, er han glad;
 Og Kjær og Strandskov ham forlyster
 Og Zahle, som sin Musa kryster.
 Og naar vi som Pionen rød
 Ved Bollen staar i dobbelt Glød,
 Da glæder ham ved Bæger-Klang
 Vor Vælger-Sang, vor Vaaben-Sang.

Det Bedste mangler dog endnu,
 O Bogøs Drot! det bringe Du
 Til Trods for Estrups onde Vætter:
 En halv — en hel Sneg Taburetter,

Som vi kan favne glad i Hu,
 Saa mægtbegjærlige som Du —
 Da lyder Dig fra Kroen trang
 Vor Vælger-Sang, vor Vaaben-Sang.

Telegrammet.

Gammel Folke-Tone.

Avgust 1878.

Hr. Chresten sad paa sit Kontor
 Med Haanden under Kind.
 Han skottede ad Gaden ned
 Og smilede bag Skind.
 Fordi han ventede, fordi han ventede Telegrammet.

»Sex hundred Skole-Mestres Flok
 »Til Aars er dragen hen,
 »Og hver af de sex hundred véd,
 »Jeg er hans bedste Ven.«
 Fordi han ventede, fordi han ventede Telegrammet.

Hr. Chresten saa paa sit Guld-Uhr;
 Det led mod Sengé-Tid;
 Da stænged han sin Port og lod
 Sin Smaa-Dreng kalde hid.

»Og hvis der kommer Telegram,
 »Du liden Trykker-Pilt,
 »Af søden Søvn Du raabe mig,
 »Endog det vorder sild!«

Hr. Chresten sov den ganske Nat
 Og drømte hart iblandt,
 Men der han slog sit Øje op,
 Sin Kaffe-Taar han fandt.

»Af Sted Du liden Trykker-Pilt!
 »Du være ikke sen!
 »Ligger maaske Telegrafens Bud
 »Alt med et brudt Laar-Ben!«

Hr. Chresten pudser sit Glar-Øj'
 Og stirrer efter ham,
 Saa tren han ind og mælte, der
 Var intet Telegram.

Hr. Chresten sank i Stolen ned,
 Tog af sin Daase Pris,
 Og læste saa — men af hans Haand
 Faldt Berlingske Avis.

»Ved Danmarks trende tusind Ris!
 »Sligt tør I byde mig?
 »En Tak, en Hilsen sendt af Sted,
 »Men den forkerte Vej.«

Hr. Chresten læste om igjen,
 Hans Øje stod i Vand,
 Men intet Bud til Bogøs Drot,
 Kun til Kong Christian!

»Til Gardarike — ha! ha! ha!
 »Med Tak — hvorfor? Ej, ej!
 »Hvem er da Danmarks første Mand,
 »Mon han? hvad eller jeg?«

Hr. Chresten greb sit Tude-Horn
 Og tuded over Land,
 Og »Morgenbladet« tuder med
 Alt, hvad Hr. Chresten kan.
 Fordi han ikke fik, fordi han ikke fik Telegrammet.

Kejseren af Brasilien.

(Musik af F. A. Reissiger.)

Avgust 1876.

Sorten Røg over Øster-Sø gaar,
 Højt i Nykjøbing paa Falster staar
 Kammerherre Tobiesen,
 Spejder over Hav mod Rostock:
 Kommer ikke Kejseren af Brasilien?

Ti Gang Hundred omkring ham staa
 Falstringers Flok. Mod Rostock saa
 Solstegte Mænd, da steg det:
 Hvor bliver Dampskibet „Jylland“?
 Kommer ikke Kejseren af Brasilien?

Men da Solen stod middagshøj,
 Skinned bare paa Middagsmads-Røg,
 Blev det som Storm at høre:
 Hvor bliver Dampskibet „Jylland“?
 Kommer ikke Kejseren af Brasilien?

Stille, stille i samme Stund
 Alle stod, thi fra Mavens Grund
 Knurrede som Suk mod Brystet:
 Borte bli'er Dampskibet „Jylland“!
 I Bajreuth er Kejseren af Brasilien!

Siden efter i mange Aar
 Kjole-Bryster til Følge faar,
 Helst dog i festlyse Nætter:
 Borte blev Dampskibet „Jylland“,
 I Bajreuth sad Kejseren af Brasilien.

En ny Vise

om den

„Ærbødighed“,

som i et frit Land skyldes Folkets Repræsentanter.

(Motivet fra »Morgenbladet« for 2den December.)

Melodi: Trankebar-Visen.

December 1876.

Nu vil jeg synge en Morgen-Sang,
 O lytter vel til min Røst, I Unge!
 Hvis det skal gaa Eder vel en Gang,
 Pas paa at styre jer Pen og Tunge!
 De Mænd, som Folket paa Tinge hylder
 Og kaarer, glem ej, at dem I skylder
 Ærbødighed!

Selv naar I læser Hr. Zahles Blad,
 Og I maa holde paa Eders Mave,
 Og naar I skuer ham kisteglad
 Ad-Vægge op, ned ad Stolper trave,
 Husk han er kaaren! I maa ej grine!
 Betænk, I skylder ham Død og Pine
 Ærbødighed!

Og naar vi færdes ved Folke-Fest
 Der ovre mellem de jydske Bønder,
 Og Søren Kjær hamrer løs som bedst
 Og river Godtfolks »Pjalt Lintøj« sønder,

Saa prøv blot ikke at slaa til Søren,
Vis ham, hvis han smider Jer paa Døren,
Ærbødighed!

Naar Chresten Berg ta'er sig af vor-Drot
Og »varer ham loyalt« paa Tinge,
Idet han slænger sig kort og godt,
Imens de andre et Hurra bringe,
Saa sig blot ej, der er *»some thing rotten«*,
Nej, rejs Dig op og vis Bogø-Drotten
Ærbødighed!

Og naar Du træder i Tingets Sal
Og hører En paa den store Tromme
Beständig buldre, som han var gal,
Mens Andre stadig væk gi'er *»den Stumme«*,
Husk, at Du skylder, naar der de møder,
Endog de værste Rabalder-Jøder
Ærbødighed!

Smaadigte
og
Lejlighedssange.

1864—77.

Original

Original

1841

Dannebrogs-Sang.

Naar frem jeg føres
Med frejdig Sang
Til Kuglens Fløjten
Og Sværdets Klang,
Naar Fjender falde
Som Høstens Rug —
Da luer dobbelt
Min røde Dug.

Trindt om den spreder
Sit lyse Skær,
Og stærkt det straalet
Igjen fra Hver,
Som Hjertet vender
Mod Fjenden fro,
Hans Tal ej tæller,
Men slaar for to.

Naar hjem han stævner
 Fra blodig Dyst,
 Mit Billed lyser
 End fra hans Bryst,
 Et Kampens Minde,
 En Billed-Skrift:
 »Dig takker Danmark
 »For din Bedrift«.

Farvel, Lille Jens!

»Lille Jens, kjære Dreng! Lille Jens, kom herhen
 »Til din Mo'er! Her er Fare paa Færde.
 »Det er Mikkell, den Lux; jeg har sét ham igjen
 »Luske om udenfor ved vort Gjærde.«

— »Er det Mikkell? Aa nej da! Saa skal han
 faa Skam!

»Jeg gad vidst blot, om det er den samme,
 »Som jeg mønstrede sidst; for i Fald det er ham,
 »Ja, saa har han en ordenlig Skramme.«

— »Ak, ja stænges han burde bag Lukke og Laas!
 »Hans Tanker gaar paa rent gale Veje.
 »Nu han tænker, fordi han har plukket min Gaas,
 »Saa er ogsaa min Høne hans Eje.«

— »Lad ham tænke! Jeg henter min Knippel
fra Krog,

»Og saa skal nok Hr. Mikkel jeg lære,
»At om ogsaa han er saa umaadelig klog,
»Saa han kunde dog klogere være.«

— »Saa Farvel, lille Jens! Jeg bli'er hjemme imens.
»Jeg gaar ind for at koge og bage.
»Du kan tro mig, min Gryde skal ej være læns,
»Naar igjen Du til Huse kan drage.«

— »Saa Farvel! — Naa saa Mikkel vil ha'e sig
en Steg.

»Ja men Du kan tro Nej, lille Moppe!
»Du er kry, fordi Solen er gaaet sin Vej,
»Men pas paa — lille Jens han er oppe!

Til

J e n s .

Adr.: Dannevirke.

(Hermed et Portræt.)

Vær hilset Jens, min Hjertensven!
Hvor staar det til dernede,
Hvor Volden knejser stolt igjen
Og kæk som før den danske Svend
Staar med sin Riffel rede?

Jeg hører, hvad jeg godt forstaar,
 At Tiden stundom glider
 Lidt smaat, omtrent som Sneglen gaar,
 Mens Vintrens Storm med Vingen slaar.
 Og barsk i Næsen bider.

Og saa jeg fatte kan, at nu
 Du heller vilde stride
 Med Tysken; om han end er snu,
 Han er dog Kjød og Blod — og Du
 Igjen da kunde bide.

Nu har jeg gaaet og tænkt derpaa,
 Om ej jeg kunde skikke
 Dig Lidt, for Tiden at forslaa
 Og dertil Grillerne de graa,
 Om de Dig skulde stikke.

Saa sprang jeg ud at høre Nyt,
 For Dig en Slump at melde.
 Hos Per og Povl jeg spurgte lydt,
 Men alt det Svar, jeg fik, var »Pyt!
 »Hvad kan Du selv fortælle?«

Ja Jens! Du venter Nyt fra mig,
 Men hvad skal jeg Dig række?
 Naar jeg skal ha'e min Mad fra Dig,
 Og Du er læns, er ogsaa jeg,
 Og sulte maa vi begge.

Men paa min Vej jeg fandt et Kort
 Til Dig; kun et, ej flere;
 Men det er af en egen Sort:
 Om det kan blæse Griller bort,
 Det kan Du nu probere.

Det er et rigtigt Herre-Blad,
 Det ene Kort, jeg sender.
 Stil alle Jenser op paa Rad,
 Gaa Rækken rundt og spørg dem ad,
 Om de den Herre kjender.

Jeg vædder, ved det første Blik
 De Munden op vil spærre
 Og sige med et venligt Nik:
 »Gud signe ham, Kong Frederik!
 »Det var en prægtig Herre!«

— Ja mørkt her var i mange Aar,
 Kun tynd var Danmarks Lykke,
 Og trange kun var Folkets Kaar.
 Det var, som om den milde Vaar
 Ej vilde Landet smykke.

Saa kom han, lig den varme Sol,
 Som bringer Alt i Grøde,
 Som væver Skovens grønne Kjol
 Og virker ind den blaa Fiol
 Og Hegnets Roser røde.

Saa kom han, Danmarks bedste Skjold,
 Og var hans Tid end liden,
 Dog fik han, før hans Haand blev kold,
 Af Gruset rejst den sunkne Vold,
 Som nu skal staa i Striden.

Ja, ham Du ser, ret som han stod
 Blandt os i Danmarks Have,
 Saa kæk og stærk, saa mild og god,
 Saa huld og vennesæl imod
 Den Høje som den Lave.

Ja Jens! det var en Drot for os,
 En Drot for danske Drenge!
 Og Tyskens Ravne-Skrig til Trods
 For Frederiks Værk vi ville slaa's,
 Saa det skal spørges længe.

— Det Kort vel Plads hos Dig kan faa?
 Vel værdt at gemme er det,
 Og dersom Tiden ej vil gaa,
 Saa tag det frem og se derpaa
 Og se Dig glad om Hjertet.

Og nu Farvel, min Jenselil!
 Jeg skrive skal saa ofte,
 Som jeg kan finde Tid dertil,
 Thi selv jeg grumme gerne vil.
 Lev vel! Din

Vemmetofte.

Efter-Skrift.

Man om en »Konferens« har talt
Og Noter til os sender.
Det var i Grunden ej saa galt,
Naar blot man ikke der blev kvalt
Af sine gode »Venner«.

Dog mene somme Folk, at Sligt
Var godt i alle Maader.
Det var saa grumme hyggeligt,
Og Danmark er jo netop rigt
Paa Konferense-Raader.

Dog véd jeg kun én »Konferens«,
Hvorved vor Sag kan fremmes:
Naar den, som skal for Danmark skænd's,
Vor Konferense-Raad, er Jens
Og der »med Kugler stemmes«.

Vaar eller Vinter?

„Hvi vandrer Du saa sorgfuld? Se op, og se
Dig ud,

Hvor Solen atter stiger højt paa Himlen!
Alt, hvad der lever, lyder den stærke Herskers Bud;
Se, frem af Jorden mylrer Blomster-Vrimlen!

De milde Vinde vifte med Bøgens unge Blad,
Det muntre Firben mellem Løvet leger,
Den sorte Snog af Jorden sit Hoved rækker glad
Og i det varme Solskinsbad sig kvæger.

Hør blot, hvor Hesten vrinsker og stamper med
sin Hov,
Mens Pisken knalder over Bondens Ager.
Der trækker dybe Furer i Jord den skarpe Plov,
I Sporet trolig fulgt af hæse Krager.

Ja selv de gamle Trær, som staa levnet hist og her
Med Stammen hul og Kronen brudt foroven,
De løves og en Smule og drømme saa, de er
Som fordum end de fejreste i Skoven.

Og alle de Smaavæsner, som kummerlig kun krøb
Omkring og gnaved Kaalens tykke Blade,
Nu flagre frem i Lyset fra det sprængte Puppesvøb
Og suge Honning, spraglede og glade.

Og Fuglen kommer flyvende herhjem fra fremmed
Strand

Og jager med de Frænder smaa i Lunden.
Hvor gaar den lille Strube paa den brudesmykte Han!
Den kom, den kvad — og saa var Magen vunden.

Og Kukkeren, hin Bøgeskovens gamle Mystifax,
 Du hører, hvor de dunkle Skygger vinke:
 »Kukkuk!« Hvor er den henne? Ja fløjen er den strax
 At lægge sine Æg hos liden Finke.

Fra Hulen, hvor det sovende den lange Vinter laa,
 Det gamle Pindsvin gaar mod Aften silde,
 Nu Jægten skal begynde imellem Løv og Straa;
 Pas paa! Det gjælder Dig, Du vævre Bille!

Og hist, hvor Taagen ligger over Engen som et Slør,
 Du døves fast af glade Frøers Kvækken.
 Hej hopsa! hvor de springe afsted blandt Siv og Rør,
 Indtil de plumpe hovedkulds i Bækken.

I Mudderet det rører sig; hvad glider der forbi?
 Se Krebsen, færdig just med Ham at skifte,
 Den spræller i sit nye, sit røde Liberi
 Og plumrer Vandet med sin Hales Vifte.

Nu ligger den og lurder; der kommer — pas nu paa!
 Det er nok Noget, som var godt til Føde.
 Den klemmer og den klemmer, men ak! det vil ej gaa.
 Den Stakkel! End er Saxene for bløde.

Ja, hvor dit Blik Du vender, Du skuer Vaarens Værk,
 Hvorfor vil Du da gaa omkring i Blinde?

Nei, knæl og vend dit Aasyn mod Foraarsolen stærk,
Saa vil paa Dig en Straale ogsaa skinne!"

— "Ak! paa min Broders Ager har Haglen holdt
sin Høst,

Hans stolte Skov staar hvert et Blad berøvet!
Formørket er hans Øje og klangløs er hans Røst,
Hans fejre Haab blev grusomt traadt i Støvet.

Ja, dybt vor Broder sørger! Hans Sorg mig
nager mer

End min, og derfor kan jeg Dig ej lyde.
Du taler om en Sol, hvor jeg klamme Taager ser
Og Intet, Intet, som kan Taagen bryde!"

Vugge-Sang.

Sov nu min Lille, sov sødt og sov længe!
Sov, til Du vaagner med Roser paa Kind!
Husk, at din Moder kan trænge til Dreng,
Dreng med Kræfter og Kækhed i Sind!
Ser Du, med Hovedet bøjet hun staar,
Moderens tungeste Sorg har hun fristet;
Hører Du Sukket, naar Tankerne gaar
Bort til de Mange, hun misted'?

Blandt sine Børn sad hun frejdig i Haven,
 Sangen lød højt, og Høst-Léen klang.
 Da blev der tyst, da bar de til Graven
 Sønnen, den stærke, som værnede om Vang.
 Voldsmænd da sprang over Gjærdet paa Stand,
 Stormede frem — hendes Skare var liden.
 Spejdende saa hun om Hjælp over Strand —
 Hun blev alene i Striden.

Kampen var kort; men som Skyer, der fare
 Fremad og jage hinanden paa Flugt,
 Spurgtes de tungeste Tidenders Skare,
 Budskab om Sorg, som i Kummer blev slukt.
 Vangen blev trampet til Vaabnenes Brag,
 Søn efter Søn saa' hun kæmpende segne —
 Over hans Grav vajer Voldsmændens Flag,
 Moderen kan den ej hegne.

Saa kom der Fred og saa kom der Smerte:
 Sønner og Døtre saa ædle og tro,
 Vristed' med Vold fra det elskende Hjerte,
 Aande nu tungt i Fjendernes Bo.
 Husk det, min Dreng, naar Du staar som en Svend!
 Der er 'et Maal, imod det skal Du stævne!
 Der er saa Meget at vinde igjen!
 Der er saa Meget at hævne!

Læreren og Drengen ved Rosenbusken.

En Fabel.

»Og det har Du kaldet en Rose, din Knægt?«
 »Bryd dig aldrig om den! den er ikke korrekt!
 »Har Du ikke bemærket, Du lille Nar,
 »At for mange Blade de Kroner har?
 »Se! denne er skæv paa den ene Side!
 »Det er nu Noget, jeg ikke kan lide;
 »Og det er Noget, som Du burde vide,
 »At dette med Mere kan ikke passe
 »Paa en Blomst, Du véd, af den tolvte Klasse.
 »Nej! Tax-Træet hist, det skulde du heller
 »Betragte — det er bygget af »prikkede Celler«.

Drengen vidste, hans Lærer var klog,
 Og talte saa godt som den bedste Bog.
 Saa rykked' han Busken op — med et Suk,
 Thi han syntes i Grunden, at Blomsten var smuk.
 Og medens den visned' forglemt i Krogen,
 Han lærte sin Rose korrekt efter Bogen.
 Men se! da Sommeren atter kom,
 Han saa' sig bedrøvet i Haven om
 Og sukked': »ak, havde jeg Rosen plejet!
 »Det var dog den skønneste Blomst, jeg ejed'!«

„Lærer i Naturhistorie“.

Kaiser: „Og det vil De vise fremfor Penge?“

Trop: „Ja, hvorfor ikke! etc.“

Ja vel! Ja vist! Jeg vil vise den frem!
 Jeg vil vise den frem for Penge!
 Thi jeg hører til dem, som af Fjeldets Gem
 Daglig Sølv et maa sprænge.

Jeg gjerne det gjorde for slet ingen Ting
 Og tog med Takken til Takke,
 Men Skræder og Skomager gjør slet ingen Sting
 Gratis paa Støvler og Frakke.

Nu kjender jeg lidt til den Vrimmel af Dyr,
 Som tumler sig inde i Skoven,
 Som løfter sig højt mod de sejlene Skyr,
 Som kløver sig Vej gennem Voven.

Nu kjender jeg lidt til det Blomsterflor,
 Som pranger med Duft og med Farve,
 Som vrister Brødet af Luft og af Jord
 Til os og den ringeste Larve.

Og lidt til de lønlige Kræfter, som bor
 Og rastløs virker i Hjertekamret,
 Og lidt til det virksomme Værksted, hvor
 Tankens Kjæde bli'er hamret.

— Og saa er der dem, der vil vide Besked
Om Livet, som trindtom sig rører;
Til dem jeg bringer det Bedste, jeg véd,
Og det gennem Øjne og Ører.

Dog helst jeg dvæler ved det, der er smukt,
Som fængsler Øre og Øje,
Thi det gi'er Tanken Vinger til Flugt
Fra Støvet op mod det Høje.

Og hver Gang en Hilsen fra Skjønheds Kyst
Som denne — til mig sig svinger,
Saa gaar min Gjerning med større Lyst,
Og glad min Tak jeg da bringer.

Ja glad — men i Glæden der stiger et Suk,
Og Grunden jeg skal Dem betro den,
Jeg synes, at Jorden er alt for smuk
For de Fleste af dem, der bebo den.

Gamle Minder.

Hvor Kirketaarnet knejser
Blandt Bondehytter smaa

Som den ranke, hvide Svane
 Mellem Ungerne graa —
 Hvor Tørvén staar i Stakke
 Paa det friske Mosegræs,
 Mens Hesten langsomt trækker
 Til Bys det sorte Læs —

Og hvor de høje Linde
 I lysegrønne Dragt,
 En Rad af stærke Kæmper,
 Om Haven staa Vagt
 Og stemme Ryg mod Stormen,
 Naar den vil bryde ind
 For at lege med de Æbler
 Med den rødmende Kind —

Derhen, til Præstegaarden,
 Jeg gik saa mangen Gang
 I Høst, naar Rugen segned
 Til Leernes Klang,
 Og naar Marken var et Snehav,
 Og naar Vaaren bragte Tø,
 Saa Vejen blev til Mose
 Og Mosen til en Sø.

Og tren jeg ind i Stuen,
 Et »Velkommen« der klang,
 Som naar Vaarens første Lærke
 Dig hilser med Sang.

Da fik Du travlt, min Højre!
 Fra Haand til Haand Du gik,
 Og Hjertets Sommervarme
 I hvert Haandtryk Du fik.

Ja, det var Solskinsdage,
 Var det end Regn og Blæst,
 Thi vi var jo som hjemme,
 Og Glæden var vor Gæst,
 Og løs det gik med Løjer
 I Mark og i Eng,
 Fra vi fo'r ud af Fjerene
 Og til vi sank i Seng.

Kan Du huske, hvor vi avede
 Den trodsige Natur,
 Betvang den vilde Ranke
 Paa Stuehusets Mur,
 Stjal Sten af Havegjærdet
 Og taarned op en »Alp«,
 Og lærte gode Sæder
 Den vævre Hundehvalp?

Og Hængeaskfabrikken!
 Ja, skøndt Alverden véd,
 At Hovedet skal opad
 Og Benene skal ned,
 Kæk voved Du at tvivle,
 Du rykked Asken op,
 Grov Toppen ned i Jorden,
 »For saa bli'er Roden Top!«

Fredløse. Kylling-Bane!
 Forvorpne sorte Kat!
 Du var klog, Du havde Klør,
 Men dog fik vi Dig fat.
 For Hullet, hvor Du fjæled Dig,
 Vi spændte snildt en Sæk,
 Saa fo'r Du ind i Sækken
 Og saa var Du væk!

Og husker Du mod Aften
 De beundrende Blik,
 Naar Mærgelkassen langsomt
 Foran Havestuen gik?
 Alt det Skjønne, alt det Herlige,
 Som Saga har i Gem,
 Paa Thespiskarren saa man
 Livagtig manet frem.

Og naar vi havde støjet
 Og til Hvile os lagt,
 Hvor sov vi da trods Katten
 Og hans vilde Rotte-Jagt —
 Den Kjære, han tog Skylden,
 Naar vi paa Kattefjed
 Ved Daggry fra en L'hombre
 Til Sengen listed' ned.

De Dage længst er svundne,
 Og mangel En af dem,
 Som var glad blandt de Glade,
 Gik til det sidste Hjem.

De Dage længst er svundne,
 For Tanken Alt dog staar
 Saa frisk som var det Minder
 Fra i Dag og i Gaar.

Jeg var der aldrig siden
 I Sengeløse By,
 Ved ej, hvad der er sunket
 Og spiret frem paa ny.
 Der sysle andre Kvinder,
 Der virke andre Mænd,
 Og kun i Tanken vandrer
 Jeg tit med Tak derhen.

Det har jeg gjort i Aften.
 Alene her jeg sad,
 Men man skal være to,
 Skal man rigtig være glad.
 Saa tog jeg Dig i Følge
 — Ja hvad der synes glemt,
 Det ligger stundom, Kjære,
 Just aller troligst gemt.

Til min Ven N. N.'s forlorne Karnevals-Skæg.

Du lille Skæg! Fortæl! Fortæl
 Mig hvert et Ord, han sagde,
 Naar hun sin Arm hin lyse Kvæld
 I Ungersvendens lagde.

Paa Læben, hvor Du sad, saa nemt
 Det Ord, Du kunde fange,
 Som lød, for hende kun bestemt,
 I blomstersmykte Gange.

Ej sandt — et Ord lig skjøn Musik,
 Der Hjertet kunde tryllé,
 Fordi det selv fra Hjertet gik
 Med al dets rige Fylde?

Du hørte og det dybe Suk,
 Der steg ham op fra Barmen,
 Hver Gang en Anden kom med Buk
 Og bød den Skjønne Armen.

Ej sandt — et Suk lig det, der gaar
 Ved Løvfaldstid i Skoven,
 Naar Aftnens Sol paa Nippet staar
 At synke rød i Voven?

Men naar igjen hans Hjertes Brud
 Ham svæved let i Møde,
 Du saa' dem atter springe ud
 De Kindens Roser røde —

Et Flor, hvorfor selv Østerlands
 Sig ydmygt skulde bøje —
 Den Sol, som gav dem Farvens Glans,
 Det var jo hendes Øje.

Og hvad der ej med Ord blev sagt,
 Men dog paa Tungen brændte,
 Det saa' Du vist i Blikket lagt,
 Han lønlig hende sendte —

Ej sandt. — et Blik, der Spørgsmaal bar
 Og tavse Løfters Vrimmel —
 Et Blik, der fik et Blik til Svar,
 Et Glimt fra Glædens Himmel!

Før Ballet.

Træd med mig ind i Huset her,
 Som straalers for dit Øje,
 Hvor Portneren i Kisteklæ'er
 Just aabner Portens Fløje.
 Paa Gangen flammer Blus ved Blus,
 Paa Trappen bølge Tæpper bløde —
 Paa Kvisten bor den unge Rus,
 Hos ham vi vil gi'e Møde.

Men er det og den unge Rus,
 Det Sorgens Barn, der spanker
 Paa Gulvet i sin bedste Puds,
 Et Rov for mørke Tanker?
 Hvorfor staar vel hans Kind i Brand?
 Hvad tændte disse Flammeblikke?
 Og hvorfor har sin Halsklud han
 Paa Stolen ladet ligge?

Han, der jo Mester var som Faa
 Til Sløjfen smukt at slynge,
 Naar han sig rusted' til at slaa
 For Sejr i Skjønheds Klynge!
 Hvor er da nu hans ædle Konst?
 Er den alt gaaet ham af Minde?
 Ak! skjønnest Sløjfe slaas omsønst,
 Naar ej den slaas for hende!

Men tys! Nu lyder der Musik,
 Dernede Bassen brummer —
 Han Sløjfen slaar, men med et Blik,
 Der røber Hjertets Kummer.
 Ja stakkels Rus! Stor er din Kval,
 Skyd Dig kun lige strax for Panden!
 — Hun skal paa Bal paa første Sal,
 Og Du — Du skal paa anden!

For Øjeblikket.

Mel. I Gaar jeg fik min Trøje.

Der gives Øjeblikke
 I Livet, véd Du nok —
 Mer er jo Livet ikke
 End Øjeblikkes Flok —
 Og nogle gaa og komme
 Som Skibets Spor paa Hav,
 Men der er stundom somme,
 Der mindes til vor Grav,
 Og den er at beklage,
 Som endnu aldrig fik
 I sine Levedage
 Et rigtigt Øjeblik.
 Tra la la la la.

Mel. Af Mangel paa Fødder kan 2det Vers ikke gaa paa samme Melodi, men det kan svømme stolt paa »Kodans Bølge«.

Der gives Øjeblikke
 — O tag Dig vel i Agt! —
 I hvilke der kan ligge
 En sælsom Tryllemagt.
 En Gang to Øjne saa' jeg,
 Et Blik de sendte mig:
 Som lænket Fange laa jeg,
 Og se! her ligger jeg.

Mel. I Gaar jeg fik min Trøje.
 En Gang to Øjne saa' jeg,
 Et Blik de sendte mig,
 Som lænket Fange laa jeg,
 Og se! her ligger jeg
 Og ønsker hver min Næste,
 Som hidtil ene gik,
 Det aller aller bedste:
 Et saadant Øjeblik.
 Saa lad en Skaal os drikke,
 Før vi drage hjem,
 For disse Øjeblikke
 Og dem, der sende dem.
 Tra la la la la.

Føljeton.

(Fra den gamle Studenterforenings Ankeprotokol.)

Det var en Aften mod Midienat,
Jeg kom her op, jeg var træt og mat;
Jeg satte mig hen paa en magelig Plads
I Sofahjørnet og fik mig et Glas
Af Værtens Arrak, den vel bekjendte,
Som altid kan faas, naar man bare kan vente.
Jeg drak og stirrede søvnig hen
Paa Lampen, som stirrede søvnig igjen;
Tilsidst jeg vandrede Søvnens Vej,
Og den gjorde ganske det Samme som jeg.

Men som jeg nu hvilte i Slummeren blid,
Et Billed jeg saa' fra min Barndoms Tid.
Jeg drømte, jeg sad i min Faders Hus
Og saa' en Kjærling, som havde en Rus,
Blive surret til Stigen med stærke Reb
Og slæbt af Sted, medens Drengene peb.
Jeg gøs ved Synet og spurgte: »Men
»Hvor slæbe de dog Mutter Daniels hen? —«
— »Den stygge Kone har drukket sig fuld,
»Og derfor hun skal i det sorte Hul.« —
De Ord jeg hørte for første Gang,
Og fulde af Rædsel de for mig klang.

Jeg ønskede at høre mer om det Sted,
 Men var dog bange og tav dermed,
 Men hvor jeg i Mørkningen satte mig end,
 Saa maatte jeg tænke paa Hullet igjen.
 Saa malte jeg mig da det sorte Hul
 I Tanken med Vægge, sorte som Kul;
 Jeg tænkte det gravet i Taarnets Grund
 Saa dybt, at end ikke ved Middagsstund
 Den mindste Straale af Lys kunde naa
 Der ned, hvor de onde Mennesker laa..
 Jeg tænkte, der mylred' i Hullets Dyb
 Med Øgler, Slinger og hæsligt Kryb,
 Som bed de Arme med giftig Tand
 Og drev dem hen imod Gravens Rand,
 Thi, trode jeg, var man dernede først,
 Man døde af Kvaler, af Sult og af Tørst.
 Saaledes jeg malte det rædsomme Sted
 Og tænkte: »om nu Du var puttet der ned?«
 Men Tanken alene forskrækkede mig,
 Saa jeg fra min Skammel fo'r op med et Skrig.
 — Da blev jeg forstyrret — den nye Jens
 Havde faaet tændt Blus paa Lampen imens.
 Og fjernt fra Læsestuen hans Ord
 — »En Arrakspunch« — til mit Øre fo'r.

Ej vaagen jeg var dog, men sprang med et Sæt
 Fra Sofahjørnet, jeg vidste ej ret,

Hvor jeg egentlig var, thi min Sjæl var fuld
 Af Rædsel over det sorte Hul.
 Jeg strakte min Haand mod Bordet ud —
 Det var, som om Øglens slimede Hud
 Jeg følte, thi Haanden klæbede fast.
 Jeg rev den til mig med Lynets Hast
 For ej at føle det giftige Sting.
 Saa stirred jeg spørgende rundt omkring
 Paa Væggene, bød dem give mig Svar,
 At ej paa det rædsomme Sted jeg var —
 Saa saa' jeg paa Loft, saa saa' jeg paa Gulv
 — O Himmel! Jeg var i det sorte Hul!

Et Indlæg i Toldsagen.

En Røst

fra

det pathologisk-anatomiske Musæum.

Mel. Peder Skøt.

Mænd, som hist i Rigsraadssalen
 Hovedet bryder med brudne Tal
 For at faa ud, hvor meget en Alen
 Düffel i Told erlægge skal —
 Hører om Tolderens Lod min Sang,
 Og lad saa Tolden gaa Tolderens Gang!

Mørket laa ved Midnatstide
 Sort som Beg om Helsingør,
 Stevned' fra den svenske Side
 Tyst en Baad for bliden Bør.
 Ankeret bed i det bløde Sand,
 Baaden bugned' af Kontraband'.

Tavs i Vandet tren fra Dækket
 En med en Dunk og et sværtet Fjæs,
 Fulgte ham en Karl med en flækket
 So og en ditto med Ænder og Gæs.
 Skovens Mørke loved' dem Ly,
 Se! da brød Maanen frem fra Sky.

Hist bag Busken havde forstukken
 Sig en Tolder, og da de kom nær,
 Fik den Første et Dunk i Krukken,
 Saa han tabte sin Dunk og sit Vejr.
 Han i sit Blod paa Jorden laa —
 Brændevinsdunken ligesaa!

Flux til Hjælp nu fløj de Tvende,
 Tolderen vilde løbe sin Vej,
 Men de nakked' ham nok saa behænde,
 Brølte: »Zacchæus! nu er der til Dig!«
 Hug ham saa hart i Hattepullen,
 Saa det gav Gjenklang ovre fra Kullen.

Sande maatte det syndige Væsen,
 Mennesket er kun et skrøbeligt Ler.
 Havde han før et Par Ben i Næsen,
 Fik han nu ni eller ti eller fler.
 Ja, Pande-, Isse- og Tindingeben
 Byttet i Smaamønt blev hver en.

Morgensolen steg af Havet,
 Duggen perled paa Tolderens Krop,
 Sagte vendte han sig og gabel',
 Og saa sankede Folk ham op.
 Han blev kureret, og da det var gjort,
 Blev han kjørt ud af Nørreport.

Vise Mænd i Rigsraadssalen
 Ser, hvad der vanker paa Toldernes Vej!
 Kom! skal jeg vise Jer Ho'det af Karlen,
 Saa skal om Tolden I synge med mig,
 Der kommer intet Andet ud
 Af den end lutter Hovedbrud.

Efterskrift.

Ovenstaaende er en sandfærdig og virkelig tilgaaet Begivenhed, hvilket for den uhildede Betragtning tilstrækkelig fremlyser deraf, at skøndt den ej foregik ved Øresundets Bølger, eftersom de omtalte Slag faldt ved Kongeaaens Vover og ej vare mange, men kun et eneste, der dog, som Figura udviser, var saa godt som ti, og skøndt Smuglerne

ej førte Fedevarer, men en Flok Heste, saa opbevares Hovedet dog endnu den Dag i Dag af den omtalte Tolder til Advarsel og Belæring paa det pathologisk-anatomiske Musæum for alle det menneskelige Legemes Gjenvordigheder, som bekostes af det Offenlige og bestyres af en Professor, og dette skulde jeg dog mene var Hovedsagen.

Om at rydde Skoven af Vejen m. m.

En Røst fra Skoven.

Den 28. Januar 1867.

Mel. Klang mine flickor.

Holla min Richardt! Hvad dog man maa høre!
 Hvad er det for selsomme Tidernes Tegn!
 Er ej det Rygte alt naaet til Dit Øre:
 Mig, den gamle Skov, vil de rydde af Vejen?
 Blæsten, som daglig mig gjør sit Besøg,
 Kom just forleden fra Folketingssalen,
 Blæsten docerte, mens Birk og mens Bøg
 Rystende lytted til Talen:

»Skidt med det Skjønne! Blot fuldt op i Laden!
 »Der skal males Gjødning af Heltenes Ben!
 »Højen skal jevnes! Paa Vejen, paa Gaden
 »Hurtig hen med Gravkamrets kløvede Sten!

»Trækapitalen skal væk! Hvor den staar,
 »Gi'er den kun To, der kan Byggen gi'e Fire!«
 — Sic, Christian Richardt! Men tror Du det gaar,
 Før vi se Hartkornet spire?

Tænk om din Dreng eller hans Maaske-Lille
 Aldrig skulde skimte den flygtende Raa,
 Ej kunde lytte til Nattergalens Trille
 Eller bede »Skovens Sibylle« sig spaa!
 Tænk om Skovmærkens den duftende Krans
 Maatte trods Vaarsolens Straaler ham svigte!
 Hvad om han kjendte min lysgrønne Glans
 Kun fra sin Bedstefaers »Digte«!

Nej! Du, som hisset med Talernes Torden
 Tror, at Du kan styrte min stolte Majestæt,
 Snart mine Stridsmænd skal myldre af Jorden,
 Tusinder, i Skjønhedens Pansere klædt!
 Jeg skulde segne for Dig! Jeg maa le!
 Vel var jeg gammel, før Du kunde skjønne!
 Vent dog en Stund, lille Ven, skal Du se,
 Vi er vist begge for grønne!.

Den 25. Juni 1868.

(I „Fremtiden“.)

Mel. Tilgiv mig, ærværdige Hr. Eremit.

Velkommen her ude! Er De ogsaa her?

Velkommen paa Bellevue!

— Man maa jo benytte det dejlige Vejr

Og bort fra den dræbende By. —

Og saa dette Selskab, som Tørken lod samle

Sig her om de kvægende Glas!

Her er jo min Salighed alle de Gamle

Fra Fortidens Fremtids-Kalas.

Der sidder jo Holten og Steen og Stein!

Og hør, hvor det klukker i Professor Hein —

Og Hellmann! Hellmann! —

Nu mangler man bare lidt Regn!

Se Hellmann, han sidder og smiler saa blidt,

Gud véd, hvad han bilder sig ind!

Ham trættest' det evige Sort paa Hvidt

Og alle de Foliobind.

Han lukked' Butikken og sa'e: Direktøren

Kan slet ikke træffes i Kvæld!

Og saa tog han ud for at slaa lidt til Søren

Og køles ved Pil-Kirstens Væld,

At søbe herude en grøn Pot'-Kaal,
 At tømme herude god' Venners Skaal.

Hellmann! Hellmann!
 Blot ikke Du bliver til Aal!

Paa Bordet Dig venter en Dynge Papir,
 Nys var det saa nysselig hvidt;
 Men det er forbi, for som flittige Bier
 Vi kom og Enhver bragte Sit,
 Hvad Honning vi nu havde samlet derude
 Paa Livets den brogede Mark;
 Og den fik vi pakket i de salig Klude,
 Som Drewsen forvandler til Ark.
 »En Maler-Hansen« dem pakked' ind
 I Blæsbergs det fineste Aaleskind.

Hellmann! Hellmann!
 Se her, hvad der staar paa det Bind!

Du Stakkel, som tænkte at komme paa Sold,
 Du neppe har sunket din Steg,
 Saa møder man her med en ny Protokol,
 Og den har Adresse til Dig.
 Dog tab ikke Modet og bliv ikke bange!
 Saa vidt man betroede mig,
 Er det et Par Afdrag, men smaa, fra de Mange,
 Som længe trak Vexler paa Dig,

Saa skynd Dig — og der er jo langt til 12 —
Maaske bli'r der Tid til et lille Sold!

Hellmann! Hellmann!
Luk op for den ny Protokol!

P a a S i k a s t e n .*)

Den 9. Juli 1873.

(Nordisk Naturforskermøde.)

Mel. Tilgiv mig, ærværdige Hr. Eremit.

Nu synger vi snart paa det sidste Vers —
— Min Vise skal ej blive lang,
For der kom saa grumme meget paa tværs,
Da jeg skulde skrive den Sang.
Først var der at trykke vel hundrede Hænder
Af Venner, jeg kjender fra Nord,
Saa var der at tygge for Tanker og Tænder
Saa meget hver Dag paa vort Bord.
For jeg skal nu sige Dig: homo sum

*) — han drak, mare, Skaal om Skaal med de gamle Raadsherrer, men paa Sikasten maatte han dog give sig tabt; thi hvordan skulde han kunne holde det ud med slige Mænd, der har siddet i Raadet i saa mange Aar.

Et nihil humani ali-enum

A me

Esse

Puto — til Exempel vinum.

Hver Dag har jeg hørt og hver Dag har jeg set
Fra Morgen til Aftenens Stund:

Ugunstige Kaar for en stakkels Poet

At synge med Maden i Mund!

Og al denne Skjønhed og alle de Skjønne,

Som gjorde hver Dag til en Fest,

Saa vel naar man lejrede sig i det Grønne,

Som naar man var Lærdommens Gjæst!

Ak kjæreste Venner, jeg nævner kun

De to — Mariane — og Lise Lund!

Hurra!

Hurra!

For Lise — ja dejlig er hun!

Naturforskermødet det ellefte gaar

Til Hvile som ti førend det.

Det Eftermæle, det senere faar,

Det haaber jeg ikke bli'r slet.

Men dersom nu Nogen den Paastand tør vove,

At »Aanden« er alt faret hen,

Vi smilende svare: »e pur si muove!«

Og samles ad Aare igjen.

Nu synger vi først paa det sidste Vers —
Hurra da for Mødet i Tre og Halvfjerds!

Hurra!

Hurra!

Det leve — for nu skal det dø!

Drikkevise.

Kom Brødre, lad os tømme
For alle lyse Drømme
Ved Glasset her en Skaal!
En Hytte og en Pige,
En Dronning og et Rige —
Der har I Drømmens Maal.

En Borg med gyldne Tinder,
Med gamle, rustne Minder,
Af dem kan hundred' faas.
Nej hist, hvor Druen blinker,
Mit Længselsslot mig vinker,
Skænk mig Château la Rose.

De Piger, unge, fagre,
Som lokkende omflagre
Lig Sommerfugle smaa;

Dem vil jeg Eder skænke,
 For jeg vil ha'e en Enke,
 Den hulde Veuve Cliquôt.

Et lille Brøl

ved

E d e s k u e t.

Den 12. Maj 1874.

Præmietagerne tilegnet.

Mel. At Slyngler hæves til Ærens Top.

Hvor Lærken højt under Himlen slaar,
 Hvor tusind Blomster fra Marken smile,
 Det duftende Hø, som i Stakke staar,
 Den drømmende Ungersvend lokker til Hvile.
 Men er de Stakke
 Kun for hans Nakke
 En Drømmepude? Vi os betakke!

:|: Nej spørg vor Stud! :|:

Der drænes, der pløjes, der harves med mer,
 Guano hentes fra Lande fjerne,
 Fra Peru, Chili og mange fler,
 At godt den kan skjæppe, den vægtige Kjærne.

Er den — jeg beder —

Nu kun for Eder

Til Øl og til Brød og til »varme Hveder«?

:|: »Nej spørg vor Stud! :|:

Hvor fæle Slinger med Briller paa

Hinduen bider med giftige Tænder,

Hvor Chinas Sønner med Pisker gaa,

Der røgtes Risen af flinke Hænder.

Til Julegrøden

Vi skumme Fløden,

Men Affaldet — er det vel dømt til Døden?

:|: Nej spørg vor Stud! :|:

Hvor Mennesket sværtes saa sort som Muld

I Tropesolens den brændende Hede,

Højt løfter sig Palmen af Frugter fuld,

Og fra disse Frugter de svulmende fede

Vi Olien drage —

Men hvem skal smage

Den lækre Kage, som bliver tilbage?

:|: Ja spørg vor Stud! :|:

Og over det blaanende Middelhav,

Som kysser de lyse og solvarme Strande,

De Frugter, Johannesbrødtræet gav,

Paa Snekken gynger mod Nordens Lande.

Mon hid de stiger,
 Som Nogle siger,
 Alene til Slik for Poge og Piger?
 :: O! spørg vor Stud! ::

Ja spørg Du kun Studen, saa svarer den Dig:
 »I Stalden stander jeg stadig stille.
 »Hvis Jorden gaar rundt, saa gaar den om mig,
 »Thi rende var altid det Sidste, jeg vilde.
 »Fem Verdensdele
 »Min Kage maa mele,
 »I mig, der mødes de Fem til et Hele:
 :: **Det Fedeste.** ::

Hvad mer kan man vente end Brøl af en Stud?
 Med den disputere — det ville vi ikke.
 Vi sende vort Blik over Landet ud,
 Og saa vil en Skaal for Enhver vi drikke,
 Som véd at tvinge
 Sin Mark til at bringe
 — Ved Plovens Jern eller Aandens Klinge —
 :: **Det Fedeste.** ::

Ved Nedlæggelsen af Grundstenen

til

Kysthospitalet paa Refsnæs.

Den 22. Juni 1874.

Mel. Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Hvad vil I paa den golde Strand,
 Hvor Marehalmen nejer,
 Naar Stormen over Kystens Sand
 Fra Bølgen Skummet fejer,
 Hvor intet grønt og løvrigt Træ
 Mod Solens Straaler skænker Læ,
 Hvor Elementer kæmpe?

Vi søger just den golde Strand,
 Paa den vor Høst vi venter.
 Just I til os den bjerge kan,
 I stærke Elementer:
 Du friske Luft, Du Solens Brand,
 Du Jordens bløde, hvide Sand,
 Du Havets salte Bølge!

Vor Moder mælte tyst et Ord,
 For Børneflokken bange:
 »Jeg mægter ikkun lidt paa Jord
 »Og Fjenderne er mange.

»Af Børn beholdt jeg altfor faa --
 »Og blandt de faa for mange Smaa
 »Gaar om med Kinder blege.
 »Det Hav, som bryder ned min Kyst,
 »Den Storm, som Bøgen knækker,
 »Den Sol, som svider Markens Høst,
 »Det Sand, som Græsset dækker —
 »Tving dem at bygge op igjen
 »Ti Fold, hvad de har vejret hen!
 »Rask! Haand paa Værket, Drengel!«

Nu har den første Sten vi lagt,
 Snart fler til den vi føje,
 Og vil Alkjærlighedens Magt
 Os støtte fra det Høje,
 Da skal Du se, vi plukke kan
 Til Barnets Kind fra golde Strand
 De Sundheds Roser røde!

Barberen og Nattergalen.

Han stryger sine Knive den mørke Vinterdag,
 Mens Stormen mod Rudens Blomster trommer.
 Med Længsel han venter paa Nattergalens Slag,
 Den er nu hans Lyst i Skærsommer.

Den Nattergal synger i Ermelundens Krat
 Blandt Roser og yndige Blommer;
 Den synger i den milde, den lyse Sommernat,
 Den mærker ej, Morgensolen kommer.

Men lumskelig sig løfter den Fuglefængers Stang.
 En Larve saa lokkende ser 'en,
 Og Fløjtetoner lyde -- den stanser i sin Sang:
 »Men det er jo en Arie af Barberen!«

Den letter sin Vinge -- sin Haand han hæver alt,
 Buret staar beredt ved hans Side.

Da rasler det i Krattet -- flux Limstangen faldt.
 — »Se jeg er Skovens Foged, maa Du vide!«

— »Og est Du Skovens Foged, Du følge mig paa Vej!
 »Snart vi til Jægersborgen kommer.

»Der vinker os en Frokost med Skinke og med Steg,
 »Med Asier og syltede Blommer!«

— »Nej hør, hvor Du kan fløjte! Men det har ingen Hast.
 »Først skal jeg vende dine Lommer.

»En Fuglelimflaske! Nu sidder Du fast,
 »Og snart skal Du staa for din Dommer!«

Og Dommeren talte: »Barber! din Synd er klar.

»Liflige er Nattergalens Toner,

»Men ej i Møntergade -- Barbar! Du Valget har:

»Rigsdaler otte eller sexten Kroner!«

Naar kommer den gode Tid?

(Et Udkast.)

Det Spørgsmaal hør' man nu saa tidt:

»Naar kommer den gode Tid?

»Af Glæde Hovedet har for lidt

»Og Kroppen for meget Slid!«

Det Samme mener jo Du og jeg,

Og derfor kom jeg hid,

Og nu skal jeg fortælle Dig,

Naar den kommer, den gode Tid.

Naar Ministerkriser ej tænkes kan

Der nede hos Kong Georg,

Naar Paven er bleven Huskapellan

Her oppe paa Lethraborgh,

Naar Don Carlos ikke mer gaar los,

Naar Spanien ej har Splid,

Og naar vi bliver enige her hos os,

Saa kommer den gode Tid.

Naar Berg taler Fransk uden jydsk Accent

Og læser pænt med de Smaa,

Naar ingen Venstremand føler Trang

Til at la'e Klingbeutlen gaa,

Naar J. A. Hansen lever af Syl og Risp
 Og naar Zahle dør af Vid —
 Naar Bjørnbak sidder som Sjællands Bisp,
 Saa kommer den gode Tid!

Naar Venstre har faaet styr't sin Lyst
 Paa Præstetienden,
 Naar Vallø er bleven et Alderstrøst
 For aflægs Folketingsmænd,
 Naar Grundtvigianerne gi'r deres Smaabørn Ris,
 Og naar Tauber skinner saa hvid
 Som en lille Guds Engel i Paradis,
 Saa kommer den gode Tid!

Naar ej en Krumme mer der er
 Her til Lands til Embedsmænd,
 Naar disse »Candidatus jurisser«
 Er kvalt i Fødselen,
 Naar Kvaksalverloven er kommen i Stand,
 Hvorom der end er Strid,
 Naar jeg kan sove som Klog-Kone-Mand,
 Saa kommer den gode Tid!

Naar Krabben gaar den lige Vej
 Og ikke skævt — kort sagt:
 Naar Alberti ikke kan sige Nej,
 Og naar Schørring kan holde Takt,

Naar Studenten ikke mer har Gjæld
 Og af Vid ej mindste Bid —
 Naar Berg har slaaet Athene ihjel,
 Saa kommer den gode Tid!

Den 17de September 1876.

Gammel Folke-Melodi (Tavle-Bordet).

En Frøken sad en Aftenstund
 Med Haanden under Kind.

»Hvad nu?« — Da slog en Tanke ned
 I hendes unge Sind:

»Hvad om jeg prøved paa, hvad om jeg prøved paa
 — paa en Skole?«

Hun gik — hun saa — hun fandt et Hjem
 Og kækt Kontrakten skrev.
 Saa sad hun der i Stuer fem
 Hun selv og én Elev.

Med den hun skulde nu, med den hun skulde nu
 holde Skole!

Kun én, og dog hun ikke græd
 Men lo: »De kommer nok!«
 Og se, den ene blev til tre,
 Hver af de tre en Flok,
 Fordi hun kunde nu, fordi hun kunde nu holde Skole.

De Stuer snart for snævre blev,
 Der kom saa langt et Tog,
 Ja der kom Store, der kom Smaa
 Med Tavle og med Bog,
 Fordi de vilde der, fordi de vilde der gaa i Skole.

Nu flokkes de ved Gammel-Strand,
 Men Pladsen er som saa:
 Der gives Øjeblikke, da
 Som Strandens Sild de staa,
 Fordi den voxede, fordi den voxede, hendes Skole.

Den Frøken støtter Haand mod Kind,
 Da hun den Trængsel ser:
 »Mon det var Herrefærd at faa
 »Sig selv et Hus med mer,
 »Hvori man kunde ret alt efter Hjertens Lyst
 holde Skole?«

Som tænkt saa gjort, en Grund blev kjøbt,
 En Grundsten alt er lagt —
 Hvad den skal bære, være nu
 Vort bedste Ønske bragt:
 Saa gid da længe der Nathalie Zahle maa holde
 Skole!

Menton.

Den 2den Marts 1877.

Motto: „Men mon det er jeg?“
Jeppe 2, 1 Sc.

»Nu er Du i Menton!« — »Aa nej!«
Jeg mig i Armen kniber.
Om jeg er her, hvad eller ej,
Slet ikke jeg begriber.

Mit Øje sværge tør derpaa:
»Se Havet, som sig strækker
»Mod Syden! Se paa Himlens Blaa,
»Som ingen Sky bedækker!

»Fra Haven Rosen rød og gul
»Os smiler mildt i Møde,
»Og fra Orangekronens Skjul
»De modne Frugter gløde.«

Mit Øre siger: »Det er vist.
»Vær blot en Smule stille,
»Fra blomstrende Mimosas Kvist
»En Irisk slaar sin Trille.«

Og Næsen giver Øret Ret:
»Jeg mærker det paa Luften,

»En mægtig stor Viol-Buket
 »Den fylder med sin Duften.«

Og Tungen taler: »Maa jeg be'e!-
 »Jeg selve Somren smager,
 »Spinat og Lamme-Frikasee,
 »Ny Kartoffler, hvad behager?«

Ej sandt, naar Syn og Lugt og Smag
 Og Hørelsen tillige
 Er enige om samme Sag,
 Saa maa jo Tvivlen vige.

Saa vil jeg ikke længer bag
 De lukte Døre ligge.
 Nej ud! for ret i lange Drag
 Den milde Luft at drikke.

Men hurtig sprungen var den Dans —
 I Stuen jeg mig gemte.
 Da lo saa smaat min Føle-Sans,
 Som før jeg helt forglemte:

»Os Kulden jog fra Hjemmets Strand,
 »Men her er næsten værre!
 »Jeg spørge maa med Chilian:
 »Har vi ikke vel rejst, Herre?«

Moral:

I Fald Dig Noget fra dit Hjem
Til fremmed Land maa kalde,
»Vær blot ved dine fulde Fem
»Og brug dem flittig alle.«

